

ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

สำนักหอสมุดกลาง

โดย

นางสาวทวีพร จุลวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ระบบเสียงภาษาพิเทน ต่าบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

สำนักหอสมุดกลาง

โดย

นางสาวทวีพร จุลวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

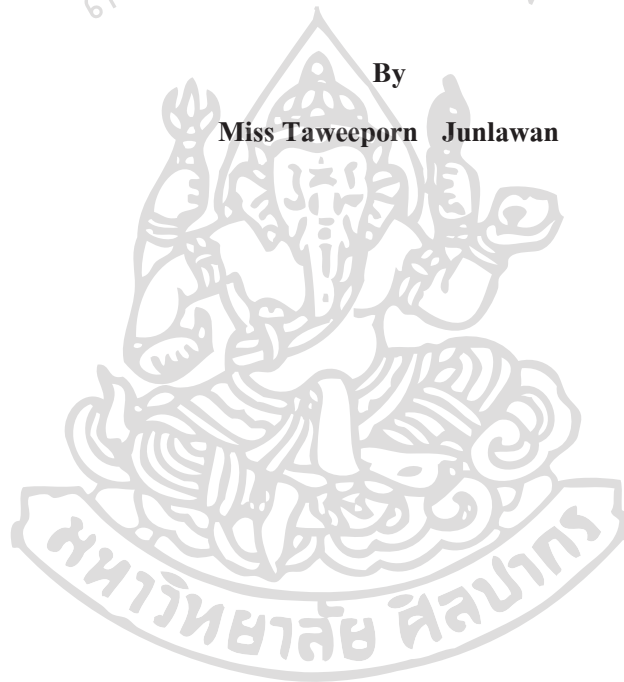
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**A PHONOLOGICAL SYSTEM OF PHITHEN DIALECT TAMBON PHITHEN,
THUNG YANG DAENG DISTRICT, PATTANI PROVINCE**

สำนักหอสมุดกลาง

By

Miss Taweeporn Junlawan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Arts Program in Curriculum and Supervision

Department of Thai

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2011

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ระบบเสียงภาษาพิเทน
ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ” เสนอโดย นางสาวทวิพร จุลวรรณ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารทศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อรรพ พชรรักษา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ)

...../...../.....

52202216 : สาขาวิชาภาษาไทย

คำสำคัญ : ภาษาพิเทน/ระบบเสียง

ทวีพร จุลวรรณ : ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 184 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี การศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยนำคำศัพท์พื้นฐานสอบถามผู้บอกภาษาและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ จากนั้นใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ วิเคราะห์หาหน่วยเสียง วรรณยุกต์ ศึกษาโครงสร้างพยางค์และนำข้อมูลที่ศึกษาไปเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาดากไบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีที่ได้มีผู้วิจัยไว้แล้ว

ผลการศึกษาพบว่า ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 22 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 14 หน่วยเสียง ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง และมีการแตกตัวเป็น 3 ทาง ลักษณะโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทนแบ่งออกเป็น 5 แบบ คือ โครงสร้างคำ 1 พยางค์ โครงสร้างคำ 2 พยางค์ โครงสร้างคำ 3 พยางค์ โครงสร้างคำ 4 พยางค์ และโครงสร้างคำ 5 พยางค์ จากการเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีกับภาษาดากไบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีสรุปได้ว่าภาษาพิเทนไม่ได้จัดเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาดากไบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

52202216 : MAJOR : (THAI)

KEY WORD : PHITHEN/PHONOLOGICAL SYSTEM

TAWEEPORN JUNLAWAN : A PHONOLOGICAL SYSTEM OF PHITHEN DIALECT
TAMBON PHITHEN, THUNG YANG DAENG DISTRICT, PATTANI PROVINCE. THESIS
ADVISOR : ASSOC. PROF. SUWATTANA LIAMPRAWAT. 184 pp.

This thesis aims to study the phonological system of Phithen Dialect in Tambon Phithen, Thung yang daeng District, Pattani Province. Data for the analysis are interviews with informants based on a set of basic words in their dialect. The consonants, vowels, tones and syllable structure are analyzed based on the minimal pair method and William J. Gedney's tone box. Subsequently, tones and syllable structure are analyzed and compared with the phonological system of the Tak-Bai Language, Sa-kom Language and southern dialect (Pattani).

The results indicate that in Phithen Dialect in Tambon Phithen, Thung yang daeng District, Pattani Province, there are 22 consonant phonemes occurring at an initial position, 14 consonant clusters and 9 consonant phonemes occurring at final position. With respect to the vowels, there are 18 monothongs, 3 diphthongs. Furthermore, 6 tones with three – way split are found. Regarding the structure of words, there are 5 patterns : monosyllabic, disyllabic, trisyllabic, tetrasyllabic and pentasyllabic. A comparison of Phithen Dialect in Tambon Phithen, Thung Yang Daeng District, Pattani Province with Tak-Bai Language indicates that it is not a sub-dialect of TaK Bai. Sa-kom Language and southern dialect (Pattani).

Department of Thai
Student's signature
Thesis Advisor's signature

Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2011

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์สุวัฒนา
เถียมประวัตติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาให้คำแนะนำตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องใน
การเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดจนให้กำลังใจและเชื่อมั่นในตัวผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและ
กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านได้แก่ รองศาสตราจารย์
อรพัช บวรรักษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม ที่กรุณาแนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มี
ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากรทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุพานี วรรณากการ ที่กรุณาสละเวลาตรวจทานและแก้ไข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษให้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์อรประพิณ กิตติเวช ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมPratt
สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณปลัดวิโรจน์ ศรีขวัญและพี่ๆกองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดน จังหวัดปัตตานีที่
ให้การดูแลและคุ้มครองตลอดระยะเวลาที่เดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนามรวมทั้งชาวบ้านตำบลพิเทน
ทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาษาพิเทนแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคนที่
คอยเป็นกำลังใจและอยู่เคียงข้างทั้งในยามที่ผู้วิจัยมีรอยยิ้มหรือมีน้ำตา

ขอขอบคุณคุณคุณนเรศ ชูชายที่ให้ความช่วยเหลือและรับฟังปัญหาของผู้วิจัยรวมทั้งเป็น
กำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยจน
สามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และน้องชายที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอ
มาโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณพ่อที่พร่ำอบรมสั่งสอน อดทนสู้งานหนักเพื่อให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาเล่า
เรียน ทุกครั้งที่ผู้วิจัยรู้สึกท้อคุณพ่อจะคอยเคียงข้าง คอยปลอบโยน และคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย
จนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา รอยยิ้มของคุณพ่อเป็นพลังอันมหาศาลให้ผู้วิจัยมีความอดทนและมีพลังใน
การทำวิทยานิพนธ์ ความดีงามหรือคุณประโยชน์ทั้งปวงอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอ
มอบแด่คุณพ่อสมโภชน์ จุลวรรณ พ่อผู้เป็นพระในใจของผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่น	17
2 ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	22
หน่วยเสียงพยัญชนะ	22
หน่วยเสียงสระ	41
หน่วยเสียงวรรณยุกต์	57
3 โครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง	
จังหวัดปัตตานี	62
โครงสร้างคำพยางค์เดียว	63
โครงสร้างคำสองพยางค์	65
โครงสร้างคำสามพยางค์	67
โครงสร้างคำสี่พยางค์	71
โครงสร้างคำห้าพยางค์	74

บทที่

4	เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ภาษาดากไบ ภาษาสะกอมและ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	76
	เปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์.....	77
	เปรียบเทียบเสียงพยัญชนะ.....	106
	เปรียบเทียบเสียงสระ	118
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	123
	สรุปผล.....	123
	อภิปรายผล.....	130
	ข้อเสนอแนะ.....	135
	บรรณานุกรม	136
	ภาคผนวก.....	139
	ภาคผนวก ก แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์	139
	ภาคผนวก ข รายการคำศัพท์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	141
	ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาพิเทน	181
	ภาคผนวก ง ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยใช้โปรแกรม Praat.....	182
	ประวัติผู้วิจัย	184

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงคำศัพท์เฉพาะถิ่นภาษาพืเทน.....	5
2	หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาพืเทน ตำบลพืเทน อำเภอบึงข่าง จังหวัดปัตตานี.....	26
3	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบใน ภาษาพืเทน.....	54
4	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบ ในภาษาพืเทน.....	55
5	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเท่าที่พบใน ภาษาพืเทน.....	56
6	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และชนิดของพยางค์เท่าที่พบใน ภาษาพืเทน.....	60
7	ความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างพยางค์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพืเทน.....	75
8	เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาพืเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	106
9	เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำภาษาพืเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	111
10	เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพืเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	114
11	เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระภาษาพืเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	118
12	เปรียบเทียบคำศัพท์ที่ปรากฏใช้เฉพาะภาษาพืเทน.....	132

สารบัญญภาพประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แผนที่จังหวัดปัตตานี.....	21
2 เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว คู่เสียงที่น่าสงสัย.....	22
3 หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย คู่เสียงที่น่าสงสัย.....	26
4 หน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม คู่เสียงที่น่าสงสัย.....	41
5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี.....	57
6 เปรียบเทียบการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	80
7 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A.....	81
8 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B.....	85
9 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C.....	89
10 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL.....	93
11 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS.....	97
12 การจัดกลุ่มภาษาตามจำนวนและการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์.....	102
13 แสดงเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	104
14 แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาตากใบและภาษาสะกอม.....	105
15 แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	105
16 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี.....	117

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตระกูลภาษาไท* เป็นตระกูลภาษาใหญ่ตระกูลหนึ่งในเอเชีย และเป็นตระกูลภาษาที่มีผู้พูดกันแพร่หลายที่สุดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ คือ มีผู้พูดภาษาตระกูลนี้อยู่ถึง 8 ประเทศด้วยกัน คือ ประเทศไทย จีน พม่า อินเดีย เวียดนาม เขมร ลาว และมาเลเซีย คนไทที่อยู่ในแต่ละประเทศจะแบ่งเป็นกลุ่มย่อยต่างๆและเรียกชื่อแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เช่น คนไทในรัฐฉานของประเทศพม่ามีไทลื้อ ไทใหญ่ ไทจีน ไทยอง คนไทในรัฐอัสสัมของประเทศอินเดียมีไทคำดี ไทอง ไทโนรา ไทอาหม ไทอ้ายตง คนไทในประเทศเวียดนามมีไทดำ ไทขาว ไทโก้ ไทนุง คนไทในประเทศลาวมีลาว ไทพวน ผู้ไท ไทดำ ไทฮ้อ คนไท ประเทศกัมพูชามีลาว คนไทในประเทศมาเลเซียมีไทถิ่นใต้ และไทตากใบ ในประเทศไทยนั้นมีคนไทย** 4 ภาค ได้แก่ คนไทยภาคเหนือ คนไทยภาคกลาง คนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) และคนไทยภาคใต้ นอกจากนั้นยังมีคนไทอื่นๆ เช่น ไทแสก ไทโย้ย ไทตากใบ ฯลฯ คนไทในแต่ละประเทศแม้จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันแต่มีภาษาที่คล้ายคลึงกันสามารถสื่อสารกันได้ อีกทั้งยังมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นพื้นฐานคล้ายคลึงกันอีกด้วย (เรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ 2531 : 1-2)

ฟิง กวยลี (Li 1959 : 15-21) ได้แบ่งภาษาตระกูลไทเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ภาษาไทกลุ่มเหนือ (Northern Tai group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดในมณฑลกวางสีเหนือแม่น้ำยงเจียงและแม่น้ำอู๋เจียง ของประเทศไทย ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในมณฑลไกวเจาประเทศจีน 2. ภาษาไทกลุ่มกลาง (Central Tai group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดในมณฑลกวางสีบริเวณชายแดนประเทศจีนและประเทศเวียดนามตอนเหนือ 3. ภาษาไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Tai group) ได้แก่ ภาษาตระกูลไทที่พูดในรัฐอัสสัมของประเทศอินเดีย รัฐฉานของประเทศพม่า เขตสิบสองปันนา มณฑลยูนนานประเทศจีน บางส่วนของประเทศเวียดนาม ส่วนใหญ่ในประเทศลาวและประเทศไทย

* คำว่า “ไท” หมายถึง คนไทและภาษาตระกูลไทที่พูดในประเทศอื่นๆและในประเทศไทย โดยบรรพบุรุษของผู้พูดได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย

** คำว่า “ไทย” หมายถึง คนไทยซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ทั้งสี่ภาคและภาษาถิ่นทั้งสี่ของประเทศไทย ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้

เจ มาร์วิน บราวน์ (Brown 1965 : 88 – 93) ได้ศึกษาภาษาตระกูลไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ ที่ตามการแบ่งของฟิง กวย ลี โดยใช้เกณฑ์ภูมิศาสตร์ของประเทศไทย บราวน์ได้ศึกษาภาษาถิ่นที่มีผู้พูดอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยได้เสนอแนวคิดนี้ไว้ในวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก เรื่อง “From Ancient Thai to Modern Dialects” ผลการศึกษาได้แบ่งภาษาออกเป็น 7 ถิ่น คือ ภาษาไทใหญ่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาพวน ภาษาไทยกลาง ภาษาผู้ไท ภาษาลาวหรือไทยอีสาน และภาษาไทยถิ่นใต้

ภาษาไทยถิ่นใต้ (Southern Thai) ตามการศึกษาของเจ มาร์วิน บราวน์ จัดเป็นภาษาที่พูดกันทางภาคใต้ของประเทศไทยเมื่อใช้เกณฑ์ทางภูมิศาสตร์ บราวน์ได้แบ่งเป็น 2 ถิ่นย่อย ได้แก่ กลุ่มตากใบ คือ ภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดในอำเภอตากใบจังหวัดนราธิวาส กลันเตบชายแดนประเทศไทย และมาเลเซีย และกลุ่มปักษ์ใต้ ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดกันตั้งแต่จังหวัดชุมพรจนถึงนราธิวาส แบ่งเป็น 18 ถิ่นย่อยตามสำเนียงพูดในแต่ละจังหวัด (สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ 2551 : 64)

นอกจากเจ มาร์วิน บราวน์ ได้ศึกษาภาษาตระกูลไทโดยใช้เกณฑ์ภูมิ ศาสตร์และเกณฑ์ ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายเพื่อแบ่งภาษาไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้แล้ว เจมส์ อาร์แชมเบอร์แลน (Chamberlain 1975 : 49-66) ยังได้แบ่งกลุ่มภาษาตระกูลไทกลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern group) โดยใช้เกณฑ์เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นมีลม (aspirated) และเสียงพยัญชนะต้นไม่มีลม (unaspirated) เกณฑ์การแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมในช่อง *BCD และเกณฑ์การรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B และ DL ผลการศึกษาพบว่าเมื่อใช้เกณฑ์เสียงปฏิภาคของพยัญชนะต้นมีลม (aspirated) และไม่มีลม (unaspirated) สามารถจัดให้ภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ในกลุ่มมีลม (PH group) คือ ภาษากลุ่มที่พยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็นเสียงกัก ก้อง และกลายเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม /p^h, t^h, k^h/ ในคำที่ตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้ <พ ท ค > ภาษากลุ่มนี้จะออกเสียงเป็น /p^h, t^h, k^h/ ได้แก่ ภาษาไทยสยาม ผู้ไท ไทเหนือ พวน ลาว ไทยถิ่นใต้ เมื่อใช้เกณฑ์การแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมในช่อง *BCD สามารถจัดให้ภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ในกลุ่ม *BCD 1-23-4 ได้แก่ ภาษาลาว และภาษาไทยถิ่นใต้ และเมื่อใช้เกณฑ์การรวมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B และ DL สามารถจัดให้ภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ในกลุ่ม B ≠ DL ได้แก่ ภาษาลาวและภาษาไทยถิ่นใต้

ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยนอกจากมีผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ในจังหวัดต่างๆแล้วยังมีภาษาตากใบ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ (2528 : 208-209, 214) ได้ศึกษาอาณาเขตของผู้พูดภาษาตากใบว่ามีอาณาเขตตั้งแต่บริเวณตอนล่างของจังหวัดปัตตานี ได้แก่ ได้แก่ อำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ อำเภอทุ่งยางแดง อำเภอสาขบุรี กิ่งอำเภอกะพ้อ และกิ่งอำเภอไม้แก่น จังหวัดนราธิวาสทุกอำเภอ ได้แก่ อำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ อำเภอช้าง อำเภเมือง อำเภอระแงะ อำเภอศรีสาคร อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี กิ่งอำเภอจะนะ กิ่งอำเภอสุคีริน อำเภอสุไหง โกลก อำเภอแว้ง ถึงรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ลักษณะพื้นที่ทางภาษาของภาษาตากใบมี 2 ลักษณะ คือ ศูนย์กลางของภาษา (Focal Area) อยู่ที่บริเวณอำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสุไหงโกลก อำเภอแว้ง และเมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ส่วน เขตที่กำลังปรับเปลี่ยนเพราะอิทธิพลของภาษาอื่น

(Transition Area) ได้แก่ พื้นที่ตอนบนของภาคคือพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง อำเภอมายอ และอำเภอปะนาเระ

ประชาชนส่วนใหญ่ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีมักพูดภาษามลายู ภาษาตากใบ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีปะปนกันไป แต่พื้นที่ตำบลพิเทนเป็นชุมชนเดียว ที่มีภาษาถิ่นเฉพาะตน ภาษาที่ใช้ในถิ่นนี้เรียกกันว่า “ภาษาพิเทน” เป็นภาษาที่มีผู้พูดไม่เกิน 3,000 คน ชาวพิเทนอพยพมาจากถิ่นอื่นและนับถือศาสนาพุทธเมื่อมาอาศัยอยู่ในกลุ่มชาวไทยมุสลิมจึงได้พากันเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลามทั้งหมด ปัจจุบันชาวพิเทนใช้ภาษามลายูพูด ในชีวิตประจำวันกันมากขึ้นและใช้ภาษาพิเทนน้อยลงเรื่อยๆ ปัจจุบันคนอายุ 50 ปีเท่านั้นจึงจะพูดภาษาพิเทนได้ คนอายุต่ำกว่านั้นจะใช้ภาษามลายูปัตตานีและภาษาไทยกรุงเทพฯที่เรียนไปจากโรงเรียน เมื่อภาษาพิเทนไม่มีการสืบทอดก็คงจะหายไปไม่กี่ปีข้างหน้า

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2527 : 166) ได้กล่าวไว้ว่า ชาวพิเทนอพยพมาจากอยุธยาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยนั้นช่างเผือกคู่บ้านคู่เมืองสุโขทัยพระเจ้าแผ่นดินจึงมีพระบรมราชโองการให้ราชองครักษ์ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาช่างออกติดตาม คือพี่เณรและน้องอีก 4 คน ได้แก่ เจ้าอ่อน นางผมขาวแก้วสอก นางเลือดขาว เจ้าภา ทั้งหมดเป็นความูช่าง ดังนั้นพี่เณรและน้องได้ออกติดตามหาช่างลงมาทางใต้และพบว่าร่องรอยของช่างได้สูญหายไปในพื้นที่ของเมืองปัตตานีซึ่งเป็นจังหวัดปัตตานีในปัจจุบัน พี่เณรและน้องไม่สามารถนำช่างกลับไปได้จึงไม่กล้าเดินทางกลับอยุธยาเพราะกลัวอาญาแผ่นดิน พี่เณรและน้องจึงได้ตั้งรกรากอยู่ในป่าที่ปัจจุบันคือตำบลพิเทน ส่วนคำว่าพิเทน สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากคำว่า พี่เณร ในสมัยก่อน

พิเทนเดิมเป็นตำบลหนึ่งขึ้นอยู่กับอำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ต่อมา พ.ศ. 2520 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้แบ่งท้องที่อำเภอมายอบางส่วนจัดตั้งเป็นอำเภอใหม่ชื่ออำเภอทุ่งยางแดง ประกอบด้วย 4 ตำบล คือ ตำบลพิเทน ตำบลน้ำคำ ตำบลปาฎ และตำบลตะโล๊ะมะนะ เอกลักษณะของตำบลพิเทน คือ ภาษาถิ่นซึ่งเป็นภาษาที่ใช้เฉพาะในท้องที่ ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีเท่านั้น มีสำเนียงการพูดที่เป็นเอกลักษณ์หรือมีคำศัพท์บางคำที่ผสมระหว่างภาษาถิ่นใต้ปัตตานีกับคำราชาศัพท์ เช่น /nɛp¹ phlaw³ sa:n⁵/ ‘กางเกงขาสั้น’ /nɛp¹ phlaw³/ หมายถึง สนับเพล เป็นคำราชาศัพท์ คือ กางเกง คำศัพท์ที่ผสมผสานระหว่างถิ่นใต้กับมลายู เช่น กือสาร หมายถึง ข้าวสาร กือ เป็นภาษาถิ่นมลายู แปลว่า ข้าว สาร เป็นภาษาไทยถิ่นใต้หมายถึง ข้าวสาร (กระทรวงมหาดไทย 2528 : 53)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาพิเทนพบว่ามีน้อยมากเท่าที่พบมีเพียงเล่มเดียว คือ ศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ของ เจริญ สุวรรณรัตน์ (2534) กล่าวว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนเป็นภาษาที่อยู่รอยต่อระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาตากใบอีกทั้งยังแวดล้อมด้วยภาษามลายูถิ่นปัตตานีจึงทำให้ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนเป็นภาษาที่มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาตากใบ นอกจากการศึกษาภาษาพิเทนของเจริญ สุวรรณรัตน์แล้วยังมีงานวิจัยของ วิจิตร์

ศรีสุวิธานนท์ (2528) ศึกษาแนวแบ่งเขตระหว่างภาษาถิ่นไทกลุ่มตากใบกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป การศึกษาครั้งนี้ได้ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ผลการศึกษาพบว่า ภาษาพิเทนใช้ระบบวรรณยุกต์ที่มีการแตกตัวเป็น 3 ทาง คล้ายภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป ใช้ศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ปนกับศัพท์กลุ่มตากใบและภาษามลายูปัตตานี เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วถือว่าภาษาพิเทนยังอยู่ในกลุ่มภาษาไทตากใบเพราะพิจารณาจากพื้นที่ของภาษาเป็นเกณฑ์ อย่างไรก็ตาม วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ก็ไม่สามารถยืนยันสถานะของภาษาพิเทนได้อย่างชัดเจนว่าเป็นภาษาตากใบหรือเป็นภาษาไทยถิ่นใต้และเสนอแนะผู้สนใจผู้สนใจศึกษานี้ให้ละเอียดทุกๆด้าน

ชัยเลิศ กิจประเสริฐ (Chailert 1985) ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาตากใบบริเวณเดียวกับ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ พบว่า วรรณยุกต์ของภาษาในตำบลพิเทน มีการแตกตัวเป็น 3 ทางซึ่งมีลักษณะแตกต่างกับภาษาตากใบที่มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 ทาง แต่ชัยเลิศ ก็มีอาจสรุปความแน่ชัดของภาษาพิเทนว่าจัดอยู่ในกลุ่มใด ด้วยเหตุนี้ชัยเลิศ กิจประเสริฐ จึงจัดภาษาพิเทนเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบเพราะอยู่ในเขตพื้นที่ของภาษาตากใบ

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกลุ่มภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบนี้ เชิดชัย อุดมพันธ์ (2543 : 78) ได้ศึกษาภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า ภาษาสะกอมก็จัดอยู่ในกลุ่มภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบเช่นเดียวกันเนื่องจากภาษาสะกอมมีการแยกเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม *ABCD เป็นแบบ 2 ทางเหมือนกับการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตากใบ

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาษาพิเทนผู้วิจัยพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จัดภาษาพิเทนอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบ โดยพิจารณาจากพื้นที่เป็นหลัก เมื่อผู้วิจัยทดลองเก็บข้อมูลภาคสนามเบื้องต้น กลับ พบว่า ภาษาพิเทนมีระบบเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกับภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แต่มีความคล้ายคลึงกับภาษาตากใบในแง่จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวซึ่งมีจำนวน 22 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียงเท่ากัน แม้ว่าภาษาพิเทนกับภาษาตากใบจะมีความคล้ายคลึงกันในแง่จำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะ แต่ผู้วิจัยกลับพบความแตกต่างด้านการปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของภาษาตากใบและภาษาพิเทน กล่าวคือ ภาษาตากใบปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /thr-/ ในคำว่า ‘ดอง’ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /br-/ เช่น คำว่า ‘เซื่องซึม’ ซึ่งมีเสียงปฏิภาคกับเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาสะกอม ขณะที่ภาษาพิเทนจะไม่ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /thr-/ แต่จะปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ ในคำว่า /droʔ⁵/ ‘เตะ’ , /dro:k³/ ‘แห้ง(ผลไม้)’ เป็นต้น ซึ่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นดังกล่าวจะปรากฏใช้เฉพาะในภาษาพิเทนเพียงภาษาเดียวเท่านั้น

ด้านวรรณยุกต์ ภาษาพิเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทางต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี กล่าวคือ ภาษาตากใบมีการแตกตัวของ เสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมแบบ 2 ทาง คือ A B C D 123 – 4 และมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ B = DL (พุทธชาติ โปธิบาลและ

ชนานันท์ ตรงดี 2540 : 33) ซึ่งคล้ายคลึงกับภาษาสะกอมทั้งในแง่จำนวนหน่วยเสียงลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ รวมทั้งการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ (เฉลิม มากนวล 2526 : 88) เมื่อศึกษางานวิจัยภาษาถิ่นได้จังหวัดปัตตานีพบว่าภาษาถิ่นได้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) แม้ภาษาถิ่นได้ปัตตานีจะมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทางคล้ายภาษาพิเทนแต่การแตกตัวแต่ละช่องของภาษาถิ่นได้ปัตตานีก็ไม่เหมือนกับภาษาพิเทน กล่าวคือภาษาถิ่นได้ปัตตานีมีการแตกตัวแบบ *A B C D > A B C D 1-23-4 (พูนศรีศรีขวัญ 2531 : 414) เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณยุกต์ภาษาพิเทน กลับพบว่า ภาษาพิเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง A = 1-23-4 และช่อง B C D = 123-4 สิ่งที่น่าสนใจคือ เสียงวรรณยุกต์ในช่อง A1 และ B1 ไม่เท่ากัน (A1 ≠ B1) ซึ่งลักษณะดังกล่าวแตกต่างกับภาษาถิ่นได้ปัตตานีที่มีลักษณะเฉพาะคือวรรณยุกต์ช่อง A1 และ B1 เท่ากัน (A1 = B1) นอกจากนั้นการแตกตัวแบบ 3 ทางของภาษาพิเทนยังเป็นลักษณะเด่นที่แตกต่างกับภาษาดากไบและภาษาสะกอมซึ่งภาษาทั้งสองมีการแตกตัวแบบ 2 ทางอีกด้วย

ด้านการใช้ศัพท์แม้ภาษาพิเทนจะปรากฏคำศัพท์ใช้ร่วมกับภาษาดากไบและภาษาถิ่นได้ปัตตานี แต่เป็นเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้นเนื่องจากภาษาพิเทนมีการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่นที่ไม่เหมือนภาษาถิ่นได้ปัตตานี ภาษาดากไบ และภาษาสะกอม ปรากฏเป็นจำนวนมาก เช่น

ตารางที่ 1 แสดงคำศัพท์เฉพาะถิ่นภาษาพิเทน

คำศัพท์	ภาษาพิเทน	ภาษาดากไบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นไทยใต้ปัตตานี
‘พริกขี้หนู’	/bɪt ⁵ ci:n ² /	/ka ci:n ¹ /	/ba ci:n ¹ /	/di: ³ pli: ³ /
‘กระป๋อง’	/kɔ: ² pi: ² /	/ka to:ŋ ² /	/ka pɔ:ŋ ¹ /	/pɔŋ ⁴ /
‘หิ้ง’	/tɛ: ² kat ³ /	/tiəŋ ¹ /	/hiŋ ⁴ /	/hiŋ ² /
‘มะละกอ’	/lu:k ³ ti: ² la: ¹ /	/khuəy ³ la: ¹ /	/tɛ: ¹ la: ¹ /	/lɔ: ⁵ kɔ: ³ /

จากการศึกษาข้อมูลทั้งในด้านเสียงวรรณยุกต์และคำศัพท์ดังกล่าวพบว่าภาษาพิเทนเป็นภาษาที่น่าสนใจควรศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันมีผู้ที่สามารถพูดภาษาพิเทนได้เป็นจำนวนน้อยอาจสืบเนื่องจากการเกิดความรู้สึกไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งพื้นที่ตำบลพิเทนถูกจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่อันตราย โดยภูมิภาคที่มีภูเขาโอบล้อมส่งผลให้การคมนาคมขนส่งยากลำบากเมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นในพื้นที่ประชาชนส่วนใหญ่จึงพากันอพยพถิ่นฐานบางครอบครัวก็ส่งบุตรหลานไปศึกษาเล่าเรียนในตัวเมืองปัตตานีหรือต่างจังหวัด เหลือเพียงผู้สูงอายุที่ไม่อยากละทิ้งถิ่นฐาน ประชาชนที่ยังคง

อาศัยอยู่ในตำบลพิเทนต่างใช้ชีวิตด้วยความลำบากและหวาดระแวง โดยเฉพาะการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆอีกทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นภูเขาทำให้การคมนาคมยากลำบาก เมื่อเป็นเช่นนี้โอกาสพบปะพูดคุยกับคนต่างถิ่นจึงเป็นไปได้ยาก ลักษณะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อภาษาพิเทน โดยเฉพาะการอนุรักษ์ภาษาให้คงอยู่คู่สังคม กล่าวคือ เมื่อภาษาพิเทนขาดการถ่ายทอดจากกลุ่มคนในสังคม ในอนาคตภาษาพิเทนอาจเป็นเพียงตำนานที่เลือนหายไปตามกาลเวลาที่ไต่ดังที่ นายดาโอ๊ะหวัง (2554) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 บ้านพิเทนให้สัมภาษณ์ว่า ปัจจุบันผู้พูดภาษาพิเทนมีจำนวนลดลงเนื่องจากผู้พูดบางคนมีการศึกษาสูงขึ้นและปรับเปลี่ยนไปใช้ภาษา ไทยมาตรฐานหรือภาษามลายู แทนการพูดภาษาพิเทนมีแต่ผู้ที่อายุ 50 ปีขึ้นไปเท่านั้นที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของภาษาพิเทนไว้ หากเป็นเช่นนี้อาจส่งผลให้ภาษาพิเทนสูญหายไปจากสังคมไทยได้

จากผลงานที่ผ่านมาแม้จะมีผู้ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ของภาษาพิเทนไว้บ้างแต่ก็เป็นการศึกษาที่ไม่ได้เจาะจงภาษาพิเทนเป็นภาษาหลักเพราะการศึกษาดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาแนวแบ่งเขตภาษาตากใบ โดยมีพื้นที่พาดผ่านกิ่งอำเภอทุ่งยางแดงเท่านั้น เช่นผลงานของวิจิตร ศรีสุวิธานนท์ (2528) ได้ศึกษาการจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาตากใบ ผลงานของชัยเลิศ กิจประเสริฐ (Chailert 1985 : 234) ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาตากใบบริเวณเดียวกับวิจิตร ศรีสุวิธานนท์ นอกจากนี้ผลงานของเจริญ สุวรรณรัตน์ (2534) ได้ศึกษาคำศัพท์ภาษาพิเทนอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี การศึกษา ครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะคำศัพท์ที่ใช้ในภาษาพิเทนมิได้มุ่งเน้นศึกษาระบบเสียงของภาษาพิเทนแต่อย่างใด ซึ่งเจริญ สุวรรณรัตน์ ได้เสนอว่าควรศึกษาระบบเสียงของภาษาพิเทนเพื่อพิสูจน์สถานะว่าภาษาพิเทนควรจัดอยู่ในกลุ่มใด

จากงานวิจัยที่ผ่านมาได้จัดให้ภาษาพิเทนอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบเพราะพิจารณาจากพื้นที่ทางภาษาแต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะศึกษาภาษาพิเทนอย่างละเอียดด้านระบบเสียงเพื่อพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนให้เด่นชัด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทนตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีอย่างละเอียด และจะนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาสะกอม ภาษาตากใบ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว อันจะแสดงให้เห็นว่าระบบเสียงภาษาพิเทนมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรกับภาษาถิ่นดังกล่าว อีกทั้งเพื่อยืนยันสถานะและจัดกลุ่มภาษาพิเทนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการศึกษาจะเป็นการบันทึกภาษาถิ่นตระกูลไทที่อาจจะสูญไปในไม่ช้านี้ อีกทั้งยังเอื้อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยภาษาชนกลุ่มอื่นๆ ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3. เพื่อศึกษาพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนโดยเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน คำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี กับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

สมมติฐานของการวิจัย

ภาษาพิเทน คำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แตกต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ภาษาพิเทนจึงไม่จัดอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะและหน้าที่ของหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ตลอดจนโครงสร้างของคำในภาษาพิเทน คำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
2. ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทนกับระบบเสียงภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาตากใบ* ที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน คำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมการ

1. สืบหาหนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับภาษาตระกูลไทและภาษาไทยถิ่น และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดปัตตานีเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า
2. สืบหาพื้นที่ที่มีผู้ใช้ภาษาพิเทนในจังหวัดปัตตานีโดยการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เช่น ครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
3. รวบรวมคำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูล
 - 3.1 คำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์โดยใช้รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทถิ่นของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney)
 - 3.2 คำศัพท์สำหรับเก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะและสระคัดเลือกรายการคำที่ผู้วิจัยค้นคว้าจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

*ดูรายชื่อเอกสารและงานวิจัยในหน้า 12-17

การเลือกพื้นที่ในการวิจัย

จากการสำรวจพื้นที่ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่าตำบลพิเทนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน แต่ผู้วิจัยพบว่ามีผู้พูดภาษาพิเทนอาศัยอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของตำบล ส่วนหมู่บ้านอื่นๆนั้นได้ปรับเปลี่ยนภาษาเป็นภาษามลายูบ้าง ภาษาไทยกลางบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ หมู่ที่ 2 บ้านพิเทนเป็นพื้นที่ในการวิจัย

การเลือกผู้บอกภาษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษาเพศหญิงเป็นผู้บอกภาษาหลัก 1 คน สำหรับการให้ข้อมูล และใช้ผู้บอกภาษาเพศชายอีก 2 คนและเพศหญิงอีก 1 คน สำหรับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บอกภาษาดังนี้

1. เลือกผู้บอกภาษาหลักเป็นเพศหญิง 1 คน เป็นแม่บ้านเพราะมีโอกาสเดินทางไปยังถิ่นอื่นน้อย จึงมีโอกาสพูดภาษาพิเทนมากกว่าเพศชายที่มีการพบปะผู้คนอาจเกิดการปะปนจากภาษาถิ่นอื่น และเลือกผู้บอกภาษารองเป็นเพศชาย 2 คนและเพศหญิง 1 คนเพื่อเป็นผู้ตรวจทานภาษาพิเทนด้วยรวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 4 คน
2. เป็นผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไปเพราะผู้บอกภาษาที่มีอายุมากจะรักษาระบบเสียงของภาษาถิ่นของตนได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อยซึ่งอาจได้รับอิทธิพลของภาษาไทยมาตรฐานจากการศึกษาหรือสื่อมวลชน
3. เป็นผู้ที่เกิดในตำบลพิเทน ไม่เคยย้ายภูมิลำเนา บิดามารดา รวมทั้งคู่สมรสเป็นคนที่เกิดและเติบโตในหมู่บ้านเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผู้บอกภาษาที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่นอื่นน้อยที่สุด
4. เป็นผู้ที่ใช้ภาษาพิเทนในชีวิตประจำวัน มีความชำนาญภาษาและมีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถออกเสียงชัดเจนและมีประสาทหูที่ใช้งานได้ดี
5. เป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณดี สามารถได้ตอบข้อซักถามได้คล่องแคล่ว มีธรรมาศยดีสนใจและให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

รายนามผู้บอกภาษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บอกภาษาหลักสำหรับการให้ข้อมูล 1 คน คือ นางเยาะ เจ๊ะคอ อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 58/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพแม่บ้าน และผู้วิจัยใช้ผู้บอกภาษาอีก 3 คน สำหรับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ได้แก่

1. นางบี๊ะ ลีโค อายุ 50 ปี อยู่บ้านเลขที่ 66/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
2. นายอุเสน คือระ อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 70/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

3. นายคาโอ๊ะ หวัง อายุ 56 ปี อยู่บ้านเลขที่ 25/1 หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยใช้รายการคำสำหรับเก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของ วิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney) จำนวน 60 คำ และ รายการคำที่ผู้วิจัยค้นคว้าจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ รวมจำนวนคำที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์จำนวน 2,000 คำ ดังรายชื่อเอกสารและวิทยานิพนธ์ต่อไปนี้

1.1 วิทยานิพนธ์เรื่อง “การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์: ภาษาตากใบ” ของ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ (2528)

1.2 รายงานการวิจัยเรื่อง “สถานะของภาษาตากใบในภาษาไทยถิ่น : โครงการระยะที่ 2” ของ พุทธชาติ โปธิบาล และชนานันท์ ตรงดี (2541)

1.3 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษาสะกอม” ของ เกลิม มากนวล (2526)

1.4 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาตากใบและภาษาสงขลา” ของ เชิดชัย อุดมพันธ์ (2534)

1.5 วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี” ของ พูนศรี ศรีขวัญ (2531)

เมื่อได้จำนวนคำศัพท์จากเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลสนามที่บ้านพิเทน หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่ามีคำศัพท์อีกหลายคำที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวันนอกเหนือจากคำศัพท์ที่เก็บข้อมูลจากเอกสาร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้เก็บคำศัพท์ภาษาพิเทนในท้องถิ่นนั้นเพิ่มเติมด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในท้องถิ่นกับผู้บอกภาษาเพื่อฟังการสนทนาระหว่างผู้บอกภาษาและกลุ่มคนที่ใช้ภาษาพิเทนจึงได้คำศัพท์เพิ่มเติมจำนวน 97 คำ รวมคำศัพท์ที่ใช้เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 2,097 คำ

2. อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูล

3.1 ใช้อุปกรณ์จริงที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวันหรือเป็นสิ่งที่มิใช่ในท้องถิ่น เช่น เครื่องใช้ พันธุ์ไม้ ชื่ออาหารพื้นบ้าน

3.2 คอมพิวเตอร์ Notebook เพื่อแสดงรายการภาพพืชผัก ผลไม้ สัตว์ และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาสามารถเข้าใจความหมายของคำที่ผู้วิจัยต้องการซักถามได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. อุปกรณ์สำหรับบันทึกเสียงยี่ห้อ CENIX รุ่น VR-W240 SERIES และกล้องถ่ายภาพ

4. โปรแกรม Pratt ในการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์

วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา มีขั้นตอนดังนี้

1. นัดผู้บอกภาษาโดยการระบุวันและเวลาให้ชัดเจน
 2. สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาตามรายการคำศัพท์โดยผู้วิจัยจะให้ผู้บอกภาษาดูภาพคำศัพท์ดังกล่าวผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ Notebook ในหมวดคำที่เป็นชื่อเรียกพืช ผัก ผลไม้ สิ่งของ เครื่องใช้ อาหาร สัตว์ และคำเรียกสี ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้บอกภาษาได้ยินคำศัพท์นั้นๆ เป็นภาษาไทย กรุงเทพฯ เนื่องจากคำศัพท์บางคำผู้บอกภาษาอาจนึกศัพท์ภาษาพิเทนไม่ได้หากผู้บอกภาษาได้ยินผู้วิจัยพูดศัพท์ดังกล่าวเป็นภาษาไทยกรุงเทพฯผู้บอกภาษาอาจเลียนแบบคำศัพท์ดังกล่าว
- นอกจากนั้นผู้วิจัยยังใช้การสนมุตีสถานการณ์เพื่อถามคำศัพท์ภาษาพิเทนหรือใช้อุปกรณ์จริงเพื่อเก็บข้อมูลด้วย
3. ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำศัพท์ภาษาพิเทนคำละ 3 ครั้ง โดยผู้วิจัยจะออกเสียงคำศัพท์ดังกล่าวตามผู้บอกภาษาเพื่อความชัดเจนและได้ข้อมูลภาษาพิเทนที่ถูกต้อง
 4. จดบันทึกข้อมูลด้วยสัทอักษร พร้อมทั้งจดคำอธิบายเพิ่มเติมจากผู้บอกภาษา
 5. บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำในช่องวรรณยุกต์คำละ 3 ครั้งและออกเสียงคำในรายการคำศัพท์ครั้งละ 3 ครั้ง เว้นระยะในการออกเสียงแต่ละครั้งห่างกันพอสมควร
 6. ผู้วิจัยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในท้องถิ่นกับผู้บอกภาษาเพื่อฟังการสนทนากันของผู้บอกภาษา และกลุ่มคนที่ใช้ภาษาพิเทนอันจะเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลคำศัพท์อื่นๆที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้ถ่ายทอดเป็นสัทอักษรแล้วมาวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ จะวิเคราะห์หาหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมดในระบบ โดยการใช้หลักการหาคู่เทียบเสียง (minimal pairs) และคู่เทียบเสียงคล้าย (sub-minimal pairs) ตลอดจนดูการปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะ
 - 1.2 หน่วยเสียงสระ จะวิเคราะห์หน่วยเสียงสระโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกับการหาหน่วยเสียงพยัญชนะ และดูการปรากฏของหน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม
 - 1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ใช้แบบทดสอบวิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของวิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney) เป็นหลักในการวิเคราะห์ สัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์และหาคู่เทียบเสียงมาเปรียบเทียบกับเสียงวรรณยุกต์เพื่อให้ได้จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ถูกต้อง จากนั้นใช้โปรแกรม Pratt วิเคราะห์คลื่นเสียง เพื่อตรวจสอบผลการวิเคราะห์สัทลักษณะของวรรณยุกต์
 - 1.4 โครงสร้างพยางค์ จะวิเคราะห์หาจำนวนพยางค์ของคำและดูการ

ปรากฏร่วมกันของเสียงวรรณยุกต์และโครงสร้างพยางค์

2. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3. นำผลการวิจัยระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มาศึกษาเปรียบเทียบกับระบบเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพิเทนและภาษาถิ่นตระกูลไทที่พูดทางภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ ภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาดากใบที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว ดังนี้

3.1 เฉลิม มากนวล (2526) เรื่อง “ภาษาสะกอม” โดยศึกษาภาษาสะกอมที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

3.2 เชิดชัย อุดมพันธ์ (2543) เรื่อง “ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาดากใบและภาษาสงขลา

3.3 Chailert Kitprasert (1985) เรื่อง “A tonal comparison of Tai Dialects : Tak Bai group” โดยศึกษาวรรณยุกต์ภาษาไทดากใบ

3.4 วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ (2528) เรื่อง “การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาดากใบ” โดยศึกษาแนวแบ่งเขตภาษาระหว่างภาษาดากใบกับภาษาไทยใต้ทั่วไป

3.5 พูนศรี ศรีขวัญ (2531) เรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี” โดยศึกษาระบบเสียงภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดปัตตานี

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทน โดยเปรียบเทียบกับระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ภาษาพิเทนว่ามีความสัมพันธ์กับภาษาสะกอม ภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาดากใบหรือไม่

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำศัพท์ที่เก็บข้อมูลบางคำอาจมีใช้ในภาษาดากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ผู้วิจัยถือว่าเป็นภาษาพิเทนที่พูดโดยชาวพิเทนที่คัดเลือกไว้แล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระบบเสียงและโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
2. ทำให้ทราบสถานะและความสัมพันธ์ด้านระบบเสียงของภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีกับภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาดากใบ
3. เป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ภาษาพิเทนและทำให้มีการศึกษาภาษานี้มากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษาพิเทน หมายถึง ภาษาที่พูดในหมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
2. ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี หมายถึง ภาษาถิ่นใต้ของพุนศรี ศรีขวัญ (2531) ในเขต ปน.3 ที่พูดในอำเภอยะหริ่ง อำเภอยะรัง อำเภอมายอและอำเภอทุ่งยางแดง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยเป็น 3 หัวข้อย่อย คือ 1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาตากใบ 2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาสะกอม และ 3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาตากใบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาตากใบซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษาประกอบการวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ ตลอดจนโครงสร้างพยางค์เพื่อดูความแตกต่างระหว่างภาษาพิเทนและภาษาตากใบ เอกสารที่นำมาศึกษามีดังนี้

Chailert Kitprasert (1985) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “A Tonal Comparison of Tai Dialect : Tak Bai Group” ได้ศึกษาระบบวรรณยุกต์ของภาษาตากใบ 54 ถิ่น ในเขตอำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง อำเภอสาบบุรี กิ่งอำเภอกะพ้อ กิ่งอำเภอไม้แก่น ของจังหวัดปัตตานี อำเภอบาเจาะ อำเภอเยื่อ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอระแงะ อำเภอตากใบ อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสุไหงโกลก อำเภอเวียง ของจังหวัดนราธิวาส และรัฐกลันตัน ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาษาตากใบมีเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ซึ่งเป็นลักษณะที่ต่างจากภาษาสงขลา และภาษาไทยถิ่นใต้อื่นๆที่มีเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นลักษณะการแตกตัวและการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ (tone split and merger) ของภาษาตากใบในลักษณะต่างๆซึ่งสามารถแบ่งภาษาตากใบได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

กลุ่มที่ 1 มีระบบเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะการแตกตัวแบบสองทาง เป็นลักษณะของภาษาตากใบใน 52 ถิ่น

กลุ่มที่ 2 มีระบบเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะการแตกตัวแบบสามทางมี 2 ถิ่น คืออำเภอมายอและพิเทน

วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ (2523) ทำวิจัยเรื่อง “หน่วยเสียงภาษาตากใบ” สรุปได้ว่าภาษาตากใบมีเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง คือ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /1/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ขึ้น

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /2/ มีลักษณะเสียงสูง-ระดับ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /3/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /4/ มีลักษณะเสียงกลาง-ขึ้น

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /5/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ตก

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /6/ มีลักษณะเสียงกลาง-ระดับ-ขึ้น-ตก

หน่วยเสียงพยัญชนะมี 22 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, c, ch, k, kh, ʔ, m, n, ŋ, ŋ, f, s, h, w, j, l และ r/ พยัญชนะท้ายมี 7 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n และ -ŋ/ พยัญชนะควบกล้ำมี 14 หน่วยเสียง คือ /kr, kl, kw, khr, khl, khw, tr, thr, br, pr, pl, phr, phl, และ ml/

หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงสั้นมี 9 หน่วยเสียง คือ /i, e, ε, i, o, a, u, o และ ɔ/ หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวมี 9 หน่วยเสียงคือ /i:, e:, ε:, i:, o:, a:, u:, o: และ ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสม 2 ส่วน มี 14 หน่วยเสียง คือ /ia, iu, eu, εu, ai, a:i, au, a:u, oi, oi, ua, ui, ɤa และ ɔi/ หน่วยเสียงสระประสม 3 ส่วน มี 3 หน่วยเสียง คือ /iau, ɤai และ uai/

วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ (2528) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจำแนกศัพท์โดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาตากใบ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ศัพท์ในภาษาตากใบในด้านชนิดของศัพท์ที่ใช้ การกระจายของศัพท์ และดูว่าจะสามารถใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ในการกำหนดพื้นที่ของภาษากลุ่มนี้ได้หรือไม่ ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าภาษาตากใบมีการใช้ศัพท์สามชนิด คือ ศัพท์ที่ใช้ร่วมกับภาษาไทยได้ทั่วไปจำนวนหนึ่ง ศัพท์ที่ใช้ร่วมกับภาษามลายูปัตตานีจำนวนหนึ่งและศัพท์เฉพาะถิ่นของภาษาตากใบจำนวนหนึ่ง ด้านศัพท์ที่ใช้ร่วมกับภาษาไทยได้ทั่วไปมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากภาษาไทยได้ทั่วไปคือมีลักษณะปรากฏการณ์ในเรื่องของจำนวนพยางค์ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระเป็นสำคัญ

ลักษณะการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่นที่กระจายไปในพื้นที่ที่เก็บข้อมูลทำให้สามารถใช้ในการหาแนวแบ่งภาษาได้ว่าแนวแบ่งเขตภาษาตากใบกับภาษาไทยถิ่นใต้อยู่ที่เขตแดนระหว่างอำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง ต่อกับอำเภอยะหริ่งและอำเภอยะรังจังหวัดปัตตานี แต่สำหรับภาษาพิเทนใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์ที่มีการแตกตัวของวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง และมีการใช้ศัพท์ภาษาไทยได้ปนกับศัพท์ภาษาตากใบและภาษามลายูปัตตานี เมื่อพิจารณาการกระจายของศัพท์ต่างๆในพื้นที่จะพบว่าภาษาพิเทนใช้ศัพท์ได้ทั่วไปสูงกว่าพื้นที่ที่ติดกัน ด้านการใช้ศัพท์ภาษามลายูปัตตานี ภาษาพิเทนก็ใช้ศัพท์มลายูเกือบเท่ากับพื้นที่ศูนย์กลางของภาษา เมื่อพิจารณาโดยรวมยังถือว่าภาษาพิเทนยังอยู่ในเขตพื้นที่ของตากใบจนกว่าจะมีผู้ศึกษาภาษาพิเทน โดยละเอียดจึงจะสามารถอธิบายสถานะของภาษานี้ได้อย่างชัดเจน

พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี (2541) ทำวิจัยเรื่อง “สถานะของภาษาตากใบในภาษาไทยถิ่น” โดยเปรียบเทียบลักษณะทางภาษาของภาษาตากใบกับภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยกลุ่ม

อื่นๆเพื่อพิสูจน์ว่าภาษาดากไบบมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายใกล้เคียงกับภาษาไทยถิ่นใด โดยใช้วิธีการศึกษาแนวภาษาศาสตร์พรรณนา (Descriptive Linguistics) และภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative Linguistics) ผลการศึกษาเปรียบเทียบภาษาดากไบบกับภาษาไทยถิ่นต่างๆพบข้อสังเกตหลายประการ คือ ประการแรก ภาษาดากไบบมีลักษณะการกลายเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมกักก้องเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม (กลุ่ม PH) เหมือนกับภาษาไทยกลาง อีสานใต้ ไทพวน และผู้ไท ประการที่สอง ภาษาดากไบบมีลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์แบบสองทางและมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ที่เปลี่ยนแปลงมาจากวรรณยุกต์ดั้งเดิม B กับ DL เหมือนกับภาษาผู้ไทและไทดำ ประการที่สาม ภาษาดากไบบมีลักษณะการยัดเสียงของเสียงสระสูงดั้งเดิมเป็นเสียงยาวในคำพยางค์ปิดคล้ายคลึงกับภาษาผู้ไท ประการที่สี่ ภาษาดากไบบมีการใช้คำศัพท์เฉพาะจำนวนหนึ่งที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้แต่กลับปรากฏในภาษาไทยเหนือ อีสาน ไทดำ ไทพวนและผู้ไท ทั้งนี้ภาษาดากไบบใช้คำศัพท์เฉพาะร่วมกับภาษาผู้ไทมากกว่าภาษาไทยอื่นๆ จากผลการวิจัยทั้งหมดสรุปได้ว่าภาษาดากไบบมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายกับผู้ไทมากที่สุด

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาสะกอม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาสะกอมครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาศึกษาประกอบการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาสะกอมกับภาษาพืเทนด้านระบบเสียง เพราะมีผู้กล่าวไว้ว่าภาษาสะกอมจัดอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาดากไบบเช่นเดียวกับภาษาพืเทน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาภาษาสะกอมเพื่อดูความแตกต่างระหว่างภาษาสะกอมและภาษาพืเทน เอกสารที่นำมาศึกษามีดังนี้

เฉลิม มากนวล (2526) ศึกษาภาษาสะกอมที่ตำบลสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยเก็บข้อมูลจากนิทาน ตำนาน เพลงกล่อมเด็กและปริศนาคำทาย ผลการศึกษาสรุป ได้ว่า หน่วยเสียงพยัญชนะของภาษาสะกอมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวมี 23 หน่วยเสียง ได้แก่ /p, ph, b, t, th, d, g, c, ch, k, kh, ʔ, m, n, ɲ, ŋ, f, s, h, w, y, l และ r/ หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 11 หน่วยเสียง ได้แก่ /kr, kl, kw, khr, khl, khw, pr, pl, phr, phl, และ tr / หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w และ y/ หน่วยเสียงสระในภาษาสะกอมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, æ, æ:, i, i:, o, o:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ และ ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ia และ ua/ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาสะกอมมีการแตกตัวเป็นสองทางและมี 6 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /1/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /2/ มีลักษณะเสียงกลาง-ระดับ-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /3/ มีลักษณะเสียงสูง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /4/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ-ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /5/ มีลักษณะเสียงต่ำ-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ /6/ มีลักษณะเสียงกลาง-ขึ้น-ตก

เจ็ดชัย อุดมพันธ์ (2543) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาดากไบและภาษาสงขลา” ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ทางภาษาที่ใช้ในการจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของภาษาดากไบกับภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยอื่นๆ พบว่า ภาษาสะกอมมีการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิมทุกเสียงเป็นสองทาง คือ *A *B *C *D > ABCD 123-4 เหมือนกับภาษาดากไบทุกเสียง ในขณะที่การแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาสงขลาเป็นแบบสามทาง คือ *A *B *C *D > ABCD 1-23-4 ทั้งนี้ภาษาสะกอมไม่มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ B ≠ DL นอกจากนี้ภาษาสะกอมยังมีการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม A1 ≠ B1 และ A 23 = B23 เหมือนกับภาษาสงขลา ในขณะที่ภาษาดากไบไม่มีการรวมตัวของเสียงวรรณยุกต์ดั้งเดิม A กับ B ด้านการยัดเสียงสระสูงดั้งเดิมภาษาสะกอมปรากฏการกลายเสียงสระสูงดั้งเดิม i ï u เป็นสระสูงเสียงยาว i: ï: u: ไปในทำนองเดียวกับภาษาดากไบและภาษาสงขลา ภาษาสะกอมปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะกลุ่มร่วมกับภาษาดากไบมากกว่าภาษาสงขลาอยู่ประมาณร้อยละ 14 ภาษาสะกอมยังปรากฏการใช้คำศัพท์จำนวนหนึ่งเหมือนกับคำศัพท์ที่ภาษาดากไบใช้ร่วมกับภาษาไทยเหนือ ไทยอีสาน ผู้ไท ไทดำและไทพวนด้วย

ภาษาสะกอมมีลักษณะผสมผสานด้านเสียงระหว่างภาษาดากไบและภาษาสงขลา คือ มีลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็น ABC และในพยางค์ตาย DS, DL เป็นแบบสองทางเหมือนภาษาดากไบทุกเสียง ในขณะที่มีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์เป็นช่อง A = B เหมือนกับภาษาสงขลา ภาษาสะกอมมีการ เลือกใช้สระกลางแทนสระสูงในการออกเสียงทั้งคำที่มีลักษณะการยัดเสียงสระสูงดั้งเดิมและคำที่รูปเขียนภาษาไทยมาตรฐานประสมด้วยสระ (i:) (ï:) (u:) ในบางคำเหมือนภาษาสงขลา

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ผู้วิจัยนำมาศึกษาประกอบการวิจัยเพื่อดูความแตกต่างและความคล้ายคลึงระหว่างระบบเสียงภาษาพิเทนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานี เพราะหากภาษาพิเทนไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มย่อยของภาษาดากไบและภาษาสะกอม ภาษาพิเทนอาจจัดเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาถิ่นใต้ปัตตานีก็ได้ เอกสารที่นำมาศึกษามีดังนี้

พูนศรี ศรีขวัญ (2531) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษาถิ่นที่ใช้ปัจจุบันจังหวัดปัตตานี” โดยแบ่งเขตการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 4 เขต คือ เขตที่ 1 (ปน 1) ได้แก่ เขตพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี เขตที่ 2 (ปน 2) ได้แก่ เขตพื้นที่ด้านตะวันตกของจังหวัด คือ อำเภอหนองจิกและอำเภอโคกโพธิ์ เขตที่ 3 (ปน 3) ได้แก่ เขตพื้นที่ตอนกลางของจังหวัด ประกอบด้วย 3 อำเภอและ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอยะหริ่ง อำเภอยะรัง อำเภอมายอและกิ่งอำเภอทุ่งยางแดง เขตที่ 4 (ปน 4) ได้แก่ เขตพื้นที่ทาง

ตะวันออกของจังหวัดซึ่งติดกับอ่าวไทยประกอบด้วย 2 อำเภอและ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอสายบุรี อำเภอปะนาเระ กิ่งอำเภอกะพ้อ และกิ่งอำเภอไม้แก่น

เขต ปน 3 จากการศึกษาของพูนศรีจัดเป็นเขตพื้นที่อำเภอทุ่งยางแดง พบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดปัตตานีในเขตนี้มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /2/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างสูง-เลื่อนลง หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ มีลักษณะ กลาง-ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /4/ มีลักษณะ กลาง-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /5/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ-ตกตอนท้าย หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /6/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ /7/ มีลักษณะ กลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นปัตตานีมี 22 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, c, ch, k, kh, ʔ, m, n, ŋ, ŋ, f, s, h, w, ʔj, l และ r/ พยัญชนะควบกล้ำมี 13 หน่วยเสียง คือ /kr, kl, kw, khr, khl, khw, pr, pl, phr, phl, tr, mr และ ml / พยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w และ j/ ซึ่งตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาไทยถิ่นปัตตานีมี 18 หน่วยเสียง คือ /i, e, ε, a, ī, u, o, ɔ, ə, i:, e:, ε:, a:, ə:, ī:, u:, o:, ɔ:/ หน่วยเสียงสระประสมในภาษาไทยถิ่นปัตตานี มี 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ia และ ua/

เจริญ สุวรรณรัตน์ (2534) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ” งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน ที่มีอยู่ในตำบลพิเทน กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นนี้ ในแง่การใช้คำศัพท์ที่เหมือนกัน ต่างกัน กับภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป

ผลการศึกษารูปร่าง ลักษณะ โครงสร้างของคำและการสร้างคำในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน จะเห็นได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนมีโครงสร้างของคำพยางค์เดียว และคำสองพยางค์เหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน มีลักษณะการสร้างคำซ้ำ คำซ้อนและคำประสมเหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน ด้านการเรียงลำดับคำ คำบางคำในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนจะเรียงลำดับคำสับที่กับภาษาไทยมาตรฐาน การสร้างคำภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทนบางคำจะนำเอาภาษามลายูถิ่นปัตตานีมาประสมกับคำภาษาไทย ในด้านการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคำและความหมายภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน ผู้วิจัยได้นำคำและความหมายในภาษาพิเทนมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป ผลของการเปรียบเทียบภาษาทั้งสองสามารถแบ่งลักษณะของคำศัพท์ภาษาพิเทนได้ 2 ชนิด คือ คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไป คือคำศัพท์ที่เหมือนกันหรือเป็นรูปแปรเดียวกับภาษาไทยถิ่นใต้ และคำศัพท์ที่ภาษาพิเทนใช้ต่างกันกับภาษาไทยถิ่นใต้และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคำและความหมายในภาษา

พืทนกับภาษาไทยมาตรฐานสามารถแยกลักษณะการใช้คำศัพท์ภาษาพืทนได้ 3 ประเภท คือ คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับภาษาไทยถิ่นใต้มีและความหมายตรงกัน คำศัพท์ที่ใช้ร่วมกับภาษาไทยถิ่นใต้แต่ความหมายต่างกันและคำศัพท์ที่ใช้ต่างกับภาษาไทยถิ่นใต้แต่มีความหมายตรงกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีการนำคำภาษามลายูถิ่นปัตตานีมาใช้ในภาษาถิ่นใต้ตำบลพืทนเป็นอันมาก ทำให้ภาษาถิ่นใต้ตำบลพืทนได้รับอิทธิพลทั้งด้านเสียงและคำจากภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีอีกด้วย

จริยา หนูดี (2554) ได้ศึกษาการจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยเกณฑ์สระสูง พยัญชนะต้น และพยัญชนะท้าย โดยศึกษาลักษณะการออกเสียงที่แตกต่างกันของสระสูง พยัญชนะต้น /ŋ-// f- และพยัญชนะท้าย /-k/ ในภาษาไทยถิ่นใต้แต่ละถิ่น โดยนำการออกเสียงที่แตกต่างกันของสระสูง พยัญชนะต้น /ŋ-// f- และพยัญชนะท้าย /-k/ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มภาษาและเปรียบเทียบให้เห็นผลการจัดกลุ่มที่แตกต่างกันในแต่ละเกณฑ์

ผลการศึกษาสามารถแบ่งภาษาไทยถิ่นใต้ได้เป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนครศรีธรรมราช กลุ่มภูเก็ต กลุ่มเกาะสมุย และกลุ่มพัทลุง โดยภาษาถิ่นใต้ปัตตานีจัดอยู่ในกลุ่มพัทลุง โดยภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการออกเสียงพยัญชนะต้น /ŋ-/ เป็น [h-] ออกเสียงพยัญชนะต้น /f-/ เป็น [khw-] และออกเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ เป็น /-k/ สำหรับเสียงสระพบว่าภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการออกเสียงสระสูงเสียงสั้น /i/ ในโครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก /N/ และการแปรเสียงสระสูงเสียงยาว /i:/ โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก /i:N/ คำสระสูงที่มีโครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก ออกเสียงสระสูงเสียงยาว /i:/ โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายนาสิก /i:N/ เป็น /o:N/ ในคำช่อง B1234 และ C1234 ออกเสียงสระสูงเสียงยาว /i:/ ในโครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะท้ายเสียงหยุด เป็น [e:] ในคำช่อง DL124 ออกเสียงสระสูงเสียงยาว /i:/ เป็น [o:] ในคำช่อง DL1 และ DL4 และออกเสียงสระสูงเสียงยาว /u:/ เป็น [o:] ในคำช่อง DL 1234

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจะนำมาประกอบการศึกษาระบบเสียงภาษาพืทน ตำบลพืทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะต้นควบกล้ำ พยัญชนะท้าย สระเดี่ยว สระประสม และวรรณยุกต์ โดยพิจารณาจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์และการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละช่องของภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ตลอดจนคำศัพท์ภาษาพืทนที่ปรากฏร่วมกับภาษาถิ่นทั้ง 3 ถิ่น ทั้งนี้เพื่อพิสูจน์สถานะของภาษาพืทนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่น

จังหวัดปัตตานี

จากเอกสารบรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี (2552 : 1-3) กล่าวถึงประวัติของจังหวัดปัตตานี สรุปว่า เมืองปัตตานีพัฒนาจากหมู่บ้านเล็กๆริมฝั่งทะเลเมื่อมีเรือสินค้ามาจอดแวะ

เป็นประจําจึงทำให้ตัวเมืองเกิดการขยายมีผู้คนมาอาศัยหนาแน่นในสมัยนั้นการติดต่อกับต่างชาติ โดยเฉพาะอินเดียและอาหรับทำให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวนับถือศาสนาอิสลามและดัดแปลงอักษรอาหรับเป็นอักษรยาวีเพื่อสื่อสารกัน

อาณาจักรปัตตานีช่วงพ.ศ. 2127-2159 ถึง พ.ศ. 2178-2231 ถือเป็นอาณาจักรของชาวมลายูที่มีความรุ่งเรืองมากที่สุดหลังจากมะละกาดตกเป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกสทำให้ปัตตานีกลายเป็นศูนย์กลางการค้าขายและมีความรุ่งเรืองมาก ในปี พ.ศ. 2329 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงยกทัพตีเมืองปัตตานีไว้ได้ ปัตตานีจึงเป็นประเทศราชของสยามตั้งแต่นั้น กองทัพสยามยึดเอาทรัพย์สินสมบัติและปืนใหญ่ไป 3 กระบอก แต่เหลือมาถึงกรุงเทพฯ เพียง 1 กระบอก คือปืนใหญ่พญาตานี ปัจจุบันอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม ชาวปัตตานีไม่พอใจที่ชาวสยามปกครองตนจึงก่อการกบฏขึ้นในปี พ.ศ. 2334 และ พ.ศ. 2351 พระบาทสมเด็จพระเลิศหล้านภาลัยจึงแยกอาณาจักรปัตตานีเป็น 7 หัวเมือง แต่ก็มีกบฏอีกในปี พ.ศ. 2374 และ พ.ศ. 2381 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงตัดสินพระทัยให้ราชวงศ์กลันตันปกครองปัตตานีและกวาดต้อนเอาเชลยศึกมาตั้งถิ่นฐานริมคลองแสนแสบ ทั่วประเทศ พ.ศ. 2445 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเตรียมการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล การปกครองโดยราชวงศ์กลันตันจึงยุติลง และถือเป็นปีสิ้นสุดของอาณาจักรปัตตานี ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของสยามโดยสมบูรณ์ มณฑลปัตตานี ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2449 ในปีพ.ศ. 2466 ชาวบ้านจำนวนมากก็ออกมาชุมนุมประท้วงข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงออกพระบรมราโชบายสำหรับมณฑลปัตตานี เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2466 ไว้ 6 ข้อเพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่และข้าราชการและนำไปสู่การยุบมณฑลปัตตานีเป็น 3 จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จนถึงปัจจุบัน

จังหวัดปัตตานีมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดทางหลวง บริเวณอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดจังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันออก	ติดทางหลวง บริเวณอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดยะลา

จังหวัดปัตตานีแบ่งการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 115 ตำบล 642 หมู่บ้าน ดังนี้

1.อำเภอเมืองปัตตานี	7. อำเภอสายบุรี
2.อำเภอโคกโพธิ์	8. อำเภอไม้แก่น
3.อำเภอหนองจิก	9. อำเภอยะหริ่ง
4.อำเภอปะนาเระ	10. อำเภอยะรัง
5.อำเภอยะโฮ	11. อำเภอแม่ลาน
6.อำเภอทุ่งยางแดง	12. อำเภอกะพ้อ

จังหวัดปัตตานีมีประชากรทั้งสิ้น 111,904 คน แยกเป็นชาย 55,277 คน หญิง 56,627 คน สภาพพื้นที่ของจังหวัดปัตตานีเป็นที่ราบลุ่มและชายทะเล มีแม่น้ำ 1 สาย คือ แม่น้ำปัตตานี

อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

จากเอกสารบรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี (2552 : 18) ได้กล่าวถึงประวัติของอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี สรุปว่า อำเภอทุ่งยางแดงเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอมายอ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอทุ่งยางแดง ในวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2520 ต่อมาเมื่อพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็น อำเภอทุ่งยางแดง ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 111 ตอนที่ 21 ลงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2537 มีคำขวัญประจำอำเภอว่า “ทุ่งทองกว้างไกล พรุใหญ่แหล่งปลา ภาษาถิ่นพิเทน พี่เขมรเชื้อสายเก่า ขุนเข้างกลาน อุทยานนางผมหอม” อำเภอทุ่งยางแดงตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภออื่นๆดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอมายอและอำเภอสายบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอสายบุรีและอำเภอกะพ้อ
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอรามัน (จังหวัดยะลา) และอำเภอยะรัง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอยะรังและอำเภอมายอ

อำเภอทุ่งยางแดงแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคเป็น 4 ตำบล 22 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตะโละเมะนา	4 หมู่บ้าน
2. พิเทน	7 หมู่บ้าน
3. น้ำคำ	4 หมู่บ้าน
4. ปากู	7 หมู่บ้าน

อำเภอทุ่งยางแดงประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละเมะนา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะโละเมะนาทั้งตำบล
2. องค์การบริหารส่วนตำบลพิเทน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพิเทนทั้งตำบล
3. องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำคำ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลน้ำคำทั้งตำบล
4. องค์การบริหารส่วนตำบลปากู ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากูทั้งตำบล

ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอทุ่งยางแดงเป็นชาวไทยเชื้อสายมลายูและชาวไทยมีการใช้ภาษามลายูปัตตานี ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยกลาง และภาษาพิเทน ประกอบอาชีพทำสวน ทำนา และเลี้ยงสัตว์ซึ่งประชากรส่วนใหญ่นับถืออิสลามร้อยละ 97.67 และนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 2.33

ตำบลพิเทน

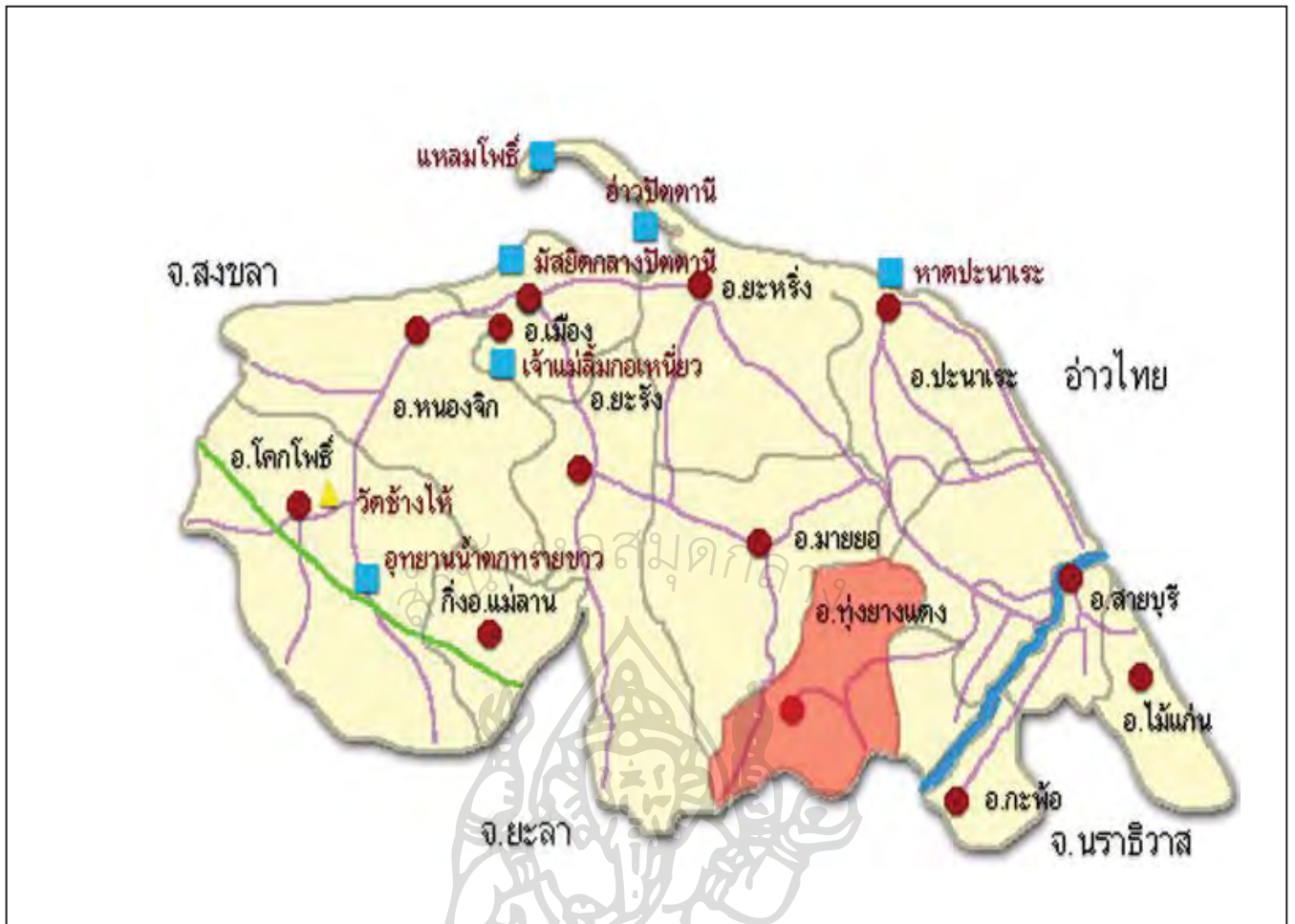
ประวัติความเป็นมา

จากคำบอกเล่าของดาโ๊ะ หวัง (2554) ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ได้กล่าวถึงประวัติของบ้านพิเทนว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีช่างชาวมาดาม อยู่ในทะเล เมื่อเรื่องดังกล่าวทราบถึงพระเจ้าแผ่นดินแห่งกรุงศรีอยุธยา พระองค์เสด็จไปยังทะเลเพื่อทอดพระเนตร ช่างเชือกนั้น จากนั้นพระองค์ตรัสว่า ถ้าอยากอยู่กับพระองค์ให้ขึ้นมาจากทะเล ช่างชาวมาดามจึงขึ้นมา พระองค์ ทรงนำเชือกหนึ่งสิ่งโตมาผูกเท้าช่าง จนกระทั่งวันหนึ่งช่างเกิดสูญหายหายไปพระองค์จึงมีพระบรมราชโองการให้ทหารติดตามหาช่างให้พบ ถ้าใครจับช่างได้จะยกเมืองให้ครึ่งหนึ่ง มีทหารในพระราชวัง 7 คนอาสาออกติดตามช่างหากไม่พบจะไม่กลับเมืองเพราะจะถูกประหารชีวิต ทหารทั้ง 7 คนจึงได้ออกเดินทางตามหาช่างโดยแยกย้ายกันไปตามหาคนละถิ่น ทหารกลุ่มหนึ่งนำโดยพีเณรและน้องอีก 4 คน ได้แก่ เจ้าอ่อน นางมมยวแก้วศอก นางเลียดขาว เจ้าภา จึงเดินทางมาทางใต้ แต่กลับไม่พบร่องรอยของช่าง พีเณรไม่กล้าเดินทางกลับเมืองเพราะกลัวถูกประหารชีวิตพีเณรจึงได้ตั้งรกรากอยู่ที่นั่น ปัจจุบันคือบ้านพิเทน หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี บ้านพิเทน หมู่ที่ 2 นี้ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งยางแดง 4 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี
ทิศใต้	ติดกับ ตำบลปากู ตำบลน้ำคำ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันออก	ติดกับ อำเภอสายบุรี และอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันตก	ติดกับ ตำบลลูโบะยิไร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

ประชากรที่อาศัยในตำบลพิเทนมีจำนวน 4,037 คน และมีจำนวนหลังคาเรือน 979 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำสวนเป็นหลักและปักผ้าคลุมผสมสตรี ทำขนม เป็นอาชีพเสริมโดยในพื้นที่ตำบลพิเทนมีสถานที่สำคัญ 2 แห่ง คือ สุสานพีเณร อุทยานน้ำตกนางมมยว

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภาษาพิเทนที่หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ด้านระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ดังจะได้อธิบายในบทต่อไป

แผนภูมิที่ 1 แผนที่จังหวัดปัตตานี *จุดเก็บข้อมูลอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
 ที่มา : ตัดแปลงจากสำนักงานจังหวัดปัตตานี, บรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี ปี 2552
 (ปัตตานี : สำนักงานจังหวัดปัตตานี, 2552), 1-3

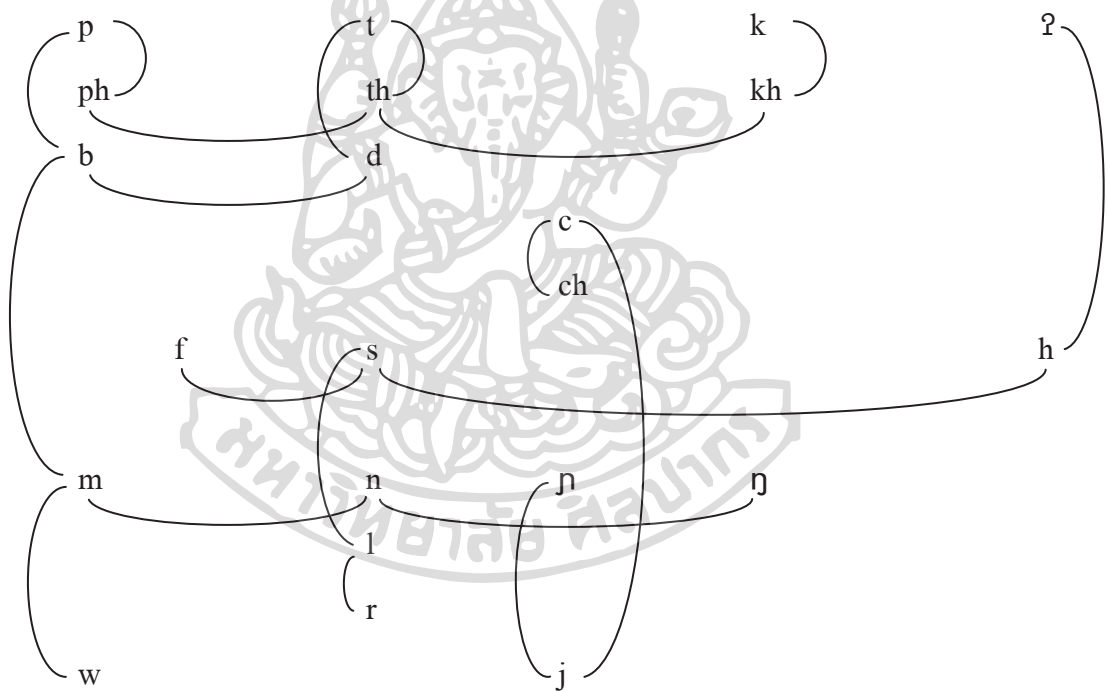
บทที่ 2

ระบบเสียงภาษาพืเทน ตำบลพืเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ระบบเสียงภาษาพืเทนที่นำมาศึกษา ได้แก่ ภาษาพืเทน หมู่ที่ 2 บ้านพืเทน ตำบลพืเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีรายละเอียดเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาพืเทน ตำบลพืเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ดังนี้

หน่วยเสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะในภาษาพืเทนจากรายการคำศัพท์ที่ใช้เก็บข้อมูลสามารถพิสูจน์หาหน่วยเสียงหรือเสียงย่อยโดยการใส่คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pair) ดังแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ 2 เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว คู่เสียงที่น่าสงสัย¹

จากแผนภูมิดังกล่าว คู่เสียงที่น่าสงสัยจะเป็นเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายคลึงกัน อาจพิสูจน์ว่าเป็นหน่วยเสียงเดียวกันคือเป็นเสียงย่อยอันเกิดจากการแปรอิสระหรือการเกิดแบบสับหลัก หรือเป็นคนละหน่วยเสียงโดยการหาคู่เทียบเสียง ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคู่เสียงที่น่าสงสัยมา

¹ดัดแปลงจาก จินดา งามสุทธิ. ภาษาศาสตร์ภาษาไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พีระพัทธนา, 2524), 72.

วิเคราะห์หาหน่วยเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงซึ่งต่างกันในเรื่องแวดล้อมเดียวกัน (Identical environment) ดังนี้

คู่เทียบเสียงพยัญชนะต้นเดียว

คู่เทียบเสียงที่มีสิ่งแวดล้อมต่างกันเพียงประการเดียว

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[p]* - [b]	[pɔːŋ ³⁴]	‘จีนชอบ’	/p/
	[bɔːŋ ³⁴]	‘กระบอง’	/b/
[t] - [d]	[tɔːk ⁴⁴]	‘ข้าวตอก’	/t/
	[dɔːk ⁴⁴]	‘ตอก (ไม้)’	/d/
[b] - [m]	[ban ³⁴]	‘ตัด’	/b/
	[man ³⁴]	‘พยายาม’	/m/
[m] - [w]	[mat ^{7 43}]	‘มัด’	/m/
	[wat ^{7 43}]	‘วัด’	/w/
[d] - [n]	[dɛŋ ³⁴]	‘ยึดตัว’	/d/
	[bɛŋ ³⁴]	‘หนอนด้าง’	/n/
[d] - [l]	[dap ^{7 32}]	‘จัดให้เป็นระเบียบ’	/d/
	[lap ^{7 32}]	‘นอนหลับ’	/l/
[ɲ] - [j]	[ɲɔː ⁴⁴]	‘ขอ (ผลไม้)’	/ɲ/
	[jɔː ⁴⁴]	‘ยกขอ’	/j/

*เครื่องหมาย [...] คือ การถ่ายถอดเสียงในระดับสัทศาสตร์ (phonetic)

[ʔ] - [h]	[ʔok ³²]	‘อก’	/ʔ/
	[hok ³²]	‘โกหก’	/h/
[l] - [r]	[lak ⁴³]	‘ขโมย’	/l/
	[rak ⁴³]	‘รัก’	/r/
[p] - [ph]	[pɔŋ ³⁴]	‘อวบ(รูปร่าง)’	/p/
	[phɔŋ ³⁴]	‘ใส(ผิว)’	/ph/
[kh] - [ŋ]	[kɔ: ⁴⁴]	‘คอ’	/kh/
	[ŋɔ: ⁴⁴]	‘โค้ง’	/ŋ/
[s] - [l]	[so: ⁴³]	‘โซ่’	/s/
	[lo: ⁴³]	‘รางวัด’	/l/
[c] - [j]	[caŋ ³⁴]	‘ข้าวเหนียว’	/c/
	[jaŋ ³⁴]	‘หย่อน(เบ็ด)’	/j/
[t] - [th]	[tɛ:k ⁴⁴]	‘แตก’	/t/
	[thɛ:k ⁴⁴]	‘คืนทูลนทราญ’	/th/
[k] - [kh]	[ka:ŋ ³²]	‘ก้าง’	/k/
	[kha:ŋ ³²]	‘ข้าง’	/kh/
[c] - [ch]	[ca:p ³²]	‘จับ’	/c/
	[cha:p ³²]	‘สับ’	/ch/
[f] - [w]	[fɔk ⁴³]	‘ขึ้นอืด’	/f/
	[wɔk ⁴³]	‘หมุนกลับ’	/w/
[ŋ] - [ŋ]	[ŋɔ: ⁴⁴]	‘ขอ(จับปลา)’	/ŋ/
	[ŋɔ: ⁴⁴]	‘โค้งงอ’	/ŋ/

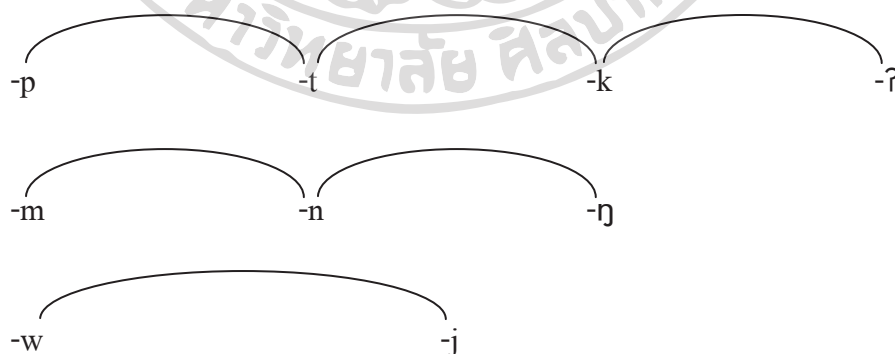
[ph] - [th]	[phɛ:n ²⁴]	‘แผนการ’	/ph/
	[thɛ:n ²⁴]	‘ดวงจันทร์’	/th/
[th] - [kh]	[thɔk ⁷⁴³]	‘ตั้ง’	/th/
	[khɔk ⁷⁴³]	‘ครก’	/kh/
[m] - [n]	[ma: ⁵⁴²]	‘ม่า’	/m/
	[na: ⁵⁴²]	‘น้ำ’	/n/
[n] - [ŋ]	[na:n ⁴⁴]	‘นาน’	/n/
	[ŋa:n ⁴⁴]	‘งาน’	/ŋ/
[b] - [d]	[bin ³⁴]	‘บิน’	/b/
	[din ³⁴]	‘ดิน’	/d/
[f] - [s]	[fa:k ⁴³]	‘ฟาก’	/f/
	[sa:k ⁴³]	‘เนื้อหยาบ’	/s/
[s] - [h]	[sɔ:k ⁴⁴]	‘ซ้อศอก’	/s/
	[hɔ:k ⁴⁴]	‘หอก’	/h/

จากการพิสูจน์คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pairs) โดยจัดทำคู่เทียบเสียงดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ภาษาพิเทนมมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 22 หน่วยเสียงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ลักษณะของเสียง	ฐานกรณ์						
	คุณสมบัติของเสียง	ริมฝีปาก	ริมฝีปากและฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง
กักหรือระเบิด	ไม่ก้อง ไม่มีลม	p		t		k	ʔ
	ไม่ก้อง มีลม	ph		th		kh	
	ก้อง	b		d			
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม				c		
	ไม่ก้อง มีลม				ch		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		f	s			h
นาสิก	ก้อง	m		n	ɲ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง			l			
ร้าว	ก้อง			r			
ครึ่งสระ	ก้อง	w			j		

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวทั้ง 22 หน่วยเสียงในภาษาพิเทนปรากฏเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ 9 เสียง ดังตารางเสียงพยัญชนะท้ายแสดงคู่เสียงที่น่าสงสัยดังนี้

แผนภูมิที่ 3 หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย คู่เสียงที่น่าสงสัย

จากแผนภูมิดังกล่าว คู่เสียงที่น่าสงสัยเป็นเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายคลึงกันอาจเป็นหน่วยเสียงเดียวกันหรือคนละหน่วยเสียง ผู้วิจัยจึงนำคู่เสียงที่น่าสงสัยมาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงโดยการใช้คู่เทียบเสียงซึ่งต่างกันในเรื่องแวดล้อมเดียวกัน (Identical environment) ดังนี้

คู่เทียบเสียงพยัญชนะท้าย

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[-p] - [-t] - [-k] - [-ʔ]	[thap ⁷⁴³]	‘ทับ’	/-p/
	[that ⁷⁴³]	‘(ประ) ทัด’	/-t/
	[thak ⁷⁴³]	‘ทัก’	/-k/
	[thaʔ ⁷⁴³]	‘พบปะ’	/-ʔ/
[-m] - [-n] - [-ŋ]	[ka:m ³²]	‘ก้าม(ปู)’	/-m/
	[ka:n ³²]	‘ก้าน’	/-n/
	[ka:ŋ ³²]	‘อาหารติดคอ’	/-ŋ/
[-w] - [-j]	[kaw ³⁴]	‘เก่า’	/-w/
	[kaj ³⁴]	‘ไก่’	/-j/

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดียว มีจำนวน 22 หน่วยเสียง ดังนี้

/p-/* เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/pa:t ³ /	‘ปาด’
/pu: ² /	‘ปู’
/pɛt ⁵ /	‘เป็ด’
/pi ² ja:m ³ /	‘ยาม (เวลา)’
/pak ⁵ /	‘ปัก’

*เครื่องหมาย /.../ คือ การถ่ายถอดเสียงในระดับสัทศาสตร์ (phonemics)

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่
เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/t ^h i:p ³ /	‘ปิ่น (จักรยาน)’
/klop ⁵ /	‘ฝั่ง’
/p ^h ap ⁴ /	‘พับ’
/sɛ:p ³ /	‘เสียบ’
/k ^h i:p ⁴ /	‘หนีบ’

/t-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะ
ต้นจะเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/to:ŋ ² te:ŋ ² /	‘โตงเตง’
/tik ⁵ /	‘ตึก’
/ta:j ⁵ /	‘ใต้’
/tɔ:p ³ t ^h ɛ:n ³ /	‘ตอบแทน’
/to:n ⁵ /	‘ต้น’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก
หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/k ^h ra:t ⁴ /	‘คราด’
/ta: ² bɛt ⁵ /	‘เบ็ด’
/mi:t ⁴ to: ⁵ /	‘มิดีโต้’
/kra: ² cu:t ³ /	‘กระจูด’
/p ^h ak ⁵ ku:t ³ /	‘ผักกูด’

/k-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน เมื่อเป็น
พยัญชนะต้นจะเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kaj ² /	‘ไก’
---------------------	------

/kiw ² /	‘กิว’
/ka ² do ⁵ ka ² do ⁵ /	‘ريب’
/kw: ² /	‘กอ’
/ku: ² bo: ² /	‘ป่าช้า’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน
หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ka ² p ^h rok ⁴ /	‘กะลา’
/do:k ³ /	‘ดอก’
/c ^h iak ⁴ /	‘เถาวัลย์’
/k ^h rok ⁴ /	‘ครก’
/p ^h rik ⁴ /	‘พริก’

/ɾ-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง เมื่อเป็น
พยัญชนะต้น เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ɾok ⁵ /	‘อก’
/ɾen ² loŋ ¹ /	‘เอ็นร้อยหวาย’
/ɾu ² kop ⁵ /	‘น้ำอบ’
/ɾɛ:k ³ /	‘แอก’
/ɾot ⁵ /	‘อด’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง เกิดที่ช่องว่างระหว่างเส้น
เสียง หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /a:, i:, e:, u:, o:, ɔ:, ɛ:, ɔ:, i:,
ia, ɪa, ua/ เช่น

/ɾu: ² do ⁵ /	‘จี้เหร์’
/c ^h o ⁴ c ^h o ⁴ /	‘เฉอะแฉะ’
/c ^h a ³ na ⁴ /	‘ชนะ’
/de ⁵ /	‘งอน (ขมตา)’

/hɔʔ⁵/ ‘เหาะ’

/p^h-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/p^hi:³/ ‘จ้ำม่ำ’

/p^hɔ:m¹/ ‘พอม’

/p^hu:⁵ c^ha:j³/ ‘ผู้ชาย’

/p^hɛt⁵/ ‘เผ็ด’

/p^ha:³ p^ha:³/ ‘ล่างๆ’

/t^h-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/t^hɛ:k³ de:²/ ‘กรรเชียง’

/t^ha:w⁵/ ‘จืดๆ’

/t^ham³ nɔp⁴/ ‘ทำนบ’

/t^hua¹/ ‘ถั่ว’

/t^ho:ŋ³ la:ŋ¹/ ‘ทองกวาว’

/k^h-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɔ:/ เช่น

/k^ha:t³ t^hun³/ ‘ขาดทุน’

/k^hi:⁵ k^hra:n⁶/ ‘จี้เกียด’

/k^hi:n⁵ hɛt⁵/ ‘จิ้นรา’

/k^hiw¹/ ‘เขี้ยว’

/k^hom³/ ‘คม’

/b-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่ง
พยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/bɔ:t ³ /	‘บอด’
/ba:ŋ ² /	‘บาง’
/bu:t ³ /	‘บุด’
/bi: ² su: ¹ /	‘ไป’
/bua ² /	‘บัว’

/d-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่ง
พยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/dun ⁵ /	‘ดวน’
/du ² wi ⁴ kla:ŋ ² /	‘คำตัง’
/da:m ² /	‘ดั่ง (เสา)’
/dɛk ⁵ dɛk ⁵ /	‘เด็ดๆ’
/da:w ² wi: ³ /	‘ดาวลูกไก่’

/c-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ปรากฏ
เฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /ia/ เช่น

/cɛ: ² kap ⁵ bon ² /	‘จิป่น’
/ciŋ ² /	‘จริง’
/caŋ ² raj ³ /	‘จัญไร, อุบาทว์’
/can ² /	‘วันจันทร์’
/cɛp ⁵ /	‘ป่วย’

/c^h-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/c ^h aw ⁶ /	‘จ้ำ’
/c ^h อ [?] c ^h อ [?] /	‘เฉอะเฉะ’
/c ^h iak ⁴ /	‘เถาว์ลย์’
/c ^h i:n ⁶ /	‘จิ้น’
/c ^h i:k ³ /	‘จิก’

/f-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและฟัน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /e, e:, ε, ε:, i, o, ɔ:, ia/ เช่น

/fu:ŋ ⁶ /	‘(กลืน)กรุ่น’
/fɔk ⁴ /	‘จิ้นอิด’
/fa: ⁶ /	‘ฟ้ามัว’
/fiak ³ /	‘เฟือก’
/fon ¹ /	‘ฝน’

/s-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียงเช่น

/sɔ:m ⁵ /	‘เปรี้ยว’
/su: ¹ tam ² /	‘ลุ่มๆดอนๆ’
/sa:n ⁵ /	‘สั้น’
/sɛn ⁵ /	‘เส้น’
/suk ⁵ /	‘วันศุกร์’

/h-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง
ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/hua ¹ la:n ⁶ /	‘หัวล้าน’
/ha:ŋ ¹ ta: ² /	‘หางตา’
/hɛt ⁵ sa ¹ mɛt ⁵ /	‘เห็นเสม็ด’
/hɛ:w ⁵ /	‘แห้ว’
/ho: ¹ ra ³ p ^h a: ³ /	‘โหระพา’

/m-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น
หน่วยเสียงนี้จะเกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/mɔ:m ³ mɔ:m ³ /	‘จะมุกจะมอม’
/mo: ⁴ /	‘โง่’
/me: ⁴ /	‘(เสียง) ดัง’
/ma:k ⁴ /	‘มาก’
/ma:j ⁶ fi:n ³ /	‘พีน’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/na:m ¹ /	‘หนาม’
/mia ³ num ¹ /	‘เมียน้อย’
/ma:k ³ k ^h um ¹ /	‘หมากขุม’
/p ^h a: ⁵ hom ² /	‘ฟ้าห่ม’
/sia ⁵ k ^h o: ³ klom ² /	‘เสื่อคอกลม’

/n-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะต้นหน่วยเสียงนี้จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/nɛ:n ⁴ /	‘(คน) แน่นขันด’
/nak ⁴ le:ŋ ³ /	‘น้กเลง’
/nɛp ⁵ p ^h law ³ /	‘กางเกง’
/nuaj ¹ naj ³ /	‘เมสึด’
/no: ¹ /	‘หน่อ’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/p ^h i:n ¹ /	‘ผีน’
/ʔan ² /	‘เรื่อน (นาฬิกา)’
/sɛn ⁵ /	‘เสี้ยน’
/t ^h ian ³ /	‘เทียน’
/la:n ¹ /	‘หลาน’

/ŋ-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /i:, e, e:, ɛ, ɛ:, i, i:, ɔ, o, o:, ɔ, ɔ:, ia, ia, ua/ เช่น

/ŋa:w ³ /	‘ยาว’
/ŋu:j ⁴ /	‘ยูย’
/ŋiŋ ¹ ho: ³ te: ² /	‘โสภณิ’
/ŋuaŋ ³ /	‘ขวง’
/ŋuŋ ³ /	‘ขุง’

/ŋ-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิด
นำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /e:, i, i:, o, o:/ เช่น

/ŋa:n ³ /	‘งาน’
/ŋiak ³ /	‘เหงือก’
/bi: ² ŋoŋ ¹ /	‘ง’
/ŋom ³ /	‘งม’
/ŋo:k ⁴ /	‘งอก’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/cu:ŋ ² /	‘จุง’
/ce:ŋ ⁵ /	‘แจ้ง’
/c ^h aŋ ⁴ /	‘ซัง’
/c ^h i:ŋ ³ /	‘ชิง, แย้ง’
/raŋ ³ /	‘กรรณก’

/l-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่ง
พยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/le: ³ /	‘ลู่, มอง’
/laj ⁴ /	‘ล้อน’
/la: ³ ta: ⁵ /	‘บ้าจี้’
/lik ⁴ /	‘ลือก’
/lun ³ lan ³ /	‘ลูกลี้ลูกลอน’

/r-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะรัว ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะ
ต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน้าหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /o/ เช่น

/ra:k ⁴ /	‘ราก’
/ruaŋ ³ /	‘ราว’

/raw ³ /	‘ล้น’
/rian ³ /	‘ทุเรียน’
/ri:n ⁶ /	‘ริน’

/w-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /i, ɔ, ɔ:, ɔ:, ɔ/ เช่น

/wɛ:n ¹ /	‘แหวน’
/wi: ¹ /	‘หิว’
/wan ³ /	‘หนอง’
/wan ³ p ^h en ³ /	‘วันขึ้น 15 ค่ำ’
/wa: ³ su: ³ /	‘เมื่อวานนี้’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɛ, ɔ, ɔ:, ɔ/ เช่น

/hua ¹ k ^h on ¹ k ^h i:w ⁶ /	‘หัวคิว’
/k ^h iaw ⁵ /	‘เหล็กใน’
/lo:k ⁴ sa:w ¹ /	‘ลูกสาว’
/k ^h aw ¹ /	‘เขา’
/le:w ¹ /	‘เลว’

/j-/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง เมื่อเป็นพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ɛ, i, i:, ɔ:, u, u:, ɔ/ เช่น

/ja:m ³ /	‘นาฬิกา’
/ja: ³ mu: ¹ na:m ⁶ /	‘ชมพู’
/jɔ: ³ /	‘ขอ’
/jɛ: ⁶ /	‘แย้’
/ji: ⁴ sip ⁵ /	‘ขี้สับ’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้าย หน่วยเสียงนี้จะเกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, i, i:, u,/ เช่น

/kli:p ³ do:k ³ ma:j ⁶ /	‘กลีบดอกไม้’
/ra:k ⁴ fo:j ¹ /	‘รากฝอย’
/p ^h a: ⁵ plo:j ² /	‘ผ้าคลุมศีรษะ’
/ma:j ⁶ k ^h o:n ⁶ /	‘กระบอง’
/k ^h an ³ t ^h aj ¹ /	‘คันท่อ’

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ มีจำนวน 14 หน่วยเสียงดังนี้

/kl-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kli:p ³ /	‘กลีบ’
/klo:ŋ ² /	‘กลอง’
/kluaj ⁵ /	‘กล้วย’
/klo:j ² /	‘กลอย’
/kla:ŋ ² fa: ⁶ /	‘ท้องฟ้า’

/kr-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kron ² /	‘กรน’
/kriam ² /	‘เกรียม’
/krɛn ² /	‘แคะเกร็น’
/kri ² ka:j ² /	‘จ๋วน’
/kra: ² mu: ³ /	‘มุ้ง’

/kw-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a, a:, ɛ:/ เท่านั้น เช่น

/kwa:ŋ ² /	‘กว้าง’
/kwɛ:k ³ /	‘แหวก’
/kwak ⁵ mi: ³ /	‘กวักมือ’
/kwɛ:ŋ ² /	‘โบกมือ’
/ɛ:ŋ ² kwa: ² /	‘แตงกวา’

/k^hr-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/k ^h rok ⁴ /	‘ครก’
/k ^h ra:t ⁴ /	‘คราด’
/k ^h rɛ: ⁴ /	‘เตียง’
/k ^h ro:p ⁴ /	‘ครอบ’
/k ^h ru:t ⁴ /	‘ชูตช็อค’

/k^hl-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /i, i:/ เช่น

/k ^h lɔ:ŋ ⁶ /	‘คล้อย’
/k ^h la:n ³ /	‘คลาน’
/k ^h lam ³ /	‘ลูปคลำ’
/k ^h liŋ ³ /	‘คลึง’
/k ^h lum ³ /	‘คลุม’

/k^hw-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a:, ɛ:/ เท่านั้น เช่น

/k ^h wa:m ⁴ /	‘คว่ำ’
/k ^h wɛ:n ¹ /	‘แขวน’
/k ^h wa:j ³ /	‘ควาย’
/k ^h wa:ŋ ¹ /	‘กีดขวาง’

/k^hwa:¹ k^hwa:¹/ ‘เดือนราง’

/tr-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a, ə:, o, o:, ə:, ɔ:, ua/ เท่านั้น เช่น

/truat³/ ‘ตรวจ’
 /trə:j²/ ‘ไบเคย’
 /troʔ³/ ‘พูดไม่รู้เรื่อง’
 /tro:²/ ‘แม่นย่า’
 /ki:² traj²/ ‘กรรไกร’

/br-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /i:, a:, u, ɔ/ เท่านั้น

/bri:² di:²/ ‘ดิ่งน้ำ’
 /bruj²/ ‘แปรง’
 /broʔ⁵ broʔ⁵/ ‘(บ่น)พึมพำ’
 /ma³ k^hia¹ bra:² na:⁵/ ‘มะเขือพวง’
 /bri:² ɣɔŋ¹/ ‘งง’

/pr-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/pra:p³/ ‘ดู, ว่า’
 /prat⁵/ ‘ปริ, มีรอยร้าว’
 /dɛ:t³ pri:⁵/ ‘แดดเปรี้ยง’
 /ki:² pro:ŋ²/ ‘กระโปรง’
 /pri:² jɔ:³/ ‘มะระ’

/pl-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/pluak³/ ‘ปลวก’
 /pli:ŋ²/ ‘ปลิง’

/pla:m ⁵ /	‘ดิน’
/plot ⁵ /	‘ปลด’
/plo:j ² /	‘ปล่อย’

/p^hr-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ki: ² p ^h rok ⁴ /	‘กะลา’
/p ^h ra: ⁶ /	‘มีดพร้า’
/lo:k ⁴ p ^h ruan ³ /	‘เงาะ’
/p ^h rik ⁴ /	‘พริกไทย’
/p ^h ro:k ⁴ /	‘พรงนี้’

/p^hl-/ ปรากฏกับหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/p ^h lak ⁵ /	‘ปลัก’
/p ^h lik ⁴ /	‘ปลิก’
/p ^h lo:j ² /	‘ปลิงพา’
/p ^h la:t ⁴ /	‘เปลื้องปล้า’
/t ^h ua ¹ p ^h lu: ³ /	‘ถั่วพู’

/ml-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /e, i:, i:, e:, ia/ เท่านั้น เช่น

/mliak ⁴ /	‘เมือก’
/mlɛ:p ⁴ /	‘ฟ้าแลบ’
/mleʔ ⁴ /	‘มะลิ’
/mli:n ⁴ /	‘ลื่นไหล’
/mli:n ³ /	‘ลืมนตา’

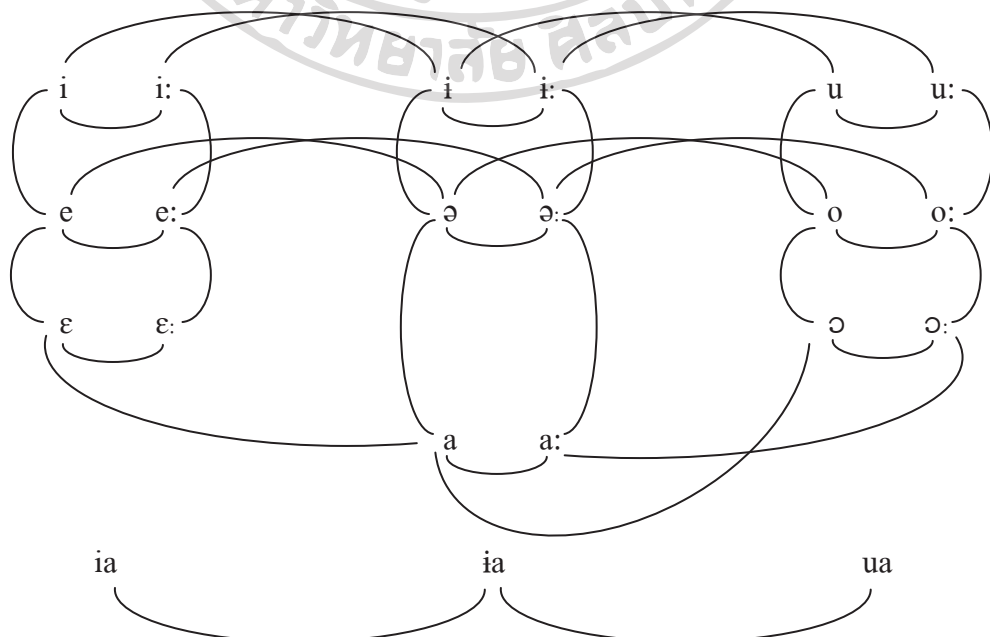
/dr-/ ปรากฏเฉพาะหน่วยเสียงสระ /a, u, ɔ, o:, i/ เท่านั้น เช่น

/droʔ ⁵ /	‘ตะ’
/dro:k ³ /	‘แห้ง(ผลไม้)’
/drap ⁵ /	‘ตั้งใจฟัง’
/druk ⁵ /	‘อ้างถึง’
/drik ⁵ /	‘นาน’

จากการศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะของภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า ภาษาพิเทนมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, ph-, th-, kh-, b-, d-, c-, ch-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, r-, w-, j- / มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, khr-, khl-, khw-, tr-, br-, pr-, pl-, phr-, phl-, ml-, dr-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวและหน่วยเสียงสระประสมซึ่งสามารถพิสูจน์หาหน่วยเสียงหรือเสียงย่อยโดยการใช้คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pair) ดังแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ 4 หน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสม คู่เสียงที่น่าสงสัยของหน่วยเสียงสระ

คู่เสียงที่น่าสงสัย (suspect pairs) แบ่งเป็น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 สระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวตามแนวนอน ได้แก่ [i i:] [e e:]

[ɛ ɛ:] [i i:] [ɔ ɔ:] [a a:] [u u:] [o o:] [ɔ ɔ:]

กลุ่มที่ 2 สระเสียงสั้นกับสระเสียงสั้นตามแนวตั้ง ได้แก่ [i e ɛ] [i ɔ a]

[u ɔ ɔ]

กลุ่มที่ 3 สระเสียงยาวกับสระเสียงยาวตามแนวตั้ง ได้แก่ [i: e: ɛ:] [i: ɔ: a:]

กลุ่มที่ 4 สระเสียงสั้นกับสระเสียงสั้นตามแนวนอน ได้แก่ [i i u] [e ɔ o]

[ɛ a ɔ]

กลุ่มที่ 5 สระเสียงยาวกับสระเสียงยาวตามแนวนอน ได้แก่ [i: i: u:] [e: ɔ: o:]

[ɛ: a: ɔ:]

สระประสมทั้ง 3 หน่วยเสียง ได้แก่ [ia ia ua]

จากแผนภูมิดังกล่าว คู่เสียงที่น่าสงสัยของเสียงสระจะเป็นเสียงที่มีลักษณะทางสัทศาสตร์คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงนำคู่เสียงสระมาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงโดยการใช้คู่เทียบเสียงและคู่เทียบคล้าย ดังนี้

คู่เทียบเสียงสระเดี่ยว

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[i] - [i:]	[lit ⁷⁴³]	‘ปอก(ผลไม้)’	/i/
	[li:t ⁷⁴³]	‘รีด’	/i:/
[e] - [e:]	[phen ⁴⁴]	‘(วัน)เพ็ญ’	/e/
	[phe:n ⁴⁴]	‘(เวลา)เพล’	/e:/
[i] - [i:]	[jit ⁷⁴³]	‘ยึด’	/i/
	[ji:t ⁷⁴³]	‘ยึด’	/i:/

[๑] - [๑:]	[rə ⁴³]	‘เธอ’	/ə/
	[rə: ⁴³]	‘รื้อ’	/ə:/
[a] - [a:]	[lat ⁷⁴³]	‘ลัด’	/a/
	[la:t ⁷⁴³]	‘(ทาง) ลาด’	/a:/

[u] - [u:]	[sun ²⁴]	‘กระสุน’	/u/
	[su:n ²⁴]	‘สูญหาย’	/u:/

[o] - [o:]	[khon ⁴⁴]	‘คน’	/o/
	[kho:n ⁴⁴]	‘โคลน’	/o:/

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมคล้ายกัน (Analogous Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย คำคู่เทียบเสียง ความหมาย หน่วยเสียง

[ɛ] - [ɛ:]	[phɛt ⁷³²]	‘เผ็ด’	/ɛ/
	[phɛ:t ⁷⁴⁴]	‘แพดเสียง’	/ɛ:/

[๑] - [๑:]	[tɒp ⁷³²]	‘ตบ’	/ɔ/
	[tɔ:p ⁷⁴⁴]	‘ตอบ’	/ɔ:/

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย คำคู่เทียบเสียง ความหมาย หน่วยเสียง

[i] - [e] - [ɛ]	[ti? ⁷³²]	‘ตี’	/i/
	[te? ⁷³²]	‘เตะ’	/e/
	[tɛ? ⁷³²]	‘แต๊ะ’	/ɛ/
[i] - [๑] - [a]	[niŋ ²⁴]	‘ออกมา’	/i/

	[nəŋ ²⁴]	‘จำนวนนิดหน่อย’	/ə/
	[naŋ ²⁴]	‘หนัง’	/a/
[u] - [o] - [ɔ]	[lum ⁴³]	‘ที่ลุ่ม’	/u/
	[lom ⁴³]	‘ลม’	/o/
	[lom ⁴³]	‘ลุ่ม’	/ɔ/
[i:] - [ə:] - [a:]	[fi:n ⁴⁴]	‘ไม้พิน’	/i:/
	[fə:n ⁴⁴]	‘พิน’	/ə:/
	[fa:n ⁴⁴]	‘ผ่า (ผลไม้)’	/a:/
[ɛ] - [a] - [ɔ]	[chɛŋ ⁴³]	‘แข่ง’	/ɛ/
	[chaŋ ⁴³]	‘ชิ่ง’	/a/
	[chɔŋ ⁴³]	‘ชง’	/ɔ/
[i:] - [i:] - [u:]	[thi: ²⁴]	‘หยาบ’	/i:/
	[thi: ²⁴]	‘ถื้อ’	/i:/
	[thu: ²⁴]	‘ดู’	/u:/
[e:] - [ə:] - [o:]	[le:k ⁴³]	‘เลข’	/e:/
	[lə:k ⁴³]	‘เล็ก’	/ə:/
	[lo:k ⁴³]	‘โลก’	/o:/
[ɛ:] - [a:] - [ɔ:]	[wɛ:n ⁴⁴]	‘กระจกเงา’	/ɛ:/
	[wa:n ⁴⁴]	‘เมื่อวานนี้’	/a:/
	[wɔ:n ⁴⁴]	‘ก่อกวน’	/ɔ:/

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมคล้ายกัน (Analogous Environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[i:] - [e:] - [ε:]	[pi:n ³⁴]	‘ป็น’	/i:/
	[pe:n ⁵⁴⁵]	‘ปล้น’	/e:/
	[pε:n ⁵⁴⁵]	‘ส้ม’	/ε:/
[e] - [ə] - [o]	[men ²⁴]	‘เหม็น’	/e/
	[mə:n ²⁴]	‘มีนง’	/ə/
	[mo:n ⁴⁴]	‘มัวหมอง’	/o/
[i] - [i̯] - [u]	[tip ⁷³²]	‘ดินโคลน’	/i/
	[tip̯ ⁷³²]	‘ปวดศีรษะ’	/i̯/
	[thup ⁷⁴³]	‘(ปลา)ทอดอาหาร’	/u/

คู่เทียบเสียงสระประสม

คู่เสียงที่น่าสงสัย ต่างกันในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน (Identical environment)

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[ia] - [ia̯] - [ua]	[cia ³⁴]	‘ทำให้บัง’	/ia/
	[cia̯ ³⁴]	‘เกื้อกูล’	/ia̯/
	[cua ⁴³]	‘แบ่งปัน’	/ua/

จากการพิสูจน์หาคู่เทียบเสียงและคู่เทียบเสียงคล้ายในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า ภาษาพิเทนมีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ε, ε:, i̯, i̯:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ia̯, ua/

รายละเอียดหน่วยเสียงสระเดี่ยวและสระประสมในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยาง
แดง จังหวัดปัตตานี มีดังต่อไปนี้

/i/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะ
ต้นได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง
ยกเว้น/-j/ เช่น

/kiw ² /	‘กิว’
/k ^h iw ¹ /	‘เจียว’
/riw ³ /	‘เรียว’
/la ?it ⁵ /	‘ละเอียด’
/siw ¹ /	‘หวาดเสียว’

/i:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะ
ต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น เช่น /ɲ-, br-, tr-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุก
หน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/c ^h i:n ⁶ /	‘แผ่น’
/p ^h i: ¹ /	‘ผี’
/kli:p ³ /	‘กลีบ’
/wi: ¹ /	‘หวี’
/mi:t ⁴ /	‘มีด’

/e/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางสูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียง
พยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f- ɲ-, ŋ-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้
ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/k ^h em ⁵ /	‘เข้ม’
/jen ³ /	‘เย็น’
/lem ³ /	‘เล็ม’

/han ¹ rew ³ /	‘หมูนเรี้ยว’
/pen ² ti:n ² /	‘นายหน้า’

/e:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางสูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɣ-, br-, tr-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียงยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/t ^h e: ² /	‘ถี้’
/le:w ¹ /	‘เหลว’
/le: ² /	‘เหล’
/ʔe:n ² /	‘เอน, เซ’
/t ^h ɛ:k ¹ de: ² /	‘กรรเชียง’

/ɛ/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางต่ำ สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /k^h-, f-, ɣ-, br-, tr-, k^hw-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /j-, w-/ เช่น

/p ^h ɛt ⁵ /	‘เผ็ด’
/cɛp ⁵ nak ⁵ /	‘ป่วยหนัก’
/sɛn ⁵ /	‘เส็น’
/dɛk ⁵ dɛk ⁵ /	‘เด็ก ๆ’
/mi: ³ lɛt ⁴ /	‘เมล็ด’

/ɛ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า กลางต่ำ ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /k^h-, f-, ɣ-, ɳ-, br-, tr-, k^hw-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/t ^h ɛ:w ¹ /	‘แถว’
/nɛ:n ⁴ /	‘(คน) แน่นขันด’
/t ^h ɑ:ɳ ³ k ^h ɛ: ⁴ /	‘ทางลัด’

/mia³ kɛ:²/ ‘เมืยหลวง’

/wɛ:n⁴/ ‘กระจกเงา’

/i/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อน ไปกลาง สูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, r-, w-, j-, tr-, k^hw-, k^hl-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-j, -w/ เช่น

/lik⁴/ ‘ลึก’

/niŋ²/ ‘หนึ่ง’

/k^hi:¹ niaw¹/ ‘ข้าวเหนียว’

/tik⁵/ ‘ตึก’

/bit⁵ ci:n²/ ‘พริกชี้หนู’

/i:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อน ไปกลาง สูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, r-, w-, j-, tr-, k^hw-, k^hl-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -j/ เช่น

/mi:t⁴/ ‘มีด’

/p^hi:n¹/ ‘พื้น’

/bri:² ɲoŋ¹/ ‘ง’

/ki:² sa:³/ ‘ข้องจับปลา’

/ki:² sa:⁶/ ‘ตะกร้า’

/ə/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อน ไปกลาง กลางสูง สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, r-, w-, br-, tr-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-w/ เช่น

/k^həʔ⁴/ ‘ทะลิ่ง’

/c^həʔ⁴/ ‘เฉอะแฉะ’

/təʔ⁵/ ‘เถอะ’

/bu: ² wəʔ ⁵ na:m ⁶ /	‘ฟองน้ำ’
/kəʔ ⁵ cə:ŋ ² /	‘ขोजับปลา’

/ə:/ เป็นหน่วยเสียงสระก่อนไปกลาง กลางสูง ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ɲ-, r-, w-, br-, k^hw-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ, -w/ เช่น

/rə: ⁶ /	‘รื้อ’
/mi: ³ mə: ³ /	‘ละเมอ’
/ŋə:j ³ /	‘แหงน’
/trə:j ² /	‘ไบเคย’
/k ^h i: ⁵ trə:j ² /	‘หญ้าเจ้าชู้’

/a/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ต่ำ สั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/kaw ² /	‘เก๋า’
/k ^h at ⁴ /	‘คืบ’
/c ^h aw ⁶ /	‘จ๋า’
/tam ² /	‘เตี้ย’
/baw ² /	‘เบา’

/a:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลังก่อนไปกลาง ต่ำ ยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/ba:ŋ ² /	‘บาง’
/ma:k ⁴ /	‘มากมาย’
/ɲa:w ³ /	‘ยาว’
/la:n ⁶ /	‘หัวล้าน’
/sa:p ³ /	‘สาป’

/u/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สูง ตื้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
ได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /j-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายทุกหน่วยเสียง ยกเว้น
/j/ เช่น

/ʔun ² /	‘อูน’
/bun ² /	‘โชค’
/lum ⁴ /	‘(ที่) ลุ่ม’
/tuk ⁵ tik ⁵ /	‘เล่นตัว’
/k ^h uk ⁴ /	‘ตระวาง’

/u:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สูง ยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
ได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /j-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น
/ʔ / เช่น

/fu:ŋ ⁶ /	‘(กลืน) กรุ่น’
/tu:m ² /	‘ตุ้ม’
/bu:t ³ /	‘บูด’
/ŋu:j ⁴ /	‘ยูย’
/ku:t ³ /	‘หยิก (ผม)’

/o/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางสูง ตื้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะ
ต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ŋ-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วย
เสียง เช่น

/klom ² /	‘กลม’
/k ^h on ⁵ /	‘จูน’
/tron ² /	‘ตรง’
/toʔ ⁵ /	‘ย่า’
/p ^h om ¹ /	‘ผม’

/o:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางสูง ยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ŋ-, f-, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/mo: ⁴ /	‘โง่’
/p ^h lo:ŋ ⁴ /	‘โพล่ง’
/lo:k ⁴ /	‘ลูก’
/k ^h o:n ⁶ /	‘ค้อน’
/to: ⁵ /	‘ตู้’

/ɔ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางต่ำ สั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /k^h-, ŋ-, j-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-w/ เช่น

/fɔk ⁴ /	‘จีนอืด’
/mɔŋ ² /	‘โหม่ง’
/pɔʔ ⁵ ka: ² /	‘กึ่งกำ’
/cɔk ⁵ /	‘จิ้งจก’
/tɔk ⁵ ke: ² /	‘ตุ๊กแก’

/ɔ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง กลางต่ำ ยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /k^h-, ŋ-, f-, w-, -j, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/bo:t ³ /	‘บอด’
/sɔ:m ⁵ /	‘เปรี้ยว’
/p ^h ɔ:m ¹ /	‘พอม’
/kɔ: ² /	‘กอ’
/mɔ: ⁵ /	‘หม้อ’

/ia/ เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /ŋ-, f-, ɲ-, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/k ^h iaw ⁵ /	‘เหล็กใน’
/c ^h iak ⁴ /	‘เถาวัลย์’
/paʔ ⁵ lian ⁶ /	‘พ่อเลี้ยง’
/mia ³ num ² /	‘เมียน้อย’
/k ^h iam ⁴ /	‘เข็ม’

/ia/ เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหลังก่อนไปกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /c-, ŋ-, tr-, br-, ml-/ และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/fiak ³ /	‘เฟือก’
/mliak ⁴ /	‘เมือก’
/kliak ³ /	‘คลอเคลีย’
/liak ⁴ /	‘คัดเลือด’
/thia ¹ /	‘เถื่อ’

/ua/ เป็นหน่วยเสียงสระประสม เริ่มต้นที่สระหลัง สูง ริมฝีปากห่อ และลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /f-, ŋ- tr-, br-, ml-, khw-/ และปรากฏกับพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น /-ʔ/ เช่น

/c ^h uaj ¹ /	‘จวย’
/c ^h uan ³ /	‘ชวน’
/tuan ² /	‘ตวง’
/nuat ⁴ /	‘นวด (ข้าว)’
/buan ⁵ /	‘บัววน’

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยาง่างแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว 22 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 14 หน่วยเสียง พยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง

การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยาง่างแดง จังหวัดปัตตานี จะแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบในภาษา

พืเทน

สระ \ พยัญชนะ	สระ																				
	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɪ	ɪ:	ə	ə:	a	a:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:	ia	ia	ua
p-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ʔ-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p ^h -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t ^h -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k ^h -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
b-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
d-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
c-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/
c ^h -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
f-	/	/	•	•	•	•	•	/	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/
s-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
m-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
n-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ŋ-	/	•	•	•	•	•	•	•	•	/	/	/	/	/	•	•	•	•	•	•	•
ŋ-	/	/	•	/	/	/	•	•	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/
l-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
r-	/	/	/	/	/	/	/	/	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
w-	/	/	/	/	/	/	•	/	•	•	/	/	/	/	•	/	•	/	/	/	/
j-	/	/	/	/	•	/	•	•	/	•	/	/	•	•	/	/	•	/	/	/	/

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน

• = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

ตารางที่ 4 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบใน
ภาษาพิเทน

สระ \ พยัญชนะ	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɪ	ɪ:	ə	ə:	a	a:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:	ia	ɨa	ua	
kl-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
kr-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
kw-	•	•	•	•	•	/	•	•	•	•	/	/	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
k ^h r-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k ^h l-	/	/	/	/	/	/	•	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k ^h w-	•	•	•	•	•	/	•	•	•	•	•	/	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
tr-	/	•	/	•	•	•	/	•	•	/	/	•	•	•	/	/	•	/	•	•	/	/
br-	•	•	•	•	•	•	•	/	•	•	•	/	/	•	•	•	/	•	•	•	•	•
pr-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
pl-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p ^h r-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p ^h l-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ml-	•	/	/	•	•	/	•	/	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	/	•	•
dr-	•	•	•	•	•	•	/	•	•	•	/	•	/	•	•	/	/	•	•	•	•	•

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน

• = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

ตารางที่ 5 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเท่าที่พบในภาษา
พืเทน

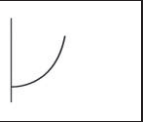

พยัญชนะท้าย สระ	-p	-t	-k	-ʔ	-m	-n	-ŋ	-w	-j
i	/	/	/	/	/	/	/	/	•
i:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
e	/	/	/	•	/	/	/	/	•
e:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
ɛ	/	/	/	/	/	/	/	•	•
ɛ:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
ɪ	/	/	/	/	/	/	/	/	•
ɪ:	/	/	/	•	/	/	/	/	•
ə	/	/	/	/	/	/	/	•	/
ə:	/	/	/	•	/	/	/	•	/
a	/	/	/	/	/	/	/	/	/
a:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
u	/	/	/	/	/	/	/	/	•
u:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
o	/	/	/	/	/	/	/	/	/
o:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ɔ	/	/	/	/	/	/	/	•	/
ɔ:	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ia	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ia	/	/	/	•	/	/	/	/	/
ua	/	/	/	•	/	/	/	/	/

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน

• = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

จากการศึกษาพบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1 (24)				
2	ว.2 (34)		ว.5 (32)	ว.3 (44)	ว.5 (32)
3					
4	ว.3 (44)	ว.4 (43)	ว.6 (545)		ว.4 (43)

แผนภูมิที่ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มี 6 หน่วยเสียง หาได้จากคู่เทียบเสียง ดังนี้

คู่เทียบเสียงวรรณยุกต์

คู่เสียงที่น่าสงสัย	คำคู่เทียบเสียง	ความหมาย	หน่วยเสียง
[24]-[34]-[44]-[43]-[32]-[545]	[kan ²⁴]	‘กีดกัน’	/1/
	[kan ³⁴]	‘กลั่น’	/2/
	[kan ⁴⁴]	‘กั้น’	/3/
	[kan ⁴³]	‘ผ่า’	/4/
	[kan ³²]	‘พร้อม’	/5/
	[kan ⁵⁴⁵]	‘คืนดี’	/6/

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ -ขึ้น (24) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนขึ้นสูงไปถึงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรที่มี ห นำ (ช่อง A 1) เช่น

/hu: ¹ /	‘หู’
/t ^h e: ¹ /	‘ถี’
/t ^h ɛ:w ¹ /	‘แถว’
/le:w ¹ /	‘เหลว’
/na:w ¹ /	‘หนาว’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วเลื่อนขึ้น ไปสูงถึงระดับที่ 4 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง (ช่อง A 2 3) อีกทั้งยังเกิดกับพยางค์เป็นการเขียนภาษาไทยมีรูปวรรณยุกต์เอก (◌̊) กำกับซึ่งมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงและอักษรกลาง (ช่อง B 1 2 3) เช่น

/pi: ² /	‘ปี’
---------------------	------

/ʔɔ:n ² /	‘อ่อน’
/ʔun ² /	‘อุ่น’
/daj ² /	‘ทำไม’
/plaw ² /	‘เปล่า’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง -ระดับ (44) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นก่อนข้างสูงถึงจุดจบประมาณระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำกำกับ อีกทั้งหน่วยเสียงนี้ยังเกิดกับพยางค์ตายเสียงยาวพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรกลาง (ช่อง A4 , DL 1 2 3) เช่น

/mi: ³ /	‘มี’
/rim ³ /	‘ริม’
/lo:ŋ ³ /	‘โลง’
/kaʔ ³ /	‘กับ’
/k ^h la:t ³ /	‘ฉลาด’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง -ตก (43) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วเลื่อนลงไปประมาณระดับเสียงที่ 3 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานกำกับด้วยรูปวรรณยุกต์เอก (◌̑) พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ (ช่อง B 4) อีกทั้งหน่วยเสียงนี้ยังเกิดกับพยางค์ตายทั้งเสียงสั้นและเสียงยาวพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ (ช่อง DL 4, DS 4) เช่น

/p ^h i: ⁴ /	‘พี’
/fɔk ⁴ /	‘ขึ้นอีก’
/k ^h om ⁴ /	‘คม’
/t ^h e: ⁴ /	‘ที’
/mit ⁴ /	‘มิด’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก (32) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วค่อยๆเลื่อนลงไปประมาณระดับเสียงที่ 2 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานกำกับด้วยรูปวรรณยุกต์โท (◌) พยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงและอักษรกลาง (ช่อง C 1 2 3) อีกทั้งยังเกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้นพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงและอักษรกลาง (ช่อง DS 1 2 3) เช่น

/sa:n ⁵ /	‘สั้น’
/p ^h it ⁵ /	‘แสง’
/nak ⁵ /	‘หนัก’
/tik ⁵ /	‘ตึก’
/kw:n ⁵ /	‘ก้อน’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง - ตก-ขึ้น (545) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 5 แล้วตกลงประมาณระดับเสียงที่ 4 และค่อยๆเลื่อนขึ้นประมาณระดับเสียงที่ 6 หน่วยเสียงนี้เกิดกับพยางค์เป็นซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานกำกับด้วยรูปวรรณยุกต์โท (◌) พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ (ช่อง C 4) เช่น

/ra:j ⁶ /	‘แก่น’
/nɛ:n ⁶ /	‘(คน) แน่นขันด์’
/c ^h i:n ⁶ /	‘แผ่น’
/raŋ ⁶ /	‘กรงนก’
/k ^h o:n ⁶ /	‘ก้อน’

ตารางที่ 6 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และชนิดของพยางค์เท่าที่พบในภาษา
พืเทน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์	พยางค์เป็น		พยางค์ตาย	
	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว
ว.1 ต่ำ-ขึ้น (24)	/	/	•	•
ว.2 กลาง-ขึ้น (34)	/	/	•	•
ว.3 สูง-ระดับ (33)	/	/	•	/
ว.4 สูง-ตก (43)	/	/	/	/
ว.5 กลาง - ตก (32)	/	/	/	•
ว.6 สูง-เลื่อนลง-ตก (545)	/	/	•	•

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน • = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน

จากการศึกษาระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาพืเทน ตำบลพืเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัด
ปัตตานี พบว่า ภาษาพืเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ เป็นแบบ A 1-2 3-4 , B C DL และ
DS 1 2 3-4 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง

บทที่ 3

โครงสร้างพยางค์ของคำภาษาพินอิน ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

การศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำจะแสดงถึงการเกิดร่วมกันของหน่วยเสียงต่างๆ อันได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ซึ่งเป็นเสียงสำคัญในภาษาประกอบกันเป็นโครงสร้างพยางค์ โครงสร้างพยางค์ของคำ ในภาษาพินอิน ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มี 5 ลักษณะคือ โครงสร้างคำพยางค์เดียว โครงสร้างคำสองพยางค์ โครงสร้างคำสามพยางค์ โครงสร้างคำสี่พยางค์ และโครงสร้างคำห้าพยางค์ แต่ละพยางค์ประกอบด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

การศึกษาโครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพินอิน ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทน โครงสร้างพยางค์ดังนี้

C	พยัญชนะต้นเดี่ยว
CC	พยัญชนะต้นควบกล้ำ
V	สระเสียงสั้น
VV	สระเสียงยาว
T	เสียงวรรณยุกต์
N	พยัญชนะท้ายเสียงนาสิก
S	พยัญชนะท้ายเสียงกัก

โครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพินอิน ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีลักษณะดังต่อไปนี้

โครงสร้างคำพยางค์เดียว

โครงสร้างคำพยางค์เดียวภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอร่องยางแดง จังหวัดปัตตานี มีลักษณะ ดังนี้

1. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VV^T หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยวหรือพยัญชนะควบกล้ำ มีเสียงสระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม ไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/hua ¹ /	‘ห้าว’
/me: ¹ /	‘ดั่ง (เสียง)’
/ple: ² /	‘เปล’
/ŋu: ³ /	‘งู’
/k ^h re: ⁴ /	‘เดียง’
/mɔ: ⁵ /	‘หม้อ’
/ma: ⁶ /	‘ม้า’

2. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VN^T หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงสั้น และมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/p ^h om ¹ /	‘ผม’
/klom ² /	‘กลม’
/raw ³ /	‘เรา’
/lum ⁴ /	‘ที่ลุ่ม’
/deŋ ⁵ /	‘दैง’
/chaw ⁶ /	‘เช้า’

3. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VVN^T หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม และมีเสียง

พยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิกหรือพยัญชนะกึ่งสระ โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/wɛ:n ¹ /	‘กระจกเงา’
/kwɛ:ŋ ² /	‘โบกมือ’
/ŋuan ³ /	‘ขวง’
/ja:ŋ ⁴ /	‘ก้าว’
/pla:m ⁵ /	‘ทูลนทูลาย’
/c ^h aw ⁶ /	‘จำ(แสง)’

4. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VS^T หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงสั้น และมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะกัก โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดเฉพาะเสียงวรรณยุกต์เสียงที่ 4, 5 เช่น

/fɔk ⁴ /	‘ขึ้นอีค’
/p ^h at ⁴ /	‘พัด’
/p ^h rik ⁴ /	‘พริกไทย’
/klot ⁵ /	‘ร่ม’
/cik ⁵ /	‘จิก’

5. โครงสร้างพยางค์แบบ C(C)VVS^T หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวหรือพยัญชนะต้นควบกล้ำ สระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสมและมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะกัก โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ที่ 3, 4 เช่น

/ŋiak ³ /	‘เหงือก’
/kli:p ³ /	‘กลีบ’
/ci:t ³ /	‘จืด’
/p ^h ro:k ⁴ /	‘พรั่งนี้’
/c ^h iak ⁴ /	‘เถาว์ลย์’

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแดง จังหวัดปัตตานี มีโครงสร้างพยางค์ของคำพยางค์เดียวประกอบด้วยหน่วยเสียงอย่างน้อย 3 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว หน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และมี โครงสร้างพยางค์อย่างมากไม่เกิน 5 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และหน่วยเสียงวรรณยุกต์

โครงสร้างของคำในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแดง จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่จะเป็นโครงสร้างคำพยางค์เดียว แต่มีการสร้างคำใหม่โดยการนำโครงสร้างคำพยางค์เดีวมารวมกันเป็นโครงสร้างคำสองพยางค์ โครงสร้างคำสามพยางค์ โครงสร้างคำสี่พยางค์ และโครงสร้างคำห้าพยางค์ คำหลายพยางค์ในภาษาพิเทนที่ศึกษานี้จะมีการลงเสียงหนักเบาไม่เท่ากันทุกพยางค์ มีผลทำให้โครงสร้างของพยางค์เปลี่ยนไปเป็น $C(C)V^T$ ซึ่งไม่เกิดกับคำพยางค์เดียว โครงสร้างพยางค์แบบ $C(C)V^T$ หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้น ปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 เท่านั้น โดยจะปรากฏเป็นโครงสร้างของพยางค์แรกในคำ 2 พยางค์ หรือพยางค์ไม่เน้นในคำหลายพยางค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงสร้างคำสองพยางค์

ลักษณะโครงสร้างพยางค์ของคำสองพยางค์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแดง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามลักษณะโครงสร้างที่เกิดจากการนำเอาโครงสร้างคำพยางค์เดีวมาเรียงกัน แบ่งได้ดังนี้

1. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)V^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ซึ่งเป็นพยางค์ไม่เน้น (unstressed syllable) แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียว โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)V^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดีวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

$C(C)V^T$	CVV^T	/tu ² di: ² /	‘จ้าม่า’
	CVN^T	/sa ² nim ¹ /	‘สนิม’
	$CVVN^T$	/ha ² lo:j ⁴ /	‘ขนาดเล็ก’
	CVS^T	/ki ² p ^h rok ⁴ /	‘กะลา’
	$CCVVS^T$	/kra ² c ^h e:t ³ /	‘ผักกระเฉด’

2. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)VV^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดีวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

C(C)VV ^T	CCVV ^T	/t ^h ua ¹ p ^h lu: ³ /	‘ถั่วพู’
	CVN ^T	/pa: ² nan ¹ /	‘เคยหอม’
	CVVN ^T	/t ^h ua ¹ k ^h iaw ¹ /	‘ถั่วเขียว’
	CVS ^T	/k ^h i: ⁵ lɛk ⁵ /	‘ขี้เหล็ก’
	CVVS ^T	/kra: ² cu:t ³ /	‘กระจูด’

3. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี C(C)VN^T เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

C(C)VN ^T	CVV ^T	/faj ³ pa: ² /	‘ไฟป่า’
	CCVN ^T	/pliw ² pliw ² /	‘พรวดพราด’
	CVVN ^T	/man ³ ma:j ⁶ /	‘มันสำปะหลัง’
	CVS ^T	/k ^h iw ¹ pat ⁵ /	‘เขียวเข้ม’
	CVVS ^T	/lan ⁵ sa:t ³ /	‘ยางสด’

4. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี CVVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

CVVN ^T	CVV ^T	/t ^h a:ŋ ³ k ^h ɛ: ⁴ /	‘ทางลัด’
	CVN ^T	/ma:m ⁶ c ^h iw ⁴ /	‘น้ำเขียว’
	CVVN ^T	/ma:j ⁶ fi:n ³ /	‘ฟีน’
	CVS ^T	/k ^h i:n ⁵ hɛt ⁵ /	‘จิ้นรา’
	CVVS ^T	/k ^h i:w ⁶ c ^h ɔ:k ³ /	‘(หัว) เถิก’

5. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี C(C)VS^T เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 6 ลักษณะ ได้แก่

C(C)VS ^T	CVV ^T	/sak ⁵ si: ¹ /	‘พยาน’
	CVN ^T	/mɔt ⁴ faj ³ /	‘มดคันไฟ’
	CVVN ^T	/p ^h at ⁴ lo:m ³ /	‘พัลลม’

CVS ^T	/c ^h o [?] 4 c ^h o [?] 4/	‘เฉอะแฉะ’
CCVS ^T	/k ^h luk ⁵ k ^h lik ⁵ /	‘ขลุ่ยขลุ่ย’
CVVS ^T	/p ^h ak ⁵ ku:t ³ /	‘ผักกูด’

6. โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี CVVS^T เป็นพยางค์ที่ 1 แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดียวอีก 5 ลักษณะ ได้แก่

CVVS ^T	CVV ^T	/do:k ³ ɲa: ⁵ /	‘ดอกหญ้า’
	CVN ^T	/k ^h a:t ⁴ t ^h un ³ /	‘ขาดทุน’
	CVVN ^T	/pa:k ³ na:m ⁶ /	‘ปากน้ำ’
	CVS ^T	/lo:k ⁴ jok ⁴ /	‘ลูกบุญธรรม’
	CVVS ^T	/lo:k ⁴ wi:t ³ /	‘นกหวีด’

โครงสร้างคำสามพยางค์

โครงสร้างคำสามพยางค์ในภาษาพินอิน ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี แบ่งได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CV ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVVN ^T
	CVV ^T	CVS ^T
	CVN ^T	CVV ^T
	CVN ^T	CVVN ^T
	CVN ^T	CVVS ^T
	CVVS ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CCVVN ^T
	CVS ^T	CCVS ^T

เช่น

/si² mi:³ di:²/

‘วันพฤหัสบดี’

/sa ² tu: ² ke:ŋ ² /	‘ถุงเท้า’
/sa ² la: ⁵ pit ⁵ /	‘จั่นมะพร้าว’ ¹
/si ² baj ² p ^h a: ⁵ /	‘(ผ้า) สไบ’
/li ² man ³ ho:m ¹ /	‘น้ำหอม’
/k ^h a ² nom ¹ piaŋ ² /	‘ขนมเปียะ’
/tu ² wa:k ³ wa:n ¹ /	‘น้ำตาลสด’
/du ² wiŋ ⁴ kla:ŋ ² /	‘คำตัง’
/sa ² doŋ ⁴ k ^h roŋ ⁴ /	‘สะเดาะเคราะห์’

2. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VV^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VV ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVN ^T
	CV ^T	CVS ^T
	CVV ^T	CCVN ^T
	CVN ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CVN ^T
	CVS ^T	CVN ^T
	CVS ^T	CVS ^T

เช่น

/p ^h a: ⁵ ba: ² no: ³ /	‘ผ้าเช็ดหน้า’
/pla: ² k ^h i: ⁵ rim ¹ /	‘ปลากัด’
/ba: ² ra ³ kap ⁵ /	‘เครื่องมือจับหนู’
/sia ⁵ k ^h o: ³ klom ² /	‘เสื่อคอกลม’
/hua ¹ k ^h on ¹ k ^h i:w ⁶ /	‘หัวคิ้ว’
/ce: ² kap ⁵ bon ⁵ /	‘จีบ่น’
/p ^h a: ⁵ sak ⁴ t ^h aj ³ /	‘ผ้าขาวม้า’

¹จั่นมะพร้าว หมายถึง ช่อดอกของต้นมะพร้าว

/ja:³ koʔ⁵ baʔ³/

‘ถ่านแก๊ส’

3. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VN ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CV ^T	CVVN ^T
	CVV ^T	CVS ^T
	CVN ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVVN ^T
	CVVN ^T	CVVN ^T
	CVVN ^T	CVVS ^T
	CVS ^T	CVN ^T

เช่น

/man ³ ti: ⁵ la: ¹ /	‘มันเทศ’
/k ^h an ¹ ha ³ lo: ⁴ /	‘ขันใบเล็ก’
/wan ³ bi: ² keʔ ³ /	‘แต่งงาน’
/baj ² wan ³ t ^h e: ⁴ /	‘ปฏิบัติ’
/raŋ ⁶ si: ² duaŋ ² /	‘ริตสีดวง’
/k ^h an ¹ t ^h o: ³ de: ² /	‘ขันทองเหลือง’
/klaj ² ha: ¹ hu: ¹ /	‘ไกลลิบตา’
/k ^h on ⁵ k ^h ut ⁵ lum ¹ /	‘สับหระอ’

4. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VVN ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVVN ^T
	CVV ^T	CVVS ^T
	CVN ^T	CVV ^T
	CVN ^T	CVVN ^T
	CVN ^T	CVS ^T
	CVS ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CVS ^T

เช่น

/na:m ⁶ pa: ² ra: ⁶ /	‘น้ำบูดู’
/wa:n ¹ ?a: ² li:m ⁵ /	‘หวานมาก’
/sɔ:m ⁵ ki: ² da:t ³ /	‘ส้มเขียวหวาน’
/ja:m ³ saj ¹ mi: ³ /	‘นาฬิกาข้อมือ’
/pla:j ² k ^h on ¹ k ^h i:w ⁶ /	‘หางคิ้ว’
/rɔ:j ⁶ niŋ ¹ ?ɛt ⁵ /	‘หนึ่งร้อยเอ็ด’
/la:n ¹ ti? ⁴ p ^h a:j ⁶ /	‘หลานสะใภ้’
/k ^h a:ŋ ⁵ si? ⁴ tɔk ⁵ /	‘ทิศตะวันตก’

5. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VS^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VS ^T	CV ^T	CVS ^T
	CVV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVN ^T
	CVV ^T	CVS ^T
	CVV ^T	CVN ^T
	CCVN ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CVVN ^T

เช่น

/hɛt ⁵ sa: ² mɛt ⁵ /	‘เห็นเสม็ด’
/hɛt ⁵ hu: ¹ nu: ¹ /	‘เห็นหนูหนู’
/k ^h rok ⁴ sa: ¹ man ¹ /	‘ครกกระเบือ’
/p ^h ak ⁵ c ^h i: ³ rɔk ⁴ /	‘(ผัก) เลี่ยน’
/lap ⁵ bi: ² coŋ ² /	‘หลับใน’
/nɛp ¹ p ^h law ³ sa:n ⁵ /	‘กางเกงขาสั้น’
/mɔt ⁴ ti? ² jo:ŋ ¹ /	‘มดคันไฟ’

6. โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VVS^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VVS ^T	CVV ^T	CVVN ^T
	CVV ^T	CVVS ^T
	CVVN ^T	CVVN ^T
	CVVS ^T	CVVN ^T
	CVN ^T	CVVS ^T

เช่น

/lo:k⁴ p^hu:⁵ c^ha:j³/

‘ลูกชาย’

/c^hiak⁴ ci:² mu:k³/

‘เชือกใส่หมูกวัว’

/lo:k⁴ ku:ŋ⁵ hɛ:ŋ⁵/

‘กึ่งแห้ง’

/kli:p³ do:k³ ma:j⁶/

‘กลีบดอกไม้’

/lo:k⁴ k^hon³ rɛ:k⁴/

‘ลูกคนหัวปี’

โครงสร้างคำสี่พยางค์

โครงสร้างคำสี่พยางค์ในภาษาพินอิน ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี แบ่งได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี C(C)V^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)V ^T	CVVS ^T	CVVN ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CV ^T	CVS ^T
	CVV ^T	CV ^T	CVV ^T
	CVVN ^T	CVV ^T	CVVS ^T
	CVVN ^T	CVVN ^T	CVN ^T
	CVVN ^T	CVV ^T	CVVN ^T
	CVVN ^T	CCVN ^T	CCVV ^T
	CVVN ^T	CVV ^T	CVN ^T

เช่น

/kɨ² tʰɛ:k⁴ nɔ:j¹ nɔ:j¹/	‘กระแทกเบาๆ’
/ka² doʔ³ ka² doʔ³/	‘ควาน’
/ki² cʰa:³ ti² pʰo:⁵/	‘กระเชอทรงสูง’
/cɨ² kiaŋ² ko:⁵ ba:ʔ³/	‘ตะเกียงแก๊ส’
/ma² fɪaŋ³ ma:j⁶ pʰaj¹/	‘ตะลิ่งปลิง’
/ma² kʰa:m¹ kʰi:⁵ miaw⁵/	‘มะขามฝักเล็ก’
/pri² ja:m³ pʰruŋ⁶ pʰle:⁶/	‘เวลาพลบค่ำ’
/pri² ja:m³ ke:⁵ tʰaj¹/	‘เวลา 09.00 น.’

2. โครงสร้างคำศัพท์ที่มี C(C)VV^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VV ^T	CVS ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CV ^T	CVV ^T	CVN ^T
	CVV ^T	CVV ^T	CVS ^T
	CCVV ^T	CVV ^T	CVS ^T
	CVVN ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVV ^T	CVS ^T
	CVN ^T	CCVVN ^T	CVN ^T
	CVN ^T	CCVVN ^T	CVVN ^T
	CVV ^T	CVVN ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CCVVN ^T	CVN ^T

เช่น

/kʰi:⁵ kʰuk⁴ kʰi:⁵ je:⁴/	‘จี้คุกจี้ตะราง’
/ba:² tu⁴ ka:² faj³/	‘รถไฟ’
/pʰa:⁵ ho:³ ma:³ ʔat⁵/	‘ผ้าห่อศพ’
/di:³ pli:³ kʰi:² nok⁷/	‘พริกขี้หนู’
/ŋu:⁶ bo:ŋ⁵ sa:³ la:¹/	‘งูจงอาง’

/pla: ² ca: ² ra ⁴ mɛt ⁴ /	‘ปลาจระเม็ด’
/ti: ² niŋ ¹ kla:ŋ ² wan ³ /	‘เวลา 13.00 น.’
/ti: ² niŋ ¹ kla:ŋ ² k ^h i:n ³ /	‘เวลา 01.00 น.’
/ti: ² ha: ⁵ kla:ŋ ² k ^h i:n ³ /	‘เวลา 05.00 น.’
/ti: ² hɔk ⁵ kla:ŋ ² c ^h aw ⁶ /	‘เวลา 06.00 น.’

3. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVN ^T	CVVN ^T	CVV ^T	CVN ^T
	CV ^T	CV ^T	CVS ^T
	CVN ^T	CV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVV ^T	CVVN ^T

เช่น

/t ^h am ³ ta:m ² sa: ¹ man ¹ /	‘ไม่เป็นระเบียบ’
/ban ² p ^h a ⁴ bu ⁴ rut ⁵ /	‘บรรพบุรุษ’
/k ^h on ³ faw ⁵ ku ⁵ bo: ³ /	‘คนเฝ้าสุสาน’
/cam ² pa: ² ka: ² dɛ:ŋ ² /	‘จำปี’

4. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVVN ^T	CVV ^T	CVVN ^T	CVVN ^T
	CV ^T	CVV ^T	CCVV ^T

เช่น

/nɔ:n ⁶ nɛ: ⁶ nɔ:n ⁶ nɛ:n ⁶ /	‘กระตู่กระตู่’
/hɛ:ŋ ⁵ ci ² jo: ¹ p ^h ru: ⁶ /	‘กระวนกระวาย’

5. โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVST เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVST	CVST	CVST	CVST
	CVNT	CVV ^T	CVV ^T
	CVNT	CVV ^T	CVV ^T

เช่น

/suk ⁵ suk ⁵ dip ⁵ dip ⁵ /	‘สุกๆ ดิบๆ’
/nok ⁴ bin ² cu: ⁵ la: ¹ /	‘นกกางเขน’
/cep ⁵ p ^h uŋ ³ p ^h i: ⁵ c ^h u: ¹ /	‘ห้องเสีย’

โครงสร้างคำห้าพยางค์

โครงสร้างคำห้าพยางค์ในภาษาพินอิน คำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบ 3 คำ ดังนี้

1. โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 พบจำนวน 2 คำ คือ

CV ^T	CVN ^T	CV ^T	CVN ^T	CVN ^T
	CVN ^T	CVV ^T	CVN ^T	CVVN ^T

ได้แก่

/k ^h a ³ nom ¹ ?a ² pam ² p ^h aw ¹ /	‘ขนมเบ็องไทย’
/k ^h a ³ nom ¹ ki: ² daŋ ² k ^h a:w ¹ /	‘ขนมครก’

2. โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี CVVST เป็นพยางค์ที่ 1 พบ 1 คำ คือ

CVVST	CCVV ^T	CVV ^T	CCVV ^T	CVST	คือ
	/lo:k ⁴ kri: ² ko: ² kri: ² t ^h eʔ ⁴ /				‘ขนมบัวลอย’

ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างพยางค์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพินอิน
ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างพยางค์และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพินอิน

หน่วยเสียงวรรณยุกต์	ว.1	ว.2	ว.3	ว.4	ว.5	ว.6
โครงสร้างพยางค์						
$C(C)VV^T$	/	/	/	/	/	/
$C(C)VN^T$	/	/	/	/	/	/
$C(C)VVN^T$	/	/	/	/	/	/
$C(C)VS^T$	/	/	/	•	•	/
$C(C)VVS^T$	/	/	•	•	/	/

- / หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์
- หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่ไม่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์

บทที่ 4

เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษาพิเทนเป็นภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไท นักวิชาการบางท่านจัดภาษาพิเทนเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาตากใบเพราะอยู่ในเขตพื้นที่ของภาษาตากใบ อย่างไรก็ตามยังไม่มีนักวิชาการท่านใดศึกษาภาษาพิเทนอย่างละเอียดทุกๆด้าน งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยต้องการพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจะเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทนกับภาษาตระกูลไทที่พูดกันในจังหวัดปัตตานีที่มีผู้ศึกษาไว้ ได้แก่ ภาษาสะกอม ภาษาตากใบ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี โดยเรียงเอกสารตามลำดับของปีที่วิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. เฉลิม มากนวล (2526) เรื่อง “ภาษาสะกอม” ศึกษาาระบบเสียงพยัญชนะสระและวรรณยุกต์ของภาษาสะกอมที่พูดบริเวณอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
2. Chailert Kitprasert (1985) เรื่อง “A tonal comparison of Tai Dialects : Tak Bai group” ศึกษาาระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาตากใบ
3. พูนศรี ศรีขวัญ (2531) เรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี” ศึกษาาระบบเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
4. พุทธชาติ โปธิบาล และชนานันท์ ตรงดี (2540) เรื่อง “สถานะของภาษาตากใบในภาษาไทยถิ่น” ศึกษาาระบบเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ของภาษาตากใบ 4 จุด ได้แก่
 - 5.1 บ้านตาเซะ ตำบลนาค อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
 - 5.2 บ้านป่าหวาย ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส
 - 5.3 บ้านซีเมเราะ ตำบลเซรังรุฎ อำเภอปาเสร์ปูเตะห์ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย
 - 5.4 บ้านป้อง ตำบลกวาง บูเก๊ะมัส อำเภอตานะห์เมเราะห์ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ผู้วิจัยได้นำผลงานข้างต้นมาเปรียบเทียบกับระบบเสียงภาษาพิเทนดังนี้ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาสะกอมจากผลงานของเฉลิม มากนวล (2526) ในแง่ระบบเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีจากผลงานของพูนศรี ศรีขวัญ (2531) ในแง่ระบบเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาตากใบจากผลงานของ Chailert Kitprasert (1985) ในแง่ระบบเสียงวรรณยุกต์ เปรียบเทียบภาษาพิเทนกับภาษาตากใบในแง่

ระบบเสียงพยัญชนะและระบบเสียงสระจากผลงานของ พุทธชาติ โปธิบาล และธนนันท์ ตรงดี (2540)

ผู้วิจัยพบว่าความแตกต่างด้านจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สัทลักษณะและการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ซึ่งมีมากกว่าความแตกต่างด้านจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ ดังนั้นวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี กับภาษาตากใบจำนวน 13 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอปานะระะ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอมาขอ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภออีงอ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลอก จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส และภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วเพื่อแสดงความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกัน โดยเริ่มด้วยการเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ก่อนแล้วจึงจะเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระตามลำดับ

การเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์

การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาที่นำมาเปรียบเทียบมีดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาษาพิเทน					ภาษาตากใบ อำเภอปานะระะ จังหวัดปัตตานี						
	A	B	C	DL	DS		A	B	C	DL	DS
1	ว.1					1					
2	ว.2	ว.2	ว.5	ว.3	ว.5	2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
3						3					
4	ว.3	ว.4	ว.6	ว.4		4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอมาขอ จังหวัดปัตตานี

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	

ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.2
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอช้าง จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.6
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.5

ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.3

ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.3

ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.4
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.6

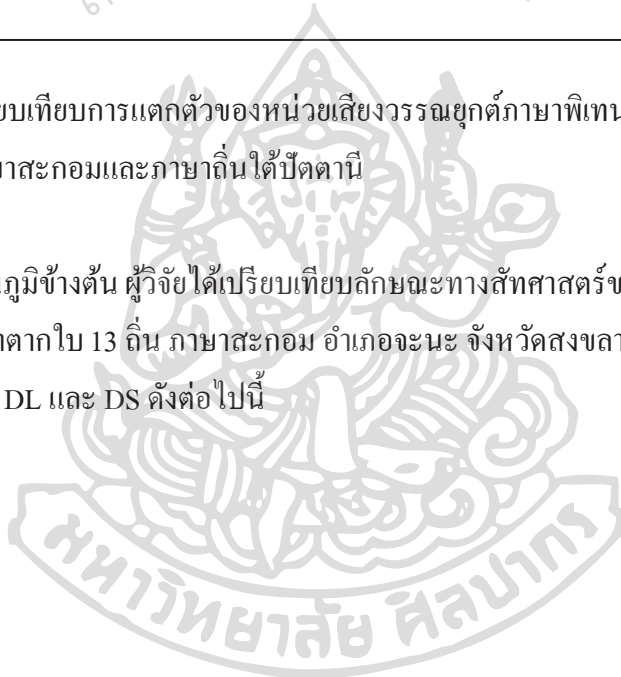
ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

	A	B	C	DL	DS
1					
2	ว.1	ว.3	ว.5	ว.3	ว.5
3					
4	ว.2	ว.4	ว.6	ว.4	ว.3

ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา					ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี						
	A	B	C	DL	DS		A	B	C	DL	DS
1						1	ว.1		ว.3		ว.1
2	ว.1	ว.3	ว.4		ว.6	2	ว.2		ว.4		ว.2
3						3					
4	ว.2	ว.4	ว.5	ว.3	ว.5	4	ว.2	ว.4	ว.7	ว.6	ว.7

แผนภูมิที่ 6 เปรียบเทียบการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ภาษาดากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากแผนภูมิตั้งต้น ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาพิเทน ภาษาดากใบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ใน ช่อง A, B, C, DL และ DS ดังต่อไปนี้

1.1 ช่อง A ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์* ดังนี้

1.1.1 ภาษาพืเทน แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น (24)

ข. A 2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ขึ้น (34)

ค. A4 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ (44)

1.1.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะระ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น

ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

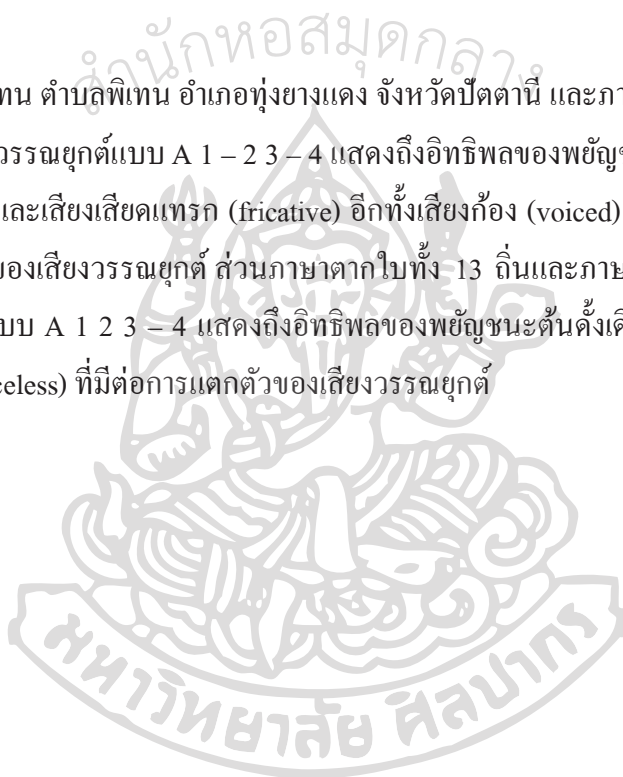
*เนื่องจากงานวิจัยของเฉลิม มากนวล (2526) Chailert Kitprasert (1985) พุทธชาติ โปธิบาล และชนนันท์ ตรงดี (2540) เชิดชัย อุดมพันธ์ (2543) ไม่ได้กำหนดตัวเลขที่บอกระดับเสียงวรรณยุกต์ภาษาพืเทน ผู้วิจัยจึงไม่ได้ใส่ตัวเลขในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

- 1.1.7 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ
- 1.1.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ
- 1.1.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ
- 1.1.10 ภาษาตากใบ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ
- 1.1.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ
- 1.1.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ
- 1.1.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ
- 1.1.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
ก. A 1, 2, 3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น
ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.1.15 ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
 ก. A 1.2.3 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ-ขึ้นตอนกลางพยางค์ถึงสูง-ตก
 ข. A4 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง – ตก

1.1.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ
 ก. A1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้น
 ข. A2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-เลื่อนลง
 ค. A4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้น

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการ
 แยกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ A 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมี
 ลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) อีกทั้งเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่
 มีต่อการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนภาษาดากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแยกตัวของ
 เสียงวรรณยุกต์แบบ A 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced)
 และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแยกตัวของเสียงวรรณยุกต์

1.2 ช่อง B ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์เอกกำกับ เสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.2.1 ภาษาพืเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว. 2 ได้แก่ เสียงกลาง – ขึ้น (34)

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง – ตก (43)

1.2.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะระะ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว. 4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ตก

1.2.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ตก

1.2.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ขึ้น

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ

1.2.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ

1.2.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ค่อนข้างต่ำ – ระดับ

1.2.7 ภาษาตากใบ อำเภอช้างอ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ค่อนข้างต่ำ – ระดับ

1.2.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ตก

1.2.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

1.2.10 ภาษาตากใบ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ค่อนข้างต่ำ - ระดับ

1.2.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ตก

1.2.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ขึ้น

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ - ตก

1.2.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ขึ้น

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ - ตก

1.2.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ

1.2.15 ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1.2.3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลางก่อนข้างต่ำ – ตก-ระดับ

ข. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

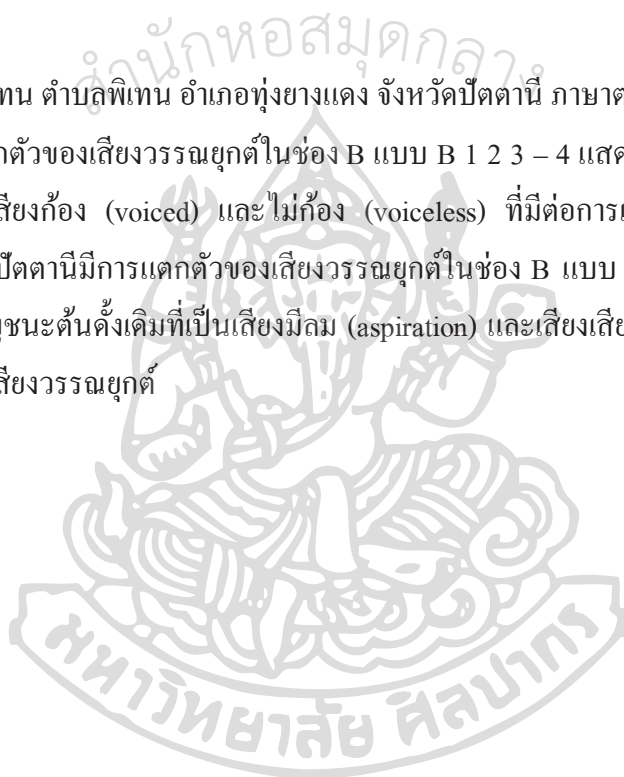
1.2.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงกลางก่อนข้างสูง-ขึ้น

ข. B2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางก่อนข้างสูง-เลื่อนลง

ค. B4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B แบบ B 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B แบบ B 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษา	ภาษาตากใบ										ภาษา ถิ่นใต้ ปัตตานี													
	ภาษา พิเทน	จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส						รัฐ- กัณฑ์												
		ปานะระ	มาขอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ชื่อง	เมือง	ระแงะ	ตากใบ			สุโง- ปาดิ	สุโง- โกลก	แว้ง									
ช่อง C																								
1																								
2																								
3																								
4																								

แผนภูมิที่ 9 เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C

1.3 ช่อง C ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์โทกำกับ เสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.3.1 ภาษาพืเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ-ตก (332)

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง-เลื่อนลง-ตก (543)

1.3.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะระะ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว. 6 ได้แก่ เสียงสูง – ตก

1.3.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ตก

1.3.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ – ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.3.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.3.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงค่อนข้างสูง – ขึ้น – ระดับ - ตก

1.3.7 ภาษาตากใบ อำเภอช้างอ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ - ค่อนข้างตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ตก

1.3.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก

1.3.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก

1.3.10 ภาษาตากใบ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ค่อนข้างตก - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ตก

1.3.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก

1.3.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ค่อนข้างต่ำ

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลางระดับ - ตก

1.3.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก

1.3.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ตก

ข. C4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงค่อนข้างสูง - ตก

1.3.15 ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1.2.3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. C4 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก

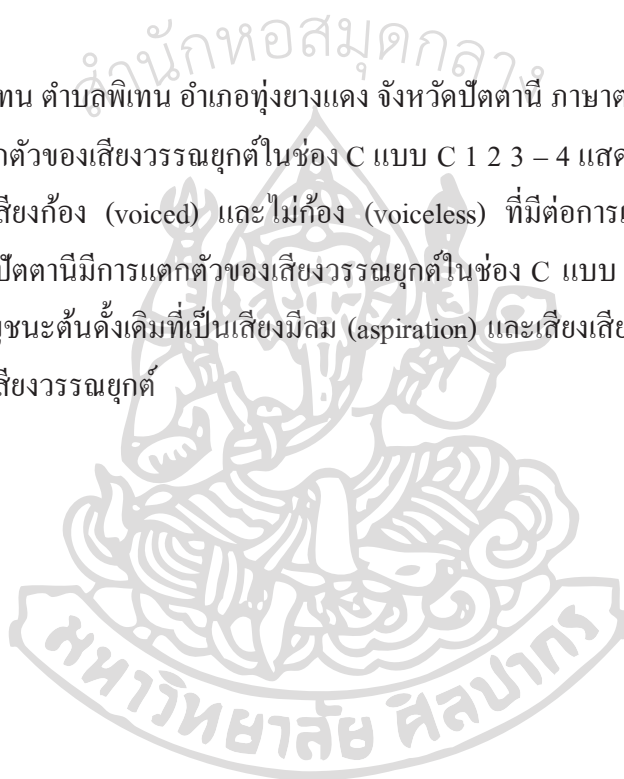
1.3.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C1 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้น

ข. C2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ

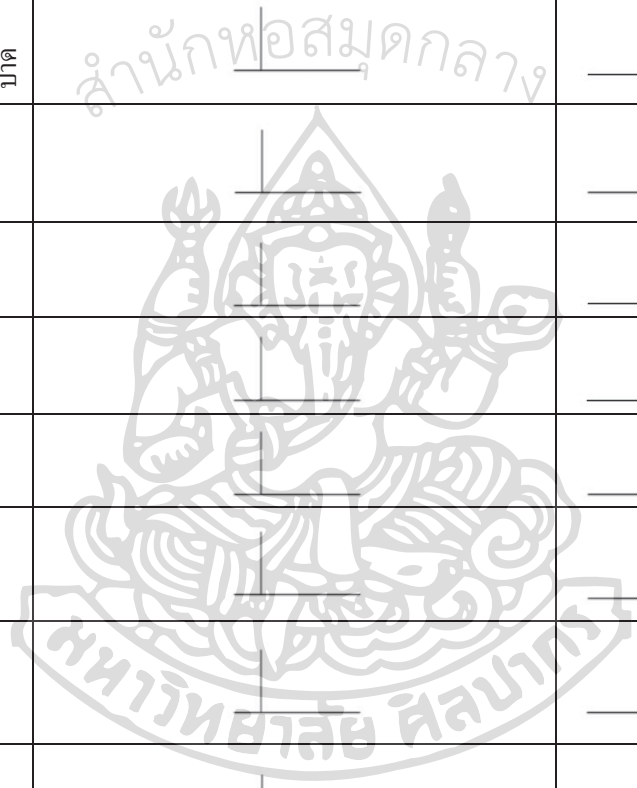
ค. C4 หรือ ว.7 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ภาษาดากไบบั๊ว 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C แบบ C 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C แบบ C 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษา	ภาษาตากใบ													ภาษา ถิ่นใต้ ปัตตานี			
	ภาษา พิเทน	จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส									รัฐ- กัณฑ์ตัน	ภาษา สะกอม	
		บานะระ	มายอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ชื่อง	เมือง	ระแงะ	ตากใบ	สุโง- ปาดิ	สุโง- โกลก	แว้ง				
ช่อง DL																	
1																	
2																	
3																	
4																	

แผนภูมิที่ 10 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL

1.4 ช่อง DL ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงยาว เสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.4.1 ภาษาพืเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงสูง-ระดับ (33)

ข. DL 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง-ตก (43)

1.4.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะระะ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ขึ้น

ข. DL 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.4.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง – ตก

1.4.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ – ขึ้น

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ

1.4.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ

1.4.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ก่อนข้างต่ำ - ระดับ

1.4.7 ภาษาตากใบ อำเภอช้างเผือก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ – ก่อนข้างต่ำ - ระดับ

1.4.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ตก

1.4.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

1.4.10 ภาษาตากใบ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ค่อนข้างต่ำ - ระดับ

1.4.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ - ตก

1.4.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ - ตก

1.4.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ - ตก

1.4.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ระดับ

1.4.15 ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1.2.3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

ข. DL4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ – ตก-ระดับ

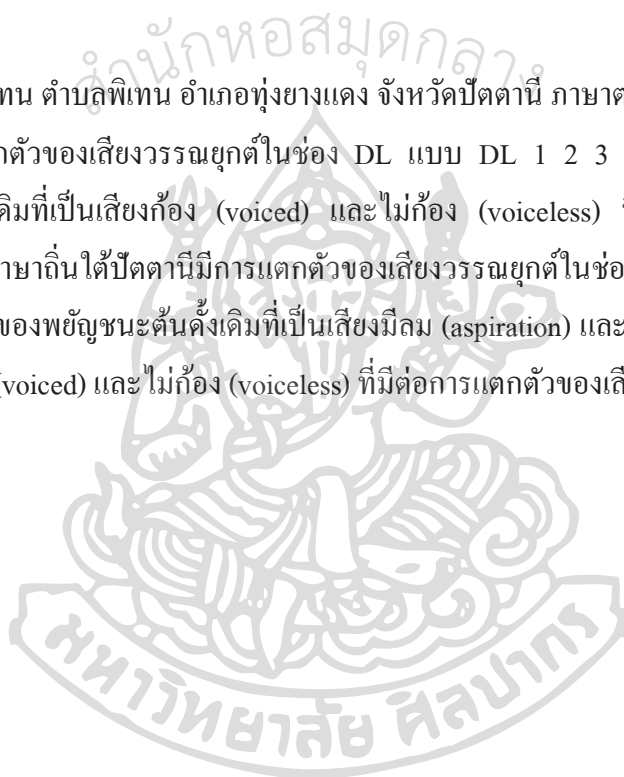
1.4.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL1 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง-ขึ้น

ข. DL2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ

ค. DL4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-ระดับ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL แบบ DL 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL แบบ DL 1 – 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) อีกทั้งเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษา	ภาษาตากใบ												ภาษา ถิ่นใต้ ปัตตานี				
	ภาษา พิเทน	จังหวัดปัตตานี				จังหวัดนราธิวาส								รัฐ- กัณฑ์ต้น			
		ปานะระ	มาขอ	สายบุรี	ไม้แก่น	บาเจาะ	ซีงอ	เมือง	ระแงะ	ตากใบ	สุไหง- ปาตี	สุไหง- โกลก			แว้ง		
ช่อง DS																	
1																	
2																	
3																	
4																	

แผนภูมิที่ 11 เปรียบเทียบลักษณะทางสัตวศาสตร์ของหน่วยเลี้ยงวัวรายฤดูในพื้นที่ของ DS

1.5 ช่อง DS ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงสั้น เสียงวรรณยุกต์แต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

1.5.1 ภาษาพืเทน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง-ระดับ-ตก (332)

ข. DS 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง-ตก (43)

1.5.2 ภาษาตากใบ อำเภอปานะระะ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

ข. DS 4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

1.5.3 ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS 4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.5.4 ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ขึ้น

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงต่ำ - ตก

1.5.5 ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ

ข. DS4 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.5.6 ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.5.7 ภาษาตากใบ อำเภอช้าง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ

1.5.8 ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ

1.5.9 ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ

1.5.10 ภาษาตากใบ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ

1.5.11 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง - ตก

1.5.12 ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลลก จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียง

วรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.4 ได้แก่ เสียงต่ำ - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

1.5.13 ภาษาตากใบ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงสูง- ตก

1.5.14 ภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงกลาง - ตก

ข. DS4 หรือ ว.3 ได้แก่ เสียงสูง - ขึ้น

1.5.15 ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1.2.3 หรือ ว.6 ได้แก่ เสียงกลาง - ระดับ

ข. DS4 หรือ ว.5 ได้แก่ เสียงสูง - ระดับ - ตก

1.5.16 ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แยกเป็น 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS1 หรือ ว.1 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-ขึ้น

ข. DS2, 3 หรือ ว.2 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างสูง-เลื่อนลง

ค. DS4 หรือ ว.7 ได้แก่ เสียงกลางค่อนข้างต่ำ-เลื่อนลง

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอมมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS แบบ DS 1 2 3 - 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DS แบบ DS 1 - 2 3 - 4 แสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) อีกทั้งเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

การเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์

เมื่อพิจารณาด้านหน่วยเสียงวรรณยุกต์ พบว่า ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์จำนวน 6 หน่วยเสียงเช่นเดียวกับ ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ส่วนภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์จำนวน 5 หน่วยเสียง และ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง

ด้านการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) โดยมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A แบบ A 1 - 2 3 - 4 ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ ส่วนในช่อง B C DL และ DS มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ B C DL DS 1 2 3 - 4 ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นและภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 2 ทาง (Two way split) ความแตกต่างของภาษาตากใบและภาษาสะกอม คือ ภาษาตากใบมีการแตกตัวแบบ A B C DL และ DS แบบ 1 2 3 - 4 โดยเสียงวรรณยุกต์ช่อง C ของภาษา

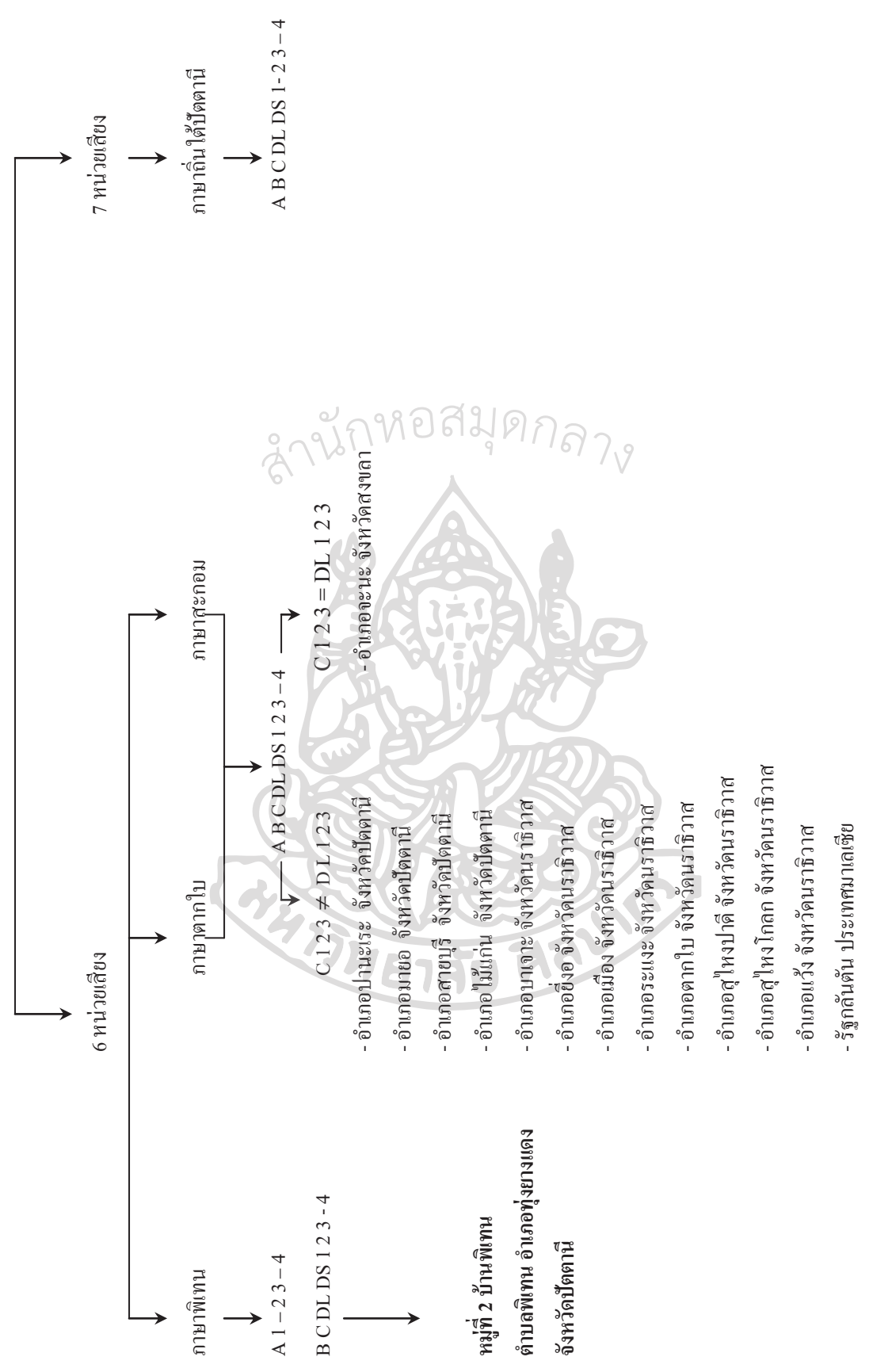
ตากใบเป็นแบบ C 1 2 3 ≠ D L 1 2 3 ส่วนภาษาสะกอมมีการแตกตัวแบบ A B C DL และ DS แบบ 1 2 3 – 4 ซึ่งเสียงวรรณยุกต์ช่อง C ของภาษาสะกอมเป็นแบบ C 1 2 3 = DL 1 2 3

ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) โดยมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ แบบ A B C DL และ DS 1 – 2 3 – 4 ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ตลอดจนเสียงก้องและไม่ก้องด้วย

การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี สามารถจัดกลุ่มภาษาตามจำนวนและการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

จำนวนและการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเพน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

แผนภูมิที่ 12 การจัดกลุ่มภาษาตามจำนวนและการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

เมื่อพิจารณาลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน พบว่ามีความน่าสนใจแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ดังนี้

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง A ซึ่งเป็นแบบ A 1 – 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ที่ปรากฏในช่อง A1 นั้นเป็นเสียงต่ำ – ขึ้น ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง B ซึ่งเป็นแบบ B 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ที่ปรากฏในช่อง B 1 2 3 ซึ่งเป็นเสียงกลาง – ขึ้น และ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง B 4 ซึ่งเป็นเสียงสูง – ตก ลักษณะนี้มีความแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง C ซึ่งเป็นแบบ C 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ที่ปรากฏในช่อง C 1 2 3 เป็นเสียงกลาง – ระดับ – ตก ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาตากใบ 5 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอปานะระ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาสแล ภาษาตากใบ อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ซึ่งปรากฏในช่อง C4 เป็นเสียงสูง – เลื่อนลง – ตก ลักษณะนี้มีความแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

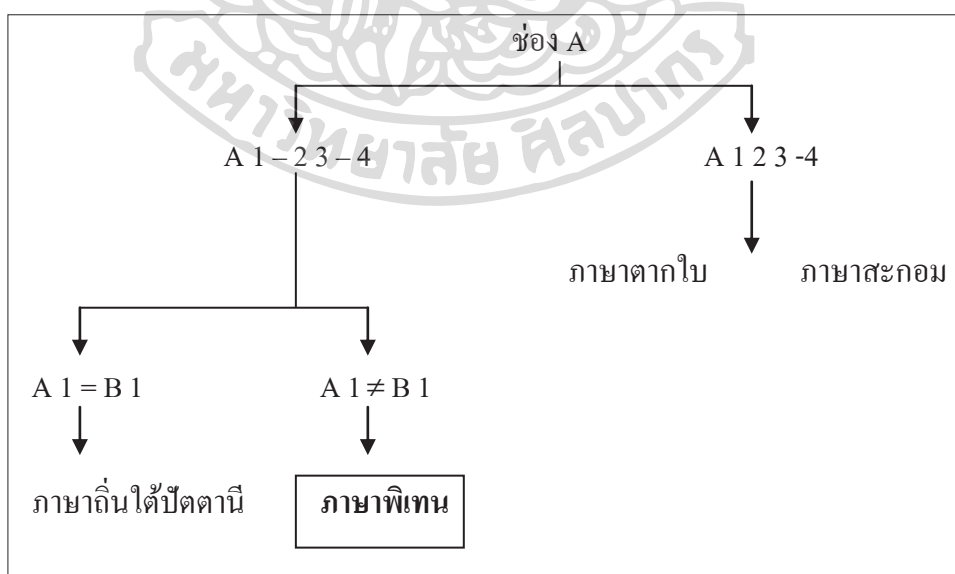
ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง DL ซึ่งเป็นแบบ DL 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ที่ปรากฏในช่อง DL 1 2 3 เป็นเสียงสูง – ระดับ ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาสะกอมและภาษาตากใบ 11 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส และภาษาตากใบ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง DL 4 เป็นเสียงสูง – ตก ลักษณะนี้เหมือนกับภาษาตากใบ 2 ถิ่น คือ ภาษาตากใบ อำเภอปานะระ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ปรากฏในช่อง DS ซึ่งเป็นแบบ DS 1 2 3 – 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง DS 4 เป็นเสียงสูง – ตก ลักษณะนี้เหมือนภาษาตากใบ 5 ถิ่น ได้แก่ ภาษาตากใบ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ภาษาตากใบ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาสและภาษาตากใบ อำเภอเวียง จังหวัด

นราธิวาส ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ที่ปรากฏในช่อง DS 1 2 3 เป็นเสียงกลาง – ระดับ – ตก ลักษณะนี้มีความแตกต่างจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากการเปรียบเทียบสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ดังกล่าว พบว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ที่ปรากฏในช่อง B 1 2 3 ซึ่งเป็นเสียงกลาง – ขึ้น หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ที่ปรากฏในช่อง B 4 ซึ่งเป็นเสียง สูง – ตก หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ที่ปรากฏในช่อง DS 1 2 3 ซึ่งเป็นเสียงกลาง – ระดับ – ตก และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ที่ปรากฏในช่อง C4 ซึ่งเป็นเสียงสูง – เลื่อนลง – ตก จัดเป็นสัทลักษณะเฉพาะภาษาพิเทนที่ไม่เหมือนภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ส่วนหน่วยเสียงวรรณยุกต์อื่นๆส่วนใหญ่มีสัทลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี เมื่อพิจารณาการแตกตัวและการรวมตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ พบความน่าสนใจดังนี้

1. การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทน มีการ แตกตัวเหมือนภาษาถิ่นใต้ปัตตานีคือ A.1 – 2 3 – 4..แต่การรวมเสียงวรรณยุกต์ช่อง A1 กับ B1 มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนว่าเป็นภาษาคนละกลุ่ม กล่าวคือ ภาษาพิเทนช่อง A1 \neq B1 ส่วนภาษาถิ่นใต้ปัตตานี A1 = B1 ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของ ภาษาไทยถิ่นใต้ทุกจังหวัดด้วย ดังคำทดสอบ “จา” กับ “ซ่า” เป็นต้น ดังนั้นเสียงวรรณยุกต์ช่อง A น่าจะแยกภาษาพิเทนออกจากภาษาถิ่นใต้ปัตตานีได้ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 13 แสดงเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

2. การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A น่าจะเป็นลักษณะเด่นที่ใช้จำแนกภาษาพืเทนออกจากภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีดังนี้

2.1 ภาษาพืเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทาง (Three way split) เหมือนกัน คือ มีการแตกตัวแบบ A 1-2-3-4 ส่วนภาษาตากใบและภาษาสะกอมมีการแตกตัวแบบ A 1-2-3-4 ดังนี้

ช่อง A (ภาษาพืเทน)		ช่อง A (ภาษาตากใบ)		ช่อง A (ภาษาสะกอม)	
1		1		1	
2		2		2	
3		3		3	
4		4		4	

แผนภูมิที่ 14 แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพืเทน ภาษาตากใบและภาษาสะกอม

2.2 การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ช่อง B C DL และ DS พบว่า แม้ภาษาพืเทนมีการแตกตัวแบบ 2 ทาง (Two ways split) คล้ายกับภาษาตากใบและภาษาสะกอม แต่มีความแตกต่างกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานี กล่าวคือ ช่อง B C D ของภาษาพืเทนมีการแตกตัวแบบ B C DL และ DS 1-2-3-4 ในขณะที่ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการแตกตัวแบบ 3 ทางคือ B C DL และ DS 1-2-3-4 ดังนี้

ช่อง BCD (ภาษาพืเทน)		ช่อง BCD (ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี)	
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	

แผนภูมิที่ 15 แสดงความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ภาษาพืเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากการแตกตัวของวรรณยุกต์ข้างต้น พบว่า แม้ภาษาพิเทนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A เหมือนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีแต่เสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ไม่เท่ากับช่อง B ($A \neq B$) ในขณะที่ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A เท่ากับช่อง B ($A=B$) ส่วนการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B C D ของภาษาพิเทนเหมือนกับการแตกตัวในภาษาดากไบและภาษาสะกอม คือ B C D 1 2 3 – 4 ความแตกต่างของระบบวรรณยุกต์ในภาษาพิเทนแสดงให้เห็นว่าภาษาพิเทนมิได้เป็นภาษาย่อยของภาษาดากไบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

การเปรียบเทียบเสียงพยัญชนะ

1. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวของภาษาพิเทน ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาพิเทน ภาษาดากไบ 13 ถิ่น* ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ประเภทของเสียง	ภาษาพิเทน	ภาษาดากไบ 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษา ถิ่นใต้ปัตตานี
กัก	p-, t-, k-, ʔ-, p ^h -, t ^h -, k ^h -, b-, d-	p-, t-, k-, ʔ-, p ^h -, t ^h -, k ^h -, b-, d-	p-, t-, k-, ʔ-, p ^h -, t ^h -, k ^h -, b-, d-, g-	p-, t-, k-, ʔ-, p ^h -, t ^h -, k ^h -, b-, d-
กึ่งเสียดแทรก	c-, c ^h -	c-, c ^h -	c-, c ^h -	c-, c ^h -
เสียดแทรก	f-, s-, h-	f-, s-, h-	f-, s-, h-	f-, s-, h-
นาสิก	m-, n-, ɲ-, ŋ-	m-, n-, ɲ-, ŋ-	m-, n-, ɲ-, ŋ-	m-, n-, ɲ-, ŋ-
ข้างลิ้น	l-	l-	l-	l-
ร้ว	r-	r-	r-	r-
ครึ่งสระ	w-, j-	w-, j-	w-, j-	w-, j-

*ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่นมีระบบเสียงพยัญชนะที่เหมือนกัน ผู้วิจัยจึงจัดรวมภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ไว้กลุ่มเดียวกัน

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, ŋ-, l-, r-, w-, j- /

ภาษาสะกอม อำเภอยะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 23 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, g-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, ŋ-, l-, r-, w-, j-/ โดยพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาสะกอมมีเสียง g-* ซึ่งเป็นพยัญชนะกัก เสียงก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เพิ่มขึ้น 1 หน่วยเสียง

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/p-/	p-	p-	p-	p-	
	pu: ²	pu: ¹	pu: ¹	pu: ²	ปู
	pan ²	pan ¹	pan ¹	pan ²	แบ่ง
/t-/	t-	t-	t-	t-	
	tɛ:k ³	tɛ:k ³	tɛ:k ⁴	tɛ:k ⁶	แตก
	tak ⁵	tak ¹	tak ⁶	tak ¹	ตัก
/k-/	k-	k-	k-	k-	
	kɛ:ŋ ²	kɛ:ŋ ¹	kɛ:ŋ ¹	kɛ:ŋ ²	แกง
	kron ²	kron ¹	kron ¹	kron ²	(นอน) กรน
/ʔ-/	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	
	ʔaw ²	ʔaw ¹	ʔaw ¹	ʔaw ²	เอา
	ʔaj ²	ʔaj ¹	ʔaj ¹	ʔaj ²	ไอ

เสียง /g-/ ปรากฏใช้เฉพาะภาษาสะกอมในคำว่า /gɛ:j¹/ ‘เงย’ ในขณะที่ภาษาพิเทน ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีใช้หน่วยเสียงอื่นซึ่งไม่สามารถหาระบบเสียงปฏิภาคได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่แสดงเสียงปฏิภาค

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/p ^h -/	p ^h - p ^h ε: ⁶ p ^h ra: ⁶	p ^h - p ^h ε: ⁶ p ^h ra: ⁶	p ^h - p ^h ε: ⁶ p ^h ra: ⁵	p ^h - p ^h ε: ⁶ p ^h ra: ⁷	แพ (มีด) พร้า
/t ^h -/	t ^h - t ^h ian ³ t ^h a:k ⁴	t ^h - t ^h ian ² t ^h a:k ⁴	t ^h - t ^h ian ² t ^h a:k ³	t ^h - t ^h ian ³ t ^h a:k ⁴	เทียน ทาก
/k ^h -/	k ^h - k ^h a: ⁶ k ^h ɔ:n ⁶	k ^h - k ^h a: ⁶ k ^h ɔ:n ⁶	k ^h - k ^h a: ⁵ k ^h ɔ:n ⁵	k ^h - k ^h a: ⁷ k ^h ɔ:n ⁷	ก้า ก๊อน
/b-/	b- bɔ:t ³ ba:ŋ ²	b- bɔ:t ³ ba:ŋ ¹	b- bɔ:t ⁴ ba:ŋ ¹	b- bɔ:t ⁶ ba:ŋ ²	บอด บาง
/d-/	d- dat ⁵ da:w ²	d- dat ¹ da:w ¹	d- dat ⁶ da:w ¹	d- dat ² da:w ²	ดัด ดาว
/c-/	c- ca:ŋ ⁵ com ²	c- ca:ŋ ⁵ com ¹	c- ca:ŋ ⁴ com ¹	c- ca:ŋ ⁶ com ²	จ้าง จม
/c ^h -/	c ^h - c ^h a:j ³ c ^h aw ⁶	c ^h - c ^h a:j ² c ^h aw ⁶	c ^h - c ^h a:j ² c ^h aw ⁵	c ^h - c ^h a:j ³ c ^h aw ⁷	ผู้ชาย เช่า

	ภาษาพืเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/f-/	f-	f-	f-	f-	
	fan ¹	fan ¹	fan ¹	fan ¹	ฟัน
	fa: ¹	fa: ¹	fa: ¹	fa: ¹	ฝ่า (มือ)
/s-/	s-	s-	s-	s-	
	sak ⁵	sak ¹	sak ⁶	sak ¹	สัก
	saŋ ²	saŋ ³	saŋ ¹	saŋ ¹	สัง
/h-/	h-	h-	h-	h-	
	hak ⁵	hak ¹	hak ⁶	hak ¹	หัก
	hua ¹	hua ¹	hua ¹	hua ¹	หัว
/m-/	m-	m-	m-	m-	
	mɔ:t ⁴	mɔ:t ⁴	mɔ:t ³	mɔ:t ⁷	มอด
	ma: ⁶	ma: ⁶	ma: ⁵	ma: ⁷	มั่ว
/n-/	n-	n-	n-	n-	
	na:m ¹	na:m ¹	na:m ¹	na:m ¹	หนาม
	na: ¹	na: ¹	na: ¹	na: ¹	หนา
/ŋ-/	ŋ-	ŋ-	ŋ-	ŋ-	
	ŋa: ⁵	ŋa: ⁵	ŋa: ⁴	ŋa: ²	หญ้า
	ŋiŋ ¹	ŋiŋ ¹	ŋiŋ ¹	ŋiŋ ¹	ผู้หญิง
/ŋw-/	ŋw-	ŋw-	ŋw-	ŋw-	
	ŋa:ŋ ¹	ŋa:ŋ ¹	ŋa:ŋ ¹	ŋa:ŋ ¹	หงาย
	ŋw:n ¹	ŋw:n ¹	ŋw:n ¹	ŋw:n ¹	หงอน

	ภาษาพิเทน	ภาษาดากไบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/l-/	l- lom ³ log ³	l- lom ² log ²	l- lom ² log ²	l- lom ³ log ³	ลม ลง
/r-/	r- rɔ:n ⁶ rap ⁴	r- rɔ:n ⁶ rap ²	r- rɔ:n ⁵ rap ⁵	r- rɔ:n ⁷ rap ⁷	ร้อน รับ
/w-/	w- wan ³ wa: ⁴	w- wan ² wa: ⁴	w- wan ² wa: ³	w- wan ³ wa: ⁴	วัน ว่า
/j-/	j- jɔ: ³ jiŋ ³	j- jɔ: ² jiŋ ²	j- jɔ: ² jiŋ ²	j- jɔ: ³ jiŋ ³	ยอ ยิง

2. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่นมีความแตกต่างกันในแง่จำนวนและหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำภาษาพิเทน ภาษาดากไบ 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษา	ภาษาพิเทน	ภาษาดากไบ 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษา ถิ่นใต้ปัตตานี
หน่วยเสียง พยัญชนะต้น ควบกล้ำ	kl-, kr-, kw-, k ^h r-, k ^h l-, k ^h w-, tr-, br-, pr-, pl-, p ^h r-, p ^h l- , ml-, dr-	kl-, kr-, kw-, k ^h r-, k ^h l-, k ^h w-, tr-, t ^h r-, br-, pr- , pl-, p ^h r-, p ^h l-, ml-	kl-, kr-, kw-, k ^h r-, k ^h l-, k ^h w- , pr-, pl-, p ^h r-, p ^h l-, tr-	kl-, kr-, kw-, k ^h r-, k ^h l-, k ^h w-, pr-, pl-, p ^h r-, p ^h l-, tr-, ml-, mr-

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, br-*, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-, dr-/ ไม่ปรากฏ /t^hr-, mr-/

ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, t^hr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-/ ไม่ปรากฏ /mr-, dr-/

ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลามีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 11 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr-/ ไม่ปรากฏ /t^hr-**, br-, ml-, mr-, dr-/

ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 13 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr-, ml, mr***/ ไม่ปรากฏ /t^hr-, br-, dr-/

*เสียง /br-/ ปรากฏเฉพาะภาษาพิเทนและภาษาดากไบ โดยภาษาพิเทนปรากฏใช้ในคำว่า /brɪː² ɲɔŋ³/ ‘ง’ และภาษาดากไบในคำว่า /ka:ŋ¹ bra:ŋ¹/ ‘นอนหงาย’ ผู้วิจัยจึงไม่นำมาแสดงเสียงปฏิภาค /br-/ เนื่องจากมีจำนวนค่าน้อยและไม่เป็นระบบ

**เสียง /t^hr-/ ปรากฏใช้เฉพาะภาษาดากไบในคำว่า /t^hrɔk⁶/ ‘ดอง’ ในขณะที่ภาษาพิเทน ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีไม่ปรากฏเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดังกล่าวแต่จะปรากฏการใช้เสียง /s-/ แทนและไม่สามารถหาระบบเสียงปฏิภาคเช่นนี้ในคำอื่นๆ ได้ผู้วิจัยจึงไม่แสดงระบบเสียงปฏิภาค

***เสียง /mr-/ ปรากฏใช้เฉพาะภาษาถิ่นใต้ปัตตานีในคำว่า /mrɔp³/ ‘หมรับ’ ในขณะที่ภาษาพิเทน ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีไม่ปรากฏเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำแต่จะปรากฏการใช้เสียง /m-/ แทนและไม่สามารถหาระบบเสียงปฏิภาคเช่นนี้ในคำอื่นๆ ได้ผู้วิจัยจึงไม่แสดงระบบเสียงปฏิภาค

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้
ปัตตานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/kl-/	kl-	kl-	kl-	kl-	
	kli:p ³	kli:p ³	kli:p ⁴	kli:p ⁶	กลีป
	klom ²	klom ¹	klom ¹	klom ²	กลม
/kr-/	kr-	kr-	kr-	kr-	
	kron ²	kron ¹	kron ¹	kron ²	กรน
	kriam ²	kriam ¹	kriam ¹	kriam ²	เกรียม
/kw-/	kw-	kw-	kw-	kw-	
	kwa:t ³	kwa:t ³	kwa:t ⁴	kwa:t ⁶	กวาด
	kwa:ŋ ²	kwa:ŋ ¹	kwa:ŋ ¹	kwa:ŋ ²	กวาง
/k ^h r-/	k ^h r-	k ^h r-	k ^h r-	k ^h r-	
	k ^h ra:ŋ ³	k ^h ra:ŋ ²	k ^h ra:ŋ ²	k ^h ra:ŋ ³	คราง
	k ^h ra:n ⁵	k ^h ra:n ⁶	k ^h ra:n ⁵	k ^h ra:n ⁷	เกียจคร้าน
/k ^h l-/	k ^h l-	k ^h l-	k ^h l-	k ^h l-	
	k ^h lɔ:ŋ ⁵	k ^h lɔ:ŋ ⁵	k ^h lɔ:ŋ ⁶	k ^h lɔ:ŋ ⁷	คล็อง
	k ^h la:n ³	k ^h la:n ²	k ^h la:n ²	k ^h la:n ²	คลาน
/k ^h w-/	k ^h w-	k ^h w-	k ^h w-	k ^h w-	
	k ^h wa:j ³	k ^h wa:j ²	k ^h wa:j ²	k ^h wa:j ³	ควาย
	k ^h wa:m ⁴	k ^h wa:m ⁵	k ^h wa:m ³	k ^h wa:m ⁴	คว่า

	ภาษาพืเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/tr-/	tr- truat ³ troŋ ²	tr- truat ³ troŋ ¹	tr- truat ⁴ troŋ ¹	tr- truat ⁴ troŋ ²	ตรวจ ตรง
/pr-/	pr- pra:p ³ pre:t ³	pr- pra:p ³ pre:t ³	pr- pra:p ⁴ pre:t ⁴	pr- pra:p ⁴ pre:t ⁴	ปราบ (ผี) เปรต
/pl-/	pl- pluk ⁵ plo:j ²	pl- pluk ⁶ plo:j ³	pl- pluk ⁴ plo:j ¹	pl- pluk ² plo:j ²	ปลุก ปล่อย
/p ^h r-/	p ^h r- p ^h ra: ⁶ p ^h ro:m ⁶	p ^h r- p ^h ra: ⁶ p ^h ro:m ⁶	p ^h r- p ^h ra: ⁵ p ^h ro:m ⁵	p ^h r- p ^h ra: ⁷ p ^h ro:m ⁷	พริ้ว พร้อม
/p ^h l-/	p ^h l- p ^h lu: ³ p ^h lik ⁴	p ^h l- p ^h lu: ² p ^h lik ⁵	p ^h l- p ^h lu: ² p ^h lik ⁴	p ^h l- p ^h lu: ³ p ^h lik ⁷	พลุ พริก
/ml-/	ml- mliak ⁴ mlɛ:p ⁴	ml- mliak ⁶ mlɛ:p ⁶	m- miak ⁶ mɛ:p ⁶	ml- mliak ⁷ mlɛ:p ⁷	เมือก ฟ้าแลบ
/dr-/	dr- droʔ ⁵ dro:k ³	d- doʔ ⁴ dok ³	d- doʔ ⁶ dok ⁴	d- doʔ ² dok ⁴	เตะ แห้ง (ผลไม้)

3. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาพิเทน คำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่นมีปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพิเทน ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ประเภทของเสียง	ภาษาพิเทน	ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี
กัก	-p, -t, -k, -ʔ	-p, -t, -k, -ʔ	-p, -t, -k, -ʔ	-p, -t, -k, -ʔ
นาสิก	-m, -n, -ŋ	-m, -n, -ŋ	-m, -n, -ŋ	-m, -n, -ŋ
กึ่งสระ	-w, -j	-w, -j	-w, -j	-w, -j

จะเห็นได้ว่าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพิเทน ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงเหมือนกันและเท่ากัน ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/ ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

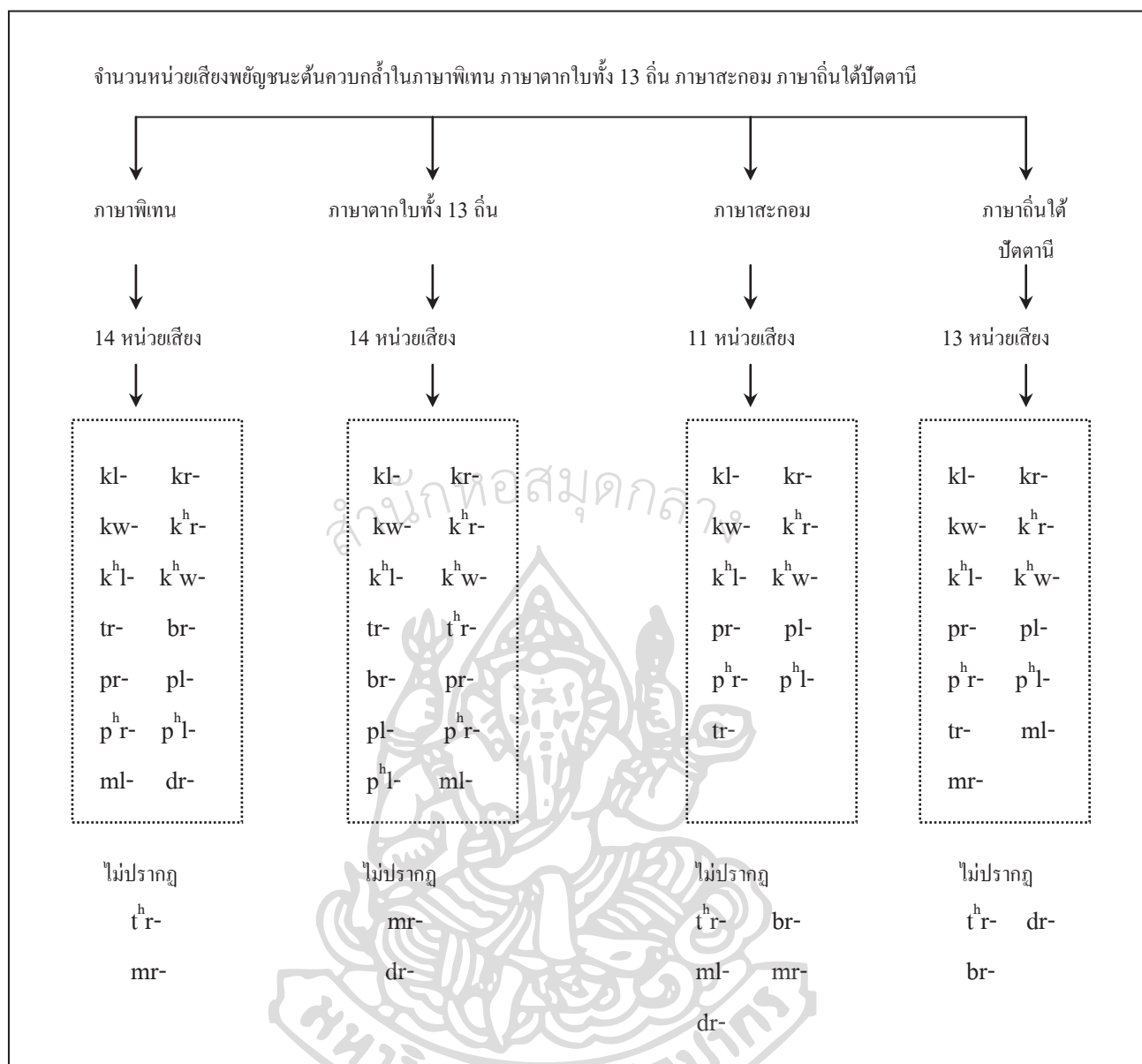
	ภาษาพิเทน	ภาษาดากไบทั้ง	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/-p/	-p	-p	-p	-p	
	rap ⁴	rap ²	rap ⁵	rap ⁷	รับ
	ʔa:p ³	ʔa:p ³	ʔa:p ⁴	ʔa:p ⁶	อาบ
/-t/	-t	-t	-t	-t	
	wat ⁵	wat ¹	wat ⁶	wat ¹	หวัด
	p ^h a:t ⁴	p ^h a:t ⁴	p ^h a:t ³	p ^h a:t ⁴	พาด

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/-k/	-k pluk ⁵ pa:k ³	-k pluk ⁶ pa:k ³	-k pluk ⁴ pa:k ⁴	-k pluk ² pa:k ⁶	ปลุก ปาก
/-ʔ/	-ʔ p ^h ɛʔ ⁴ cɔʔ ³	-ʔ p ^h ɛʔ ⁴ cɔʔ ⁵	-ʔ p ^h ɛʔ ³ cɔʔ ⁶	-ʔ p ^h ɛʔ ⁷ cɔʔ ²	แพะ เจาะ
/-m/	-m k ^h om ¹ k ^h a:m ⁵	-m k ^h om ¹ k ^h a:m ⁵	-m k ^h om ¹ k ^h a:m ⁴	-m k ^h om ¹ k ^h a:m ⁵	ขม ขำ
/-n/	-n k ^h on ³ k ^h an ³	-n k ^h on ² k ^h an ²	-n k ^h on ² k ^h an ²	-n k ^h on ⁷ k ^h an ³	คน กัน
/-ŋ/	-ŋ k ^h lɔ:ŋ ⁶ k ^h a:ŋ ³	-ŋ k ^h lɔ:ŋ ⁶ k ^h a:ŋ ²	-ŋ k ^h lɔ:ŋ ⁶ k ^h a:ŋ ²	-ŋ k ^h lɔ:ŋ ⁶ k ^h a:ŋ ³	คัสลอง คาง
/-w/	-w siw ¹ na:w ⁴	-w siw ¹ na:w ⁴	-w siw ¹ na:w ³	-w siw ¹ na:w ⁴	สีว เนา
/-j/	-j baj ² ta:j ⁵	-j baj ¹ ta:j ⁵	-j baj ¹ ta:j ⁴	-j baj ² ta:j ⁶	ใบ ใต้

จากการศึกษาระบบเสียงพยัญชนะภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, l-, r-, w-/ ในกรณีที่ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 23 หน่วยเสียง โดยพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาสะกอมมีเสียง g- ซึ่งเป็นพยัญชนะกัก เสียงก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เพิ่มขึ้น 1 หน่วยเสียง ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายพบว่าภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงเหมือนกันและเท่ากัน ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำพบว่าภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาพิเทน มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ 14 หน่วยเสียง ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ภาษาสะกอม มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 11 หน่วยเสียง และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 13 หน่วยเสียง สามารถแสดงการจำแนกความแตกต่างของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 16 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทน ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากแผนภูมิแสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ พบว่า ถึงแม้ภาษาพิเทนและภาษาดากไบมีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่เท่ากัน คือ 14 หน่วยเสียง แต่หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของทั้ง 2 ภาษาก็มีความแตกต่างกันบางหน่วยเสียง กล่าวคือ ภาษาพิเทนไม่ปรากฏหน่วยเสียง /thr-/ ในขณะที่ภาษาดากไบจะปรากฏหน่วยเสียงดังกล่าวในคำว่า /throk⁶/ ‘ดอง’ ในขณะที่เดียวกันภาษาดากไบไม่ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ แต่ภาษาพิเทนปรากฏใช้ในคำว่า /drɔʔ⁵/ ‘แห้ง (ผลไม้)’ เป็นต้น การปรากฏของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ ในภาษาพิเทนน่าจะเป็นลักษณะเด่นที่แยกภาษาพิเทนออกจากกลุ่มอื่นด้วยเพราะภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาสะกอมก็ไม่ปรากฏใช้หน่วยเสียง /dr-/ เช่นกัน

การเปรียบเทียบเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาพืเทน คำบลพืเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี และภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่นมีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /i, i:, e, e:, ε, ε:, i, i:, o, o:, a, a:, u, u:, o, o:, o, o:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ia, ua/ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระภาษาพืเทน ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ภาษา	ภาษาพืเทน	ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ ปัตตานี
หน่วยเสียงสระหน้า	i, i:, e, e:, ε, ε:	i, i:, e, e:, ε, ε:	i, i:, e, e:, ε, ε:	i, i:, e, e:, ε, ε:
หน่วยเสียงสระกลาง	i, i:, o, o:, a, a:	i, i:, o, o:, a, a:	i, i:, o, o:, a, a:	i, i:, o, o:, a, a:
หน่วยเสียงสระหลัง	u, u:, o, o:, o, o:	u, u:, o, o:, o, o:	u, u:, o, o:, o, o:	u, u:, o, o:, o, o:
หน่วยเสียงสระประสม	ia, ia, ua	ia, ia, ua	ia, ia, ua	ia, ia, ua

หน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษาพืเทน ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี มีจำนวน 6 หน่วยเสียงเท่ากันแบ่งเป็นสระเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, e, ε/ และสระเสียงยาว 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:, e:, ε:/ มีหน่วยเสียงสระกลางจำนวน 6 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระสั้น 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, o, a/ และสระเสียงยาว 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /i:, o:, a:/ และมีหน่วยเสียงสระหลังจำนวน 6 หน่วยเสียงแบ่งเป็นสระเสียงสั้น 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /u, o, o/ และสระเสียงยาว 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /u:, o:, o:/ หน่วยเสียงสระประสมภาษาพืเทน ภาษาดากไบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีจำนวน 3 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /ia, ia, ua/ ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

	ภาษาพืเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/i/	i jiŋ ³ sip ⁵	i jiŋ ² sip ¹	i jiŋ ² sip ⁶	i jiŋ ³ sip ¹	ยิง ลึบ
/i:/	i: wi: ¹ k ^h i:p ⁴	i: wi: ¹ k ^h i:p ⁴	i: wi: ¹ k ^h i:p ³	i: wi: ¹ k ^h i:p ⁴	หวี คืบ
/e/	e t ^h e: ⁴ jen ³	e t ^h e: ⁴ jen ¹	e t ^h e: ³ jen ¹	e t ^h e: ⁴ jen ²	ที่ เข็น
/e:/	e: se: ² he:w ¹	e: se: ³ he:w ¹	e: se: ¹ he:w ¹	e: se: ¹ he:w ¹	สี่ เหว
/ɛ/	ɛ kɛp ⁵ cɛp ⁵	ɛ kɛp ⁶ cɛp ¹	ɛ kɛp ⁵ cɛp ⁶	ɛ kɛp ² cɛp ⁵	เก็บ เจ็บ
/ɛ:/	ɛ: kɛ:n ² kɛ:ŋ ²	ɛ: kɛ:n ³ kɛ:ŋ ¹	ɛ: kɛ:n ¹ kɛ:ŋ ¹	ɛ: kɛ:n ² kɛ:ŋ ²	แก่น แกง
/i/	i k ^h in ⁵ dik ⁵	i k ^h in ⁵ dik ¹	i k ^h in ⁴ dik ⁶	i k ^h in ⁵ dik ²	ขึ้น ดึก

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/i:/	i: mi:t ⁴ ji:n ³	i: mi:t ⁴ ji:n ²	i: mi:t ³ ji:n ²	i: mi:t ⁴ ji:n ³	มีด ยื่น
/o/	o rɔn ³ k ^h oʔ ⁴	o rɔn ² k ^h oʔ ⁴	o rɔn ² k ^h oʔ ⁴	o rɔn ³ k ^h oʔ ⁴	บ้าน, เรือน ทะเลิ่ง
/ɔ:/	ɔ: dɔ:n ² tɔ:n ⁵	ɔ: dɔ:n ¹ tɔ:n ⁵	ɔ: dɔ:n ¹ tɔ:n ⁴	ɔ: dɔ:n ² tɔ:n ⁶	เดิน ตื้น
/a/	a k ^h an ³ dap ⁵	a k ^h an ³ dap ¹	a k ^h an ³ dap ⁶	a k ^h an ³ dap ²	กัน ดัก
/a:/	a: da:w ² ta:k ³	a: da:w ¹ ta:k ³	a: da:w ¹ ta:k ⁴	a: da:w ² ta:k ⁶	ดาว ตาก
/u/	u p ^h uŋ ³ nuŋ ⁴	u p ^h uŋ ² nuŋ ⁴	u p ^h uŋ ² nuŋ ³	u p ^h uŋ ³ nuŋ ⁴	ท้อง นุ่ง
/u:/	u: pu: ² nu: ¹	u: pu: ¹ nu: ¹	u: pu: ¹ nu: ¹	u: pu: ² nu: ¹	ปู่ หนู

	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี	ความหมาย
/o/	o loŋ ¹ ʔom ²	o loŋ ¹ ʔom ¹	o loŋ ¹ ʔom ¹	o loŋ ¹ ʔom ²	หลง อม
/o:/	o: lo:ŋ ³ mo: ⁴	o: lo:ŋ ² mo: ⁴	o: lo:ŋ ² mo: ³	o: lo:ŋ ² mo: ⁴	โหลง โง่
/o/	o hok ⁵ tok ⁵	o hok ⁵ tok ¹	o hok ⁶ tok ⁶	o hok ¹ tok ²	หก ตกปลา
/o:/	o: sɔ:ŋ ¹ sɔ:n ¹	o: sɔ:ŋ ¹ sɔ:n ¹	o: sɔ:ŋ ¹ sɔ:n ¹	o: sɔ:ŋ ¹ sɔ:n ¹	สอง สอน
/ia/	ia t ^h ian ³ kriam ²	ia t ^h ian ² kriam ¹	ia t ^h ian ² kriam ¹	ia t ^h ian ³ kriam ²	เทียน เกรียม
/ia/	ia nia ⁶ plia k ³	ia nia ⁶ plia k ³	ia nia ⁵ plia k ⁴	ia nia ⁷ pliak ⁶	เนื้อ เปลือก
/ua/	ua hua ¹ t ^h ua ¹	ua hua ¹ t ^h ua ³	ua hua ¹ t ^h ua ¹	ua hua ¹ t ^h ua ¹	หัว ถั่ว

ระบบเสียงสระในภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่า ภาษาพิเทน ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีไม่มี ความแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาพิเทน มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ε, ε:, i, i:, อ, อ:, a, a:, u, u:, o, o:, ๑, ๑:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ia, ua/ เหมือนกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี” สรุปได้ดังนี้

ระบบเสียงภาษาพิเทน

1. ระบบเสียงภาษาพิเทนที่นำมาศึกษาได้แก่ ภาษาพิเทน หมู่ที่ 2 บ้านพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษามีดังนี้

1.1 ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, ŋ-, l-, r-, w-, j-/ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-, dr-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

1.2 ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i, i:, e, e:, ε, ε:, i, i:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ia, ua/

1.3 การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เป็นแบบ A 1 – 2 3 – 4 , B C DL และ DS 1 2 3 – 4 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง คือ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (24)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (44)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (43)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ-ตก (32)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-เลื่อนลง-ตก (545)

2. โครงสร้างพยางค์ของคำในภาษาพินอินมี 5 ลักษณะ คือ

2.1 โครงสร้างคำพยางค์เดี่ยวแบ่งเป็น 5 แบบ ได้แก่ โครงสร้างคำพยางค์แบบ $C(C)VV^{1-6}$, $C(C)VN^{1-6}$, $C(C)VVN^{1-6}$, $C(C)VS^{4,5}$, และ $C(C)VVS^{4,5}$

2.2 โครงสร้างคำสองพยางค์ ได้แก่ โครงสร้างคำสองพยางค์ที่มี $C(C)V^{1-6}$, $C(C)VV^{1-6}$, $C(C)VN^{1-6}$, $C(C)VVN^{1-6}$, $C(C)VS^{1-6}$ และ $C(C)VVS^{1-6}$ แล้วตามด้วยโครงสร้างคำพยางค์เดี่ยวอีก 5 ลักษณะ

2.3 โครงสร้างคำสามพยางค์ ได้แก่

2.3.1 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CV^T	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	$CVVN^T$
	CVV^T	CVS^T
	CVN^T	CVV^T
	CVN^T	$CVVN^T$
	CVN^T	$CVVS^T$
	$CVVS^T$	$CVVN^T$
	CVS^T	$CCVVN^T$
	CVS^T	$CCVS^T$

2.3.2 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี $C(C)VV^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)VV^T$	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	CVN^T
	CV^T	CVS^T
	CVV^T	$CCVN^T$
	CVN^T	$CVVN^T$
	CVS^T	CVN^T
	CVS^T	CVN^T
	CVS^T	CVS^T

2.3.3 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VN ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CV ^T	CVVN ^T
	CVV ^T	CVS ^T
	CVN ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVVN ^T
	CVVN ^T	CVVN ^T
	CVVN ^T	CVVS ^T
	CVS ^T	CVN ^T

2.3.4 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VVN ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVVN ^T
	CVV ^T	CVVS ^T
	CVN ^T	CVV ^T
	CVN ^T	CVVN ^T
	CVN ^T	CVS ^T
	CVS ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CVS ^T

2.3.5 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี C(C)VS^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

C(C)VS ^T	CV ^T	CVS ^T
	CVV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVN ^T
	CVV ^T	CVS ^T
	CVV ^T	CVN ^T
	CCVN ^T	CVVN ^T
	CVS ^T	CVVN ^T

2.3.6 โครงสร้างคำสามพยางค์ที่มี $C(C)VVS^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)VVS^T$	CVV^T	$CVVN^T$
	CVV^T	$CVVS^T$
	$CVVN^T$	$CVVN^T$
	$CVVS^T$	$CVVN^T$
	CVN^T	$CVVS^T$

2.4 โครงสร้างคำสี่พยางค์ มีดังนี้

2.4.1 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี $C(C)V^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)V^T$	$CVVS^T$	$CVVN^T$	$CVVN^T$
	CVS^T	CV^T	CVS^T
	CVV^T	CV^T	CVV^T
	$CVVN^T$	CVV^T	$CVVS^T$
	$CVVN^T$	$CVVN^T$	CVN^T
	$CVVN^T$	CVV^T	$CVVN^T$
	$CVVN^T$	$CCVN^T$	$CCVV^T$
	$CVVN^T$	CVV^T	CVN^T

2.4.2 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี $C(C)VV^T$ เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

$C(C)VV^T$	CVS^T	CVV^T	CVV^T
	CV^T	CVV^T	CVN^T
	CVV^T	CVV^T	CVS^T
	$CCVV^T$	CVV^T	CVS^T
	$CVVN^T$	CVV^T	CVV^T
	CVV^T	CVV^T	CVS^T
	CVN^T	$CCVVN^T$	CVN^T
	CVN^T	$CCVVN^T$	$CVVN^T$
	CVV^T	$CVVN^T$	$CVVN^T$
	CVS^T	$CCVVN^T$	CVN^T

2.4.3 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVN ^T	CVVN ^T	CVV ^T	CVN ^T
	CV ^T	CV ^T	CVS ^T
	CVN ^T	CV ^T	CVV ^T
	CVV ^T	CVV ^T	CVVN ^T

2.4.4 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVVN^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVVN ^T	CVV ^T	CVVN ^T	CVVN ^T
	CV ^T	CVV ^T	CCVV ^T

2.4.5 โครงสร้างคำสี่พยางค์ที่มี CVS^T เป็นพยางค์ที่ 1 ได้แก่

CVS ^T	CVS ^T	CVS ^T	CVS ^T
	CVN ^T	CVV ^T	CVV ^T
	CVN ^T	CVV ^T	CVV ^T

2.5 โครงสร้างคำห้าพยางค์ มีดังนี้

2.5.1 โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี CV^T เป็นพยางค์ที่ 1 พบจำนวน 2 คำ คือ

CV ^T	CVN ^T	CV ^T	CVN ^T	CVN ^T
	CVN ^T	CVV ^T	CVN ^T	CVVN ^T

2.5.2 โครงสร้างคำห้าพยางค์ที่มี CVVS^T เป็นพยางค์ที่ 1 พบ 1 คำ คือ

CVVS ^T	CCVV ^T	CVV ^T	CCVV ^T	CVS ^T
-------------------	-------------------	------------------	-------------------	------------------

เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ผลการศึกษเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีกับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี โดยเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ พยัญชนะและสระ สรุปได้ดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี มีความแตกต่างด้านจำนวนและลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์สามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

กลุ่มที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง คือ ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

กลุ่มที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง มี 2 ถิ่น คือภาษาพิเทนและภาษาตากใบ ทั้ง 13 ถิ่น

กลุ่มที่มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง คือ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A สามารถจัดกลุ่มภาษาได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ A 1-2 3-4 ได้แก่ ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี กลุ่มที่ 2 มีการแตกตัวแบบ A 1 2 3-4 ได้แก่ ภาษาสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และภาษาตากใบ 13 ถิ่น

ส่วนการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B C DL และ DS สามารถจัดกลุ่มภาษาได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ B C DL และ DS 1 2 3-4 มี 3 ถิ่น ได้แก่ ภาษาพิเทน ภาษาตากใบ 13 ถิ่น และภาษาสะกอม กลุ่มที่ 2 มีการแตกตัวแบบ B C DL และ DS 1-2 3-4 ปรากฏเพียงถิ่นเดียว คือ ภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี พบว่า การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพิเทนมีลักษณะที่แตกต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย แม้การแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A ของภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีจะมีลักษณะการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ที่เหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาการรวมเสียงและแยกเสียงวรรณยุกต์ในช่อง A อย่างละเอียดกลับพบว่าภาษาพิเทนและภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีการรวมเสียงและแยกเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างกันอันเป็นลักษณะเฉพาะของภาษากว่าคือเสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ช่อง

$A 1 = B 1$ ในขณะที่ภาษาพิเทนช่อง $A 1 \neq B 1$

หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแฉง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 22 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h- , b-, d-, c-, ch-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ɳ-, l-, r-, w-, j- / ส่วนภาษาสะกอม อำเภอยะนะ จังหวัดสงขลา มีจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 23 หน่วยเสียง ได้แก่ /p-, t-, k-, ʔ-, p^h-, t^h-, k^h-, b-, d-, g-, c-, c^h-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ɳ-, l-, r-, w-, j-/ โดยพยัญชนะต้นเดี่ยวภาษาสะกอมมีเสียง g- ซึ่งเป็นพยัญชนะกัก เสียงก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เพิ่มขึ้น 1 หน่วยเสียง

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแฉง จังหวัดปัตตานี ปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-, dr-/ ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, tr-, thr-, br-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, ml-/ ภาษาสะกอม อำเภอยะนะ จังหวัดสงขลา มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 11 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr-/ และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 13 หน่วยเสียง ได้แก่ /kl-, kr-, kw-, k^hr-, k^hl-, k^hw-, pr-, pl-, p^hr-, p^hl-, tr-, ml, mr/

แม้ภาษาพิเทนจะมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำจำนวน 14 หน่วยเสียงเท่ากับภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่นแต่ลักษณะของเสียงควบกล้ำก็มีความแตกต่างกันกล่าวคือ ภาษาพิเทนมีหน่วยเสียงควบกล้ำ /dr-/ แต่ภาษาตากใบไม่ปรากฏหน่วยเสียงนี้ ขณะที่ภาษาตากใบมีหน่วยเสียงควบกล้ำ /t^hr-/ แต่ภาษา พิเทนกลับไม่ปรากฏหน่วยเสียงดังกล่าว เสียง /dr-/ น่าจะเป็นลักษณะเด่นในระบบเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาพิเทนเพียงภาษาเดียวเพราะไม่ปรากฏการใช้เสียงนี้ในภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาสะกอมด้วย

หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแฉง จังหวัดปัตตานี ภาษาตากใบทั้ง 13 ถิ่น ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ɲ, -w, -j/

หน่วยเสียงสระ

ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแวง จังหวัดปัตตานี ภาษาสะกอม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษาดากไบบั๊ว 13 ถิ่นมีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ /i, i:, e, e:, ε, ε:, i, i:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, ia, ua/

อภิปรายผล

จากการศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแวง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยพบว่าภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไทที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะระบบเสียงวรรณยุกต์ ทั้งนี้เจริญ สุวรรณรัตน์ (2534 : 121) ศึกษาภาษาพิเทนให้ความเห็นว่า เป็นภาษาที่อยู่ช่วงต่อระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาดากไบบั๊วพร้อมกันนั้นยังถูกแวดล้อมด้วยภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานีจึงทำให้ภาษาตำบลพิเทนเป็นภาษาที่มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปกับภาษาดากไบบั๊วโดยมีลักษณะเด่นเรื่องการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่น ด้วยเหตุนี้ เจริญ สุวรรณรัตน์จึงเสนอให้ศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทนเป็นหลักเพื่อที่จะยืนยันสถานะของภาษาพิเทนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ (2528 : 214) ศึกษาเรื่อง “การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาดากไบบั๊ว” การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวแบ่งเขตระหว่างภาษาถิ่นไทกลุ่มดากไบบั๊วกับภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปโดยศึกษาครอบคลุมพื้นที่ตำบลพิเทน อำเภอยางแวง จังหวัดปัตตานี วิจิตร ศรีสุวิธานนท์ ได้พบความแตกต่างของภาษาพิเทนซึ่งปรากฏการใช้ศัพท์เฉพาะถิ่นที่มีความแตกต่างกับภาษาดากไบบั๊ว ประกอบกับ ชัยเลิศ กิจประเสริฐ (Chailert 1985 : 234) ได้ศึกษาเสียงวรรณยุกต์ภาษาดากไบบั๊วบริเวณเดียวกับวิจิตร ศรีสุวิธานนท์ พบว่า ระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาในตำบลพิเทน มีการแตกตัวเป็น 3 ทาง แตกต่างกับภาษาดากไบบั๊วที่ศึกษาซึ่งมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 ทาง แต่ทั้งวิจิตร ศรีสุวิธานนท์ และชัยเลิศ กิจประเสริฐ มีอาจสรุปยืนยันว่าภาษาพิเทนจัดอยู่ในกลุ่มใด โดยอาศัยการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์อย่างไรก็ตามนักวิชาการ ทั้ง 2 ท่านได้จัดภาษาพิเทนเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาดากไบบั๊วที่พูดในตำบลพิเทนอำเภอยางแวง จังหวัดปัตตานีเพราะจุดเก็บข้อมูลภาษาพิเทนอยู่ในเขตภาษากลุ่มดากไบบั๊ว

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาระบบเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของภาษาพิเทนและนำผลการศึกษาดังกล่าวไปเปรียบเทียบกับภาษาดากไบบั๊ว ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานีเพื่อพิสูจน์สถานะของภาษาพิเทนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการศึกษาพบว่าภาษาพิเทนเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระบบเสียงวรรณยุกต์ แม้ภาษาพิเทนจะมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์แบบ 3 ทางในช่อง A เหมือนกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แต่เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นใต้ปัตตานีในช่อง A 1 = B 1 ซึ่งเป็นการรวมเสียงวรรณยุกต์ซึ่งถือเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นใต้ทุกถิ่น (จริยา หนูดี 2554 : 17) ในขณะที่ภาษาพิเทนช่อง A 1 ≠ B 1 ลักษณะนี้น่าจะแยกภาษาพิเทนออกจากภาษาถิ่นใต้ปัตตานี

ส่วนการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในช่อง B C D ของภาษาพิเทนแม้จะมีความคล้ายคลึงกับภาษาตากใบและภาษาสะกอมแต่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตากใบวรรณยุกต์ในช่อง B 1 2 3 จะต้องเป็นหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกับช่อง DL 1 2 3 เสมอ (B 1 2 3 = DL 1 2 3) ในขณะที่ภาษาพิเทนช่อง B 1 2 3 เป็นคนละหน่วยเสียงวรรณยุกต์กับช่อง DL 1 2 3 (B 1 2 3 ≠ DL 1 2 3) ส่วนภาษาสะกอมเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C 1 2 3 จะเป็นหน่วยเสียงเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ในช่อง DL 1 2 3 (C 1 2 3 = DL 1 2 3) ในขณะที่ภาษาพิเทนเสียงวรรณยุกต์ในช่อง C 1 2 3 จะเป็นคนละหน่วยเสียงวรรณยุกต์กับช่อง DL 1 2 3 (C 1 2 3 ≠ DL 1 2 3) ลักษณะนี้น่าจะแยกภาษาพิเทนออกจากภาษาตากใบและภาษาสะกอม

จากการค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพิเทนแตกต่างกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม และภาษาถิ่นใต้ปัตตานี ผู้วิจัยจึงจัดภาษาพิเทนเป็นอีกหนึ่งภาษาของภาษาตระกูลไทเพราะระบบการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์นับเป็นเรื่องสำคัญและสามารถแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาตระกูลไทได้ดังคำกล่าวของวิลเลียม เจ เค็ดนีย์ (1972 : 423-437) ในบทความชื่อ “A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects” ว่า “ระบบวรรณยุกต์ในแต่ละภาษามีลักษณะเฉพาะทั้งเสียงวรรณยุกต์และจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ รวมทั้งที่เกิดเฉพาะในหน่วยคำบางลักษณะด้วย สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาถิ่นตระกูลไทก็คือระบบวรรณยุกต์”

2. ระบบเสียงพยัญชนะ แม้ว่าภาษาพิเทนจะปรากฏหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอมและภาษาถิ่นใต้ปัตตานี แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยกลับพบความน่าสนใจของภาษาพิเทนที่ปรากฏในหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ กล่าวคือ ภาษาพิเทนปรากฏการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ /dr-/ ในคำว่า droʔ⁵ ‘ตะ’, dro:k³ ‘แห้ง(ผลไม้)’ เป็นต้น หน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำดังกล่าวปรากฏใช้เฉพาะภาษาพิเทนเพียงภาษาเดียวเท่านั้น

3. จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการใช้รายการคำศัพท์จำนวน 2,116 คำ ผู้วิจัยสังเกตว่าภาษาพิเทนปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะถิ่นจำนวน 375 คำ ดังตัวอย่างแสดงรายการคำศัพท์ภาษาพิเทน ดังนี้

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบคำศัพท์ที่ปรากฏใช้เฉพาะภาษาพิเทน

ลำดับ	ภาษาพิเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ ปัตตานี	ความหมาย
1.	hua ¹ khon ¹ khi:w ⁶	hua ¹ khi:w ⁶	hua ¹ khi:w ⁵	hua ¹ khi:w ⁷	หัวคิ้ว
2.	pla:j ² khon ¹ khi:w ⁶	pla:j ¹ khi:w ⁶	pla:j ¹ khi:w ⁵	pla:j ² khi:w ⁷	ปลายคิ้ว
3.	kt̚ ² th̥i:p ⁴	ka ¹ th̥i:p ⁴	ka ¹ th̥i:p ⁴	ka ² th̥i:p ⁴	กระต๊อบ
4.	co:n ²	ʔɛ: ² ro:k ⁴	ka ¹ ro:k ³	ro:k ⁴	กระรอก
5.	ci: ² khraj ³	ki: ¹ khraj ³	ca ² khraj ⁵	khraj ³	ตะไคร้
6.	mu: ³ ru: ³	ba ¹ ri: ²	to: ¹ ri: ²	ri: ²	มะรืนนี้
7.	ma ³ kh̥a ¹ bra: ² na: ⁵	lu:k ⁴ kh̥a ¹ pho:ŋ ²	ba ¹ kh̥a ¹ pho:ŋ ²	kh̥a ¹ pho:ŋ ²	มะเขือพวง
8.	lo:m ³ mo:ŋ ³	klo:ŋ ⁵	klo:ŋ ⁴	klo:ŋ ⁴	กลิ้ง
9.	ʔa ² ko: ²	kaʔ ⁵	kaʔ ⁶	kaʔ ²	กะ, คะเน
10.	lo:m ⁶ pit ⁵ pu: ⁵ ho:ŋ ¹	lo:m ⁶	dak ⁶	dak ²	กั้นเจ้าบ่าว
11.	ma ³ ko: ²	ko: ¹	ko: ¹	ko: ²	กอบ
12.	kt̚ ² phrok ⁴	phrok ⁶	phrok ⁵	phrok ⁷	กะลา
13.	ri: ³ ŋɛʔ ⁴	kan ⁵	kan ⁴	kan ⁴	ก้าน
14.	sa ³ toʔ ³	phrok ⁶	phrok ⁶	phrot ⁶	กาบหมาก
15.	sa ² la: ⁵ pit ⁵	do:k ³	ja:w ¹	do:k ⁴	จั่นมะพร้าว
16.	kt̚ ² phuam ³	jan ³	ja:w ¹ pra:w ⁵	ja:w ²	จาวมะพร้าว
17.	bit ⁵ ci:n ²	ka ci:n ¹	ba ci:n ¹	di: ³ pli: ³	พริกชี้หู
18.	ko: ² pi: ²	ka to:ŋ ²	ka po:ŋ ¹	po:ŋ ⁴	กระป๋อง
19.	te: ² kat ³	tiəŋ ¹	hiŋ ⁴	hiŋ ²	หิ้ง
20.	ka:t ³ doʔ ⁵ ka:t ³ doʔ ⁵	ka duən ²	ka duan ¹	khɛ:p ²	รีบ
21.	lu:k ³ kri: ² daʔ ⁵	ka nuə ¹	cha nian ² nok ⁵	niəŋ ⁵ nok ⁷	ลูกเนียงนก
22.	ke: ² sot ⁵	ka thet ⁶	ka thot ⁶	thot ¹	กระถด

ลำดับ	ภาษาพืเทน	ภาษาตากใบ	ภาษาสะกอม	ภาษาถิ่นใต้ ปัตตานี	ความหมาย
23.	lu:k ³ ti: ² la: ¹	khuoy ³ la: ¹	te: ¹ la: ¹	lo: ⁵ ko: ³	มะละกอ
24.	kw: ² cε: ²	thuŋ ¹	thuŋ ¹	pa:w ³	กระเป๋าสื่อ
25.	la:t ³ jen ⁵	ki sa: ¹	ʔa: ¹ sa: ¹	ʔo:t ³ sa: ¹	อูดสำห้
26.	sə: ³ ra: ³ but ⁵	kha:w ³ ka caw ¹	ma ɲuŋ ¹	ɲuŋ ²	ขุ้งเหยิง
27.	toʔ ⁵ cha:j ³	pho: ⁴ kε: ³	cha:j ²	pho: ⁴ tha:w ⁵	ตา
28.	paʔ ⁴ pa ³ na: ³ kan ²	na: ⁶	cu: ¹	na: ⁷	น้ำชาย
29.	maʔ ⁴ pa ³ na: ³ kan ²	na: ⁶	cu: ¹	na: ⁷	น้ำสาว
30.	maʔ ⁴ kε: ²	pa: ⁵	wɔʔ ³	pa: ⁶	ป้า
31.	toʔ ⁵ cha:j ³	pho: ⁴ kε: ³	cha:j ²	po: ²	ปู่
32.	paʔ ⁴ kε: ²	lu:ŋ ²	wɔʔ ³	luŋ ³	ลุง
33.	paʔ ⁴	pho: ⁴	pho: ³	pho: ⁴	พ่อ
34.	toʔ ⁵ bi: ² ta: ²	pho: ⁴ ta: ¹	pho: ³ ta: ¹	pho: ⁴ ta: ²	พ่อตา
35.	ceʔ ³	pho: ⁴ phua ¹	pho: ³ phua ¹	pho: ⁴ phua ¹	พ่อสามี
36.	maʔ ⁴	mε: ⁴	mε: ⁴	mε: ⁴	แม่
37.	toʔ ⁵ miʔ ⁴ ja: ³	mε: ⁴ ja:j ²	mε: ⁴ ja:j ²	mε: ⁴ ja:j ²	แม่ยาย
38.	mia ³ kε: ²	mia ² luaŋ ¹	mia ² luaŋ ¹	mia ² luaŋ ¹	เมียหลวง
39.	mia ³ num ¹	mia ³ no:w ⁶	mia ³ no:w ⁵	mia ³ no:w ⁷	เมียน้อย
40.	toʔ ⁵	mε: ⁴ kε: ³	tuʔ ⁶	ja: ⁴	ย่า
41.	toʔ ⁵ ɲiŋ ¹	mε: ⁴ kε: ³	toʔ ⁶	mε: ⁴ tha:w ⁵	ยาย
42.	lo:k ⁴ haʔ ⁴ lo:j ³ sut ⁵	lo:k ⁴ lεk ⁵	lu:k ⁴ ʔiat ⁴	lo:k ⁴ khon ² ʔiat ⁴	ลูกคน สุดท้าย
43.	lo:k ⁴ kε: ²	lo:k ⁴ to: ¹	lu:k ⁴ to: ¹	lo:k ⁴ khon ² to: ²	ลูกคนโต
44.	paʔ ⁴ pa ³ na: ³ kan ²	na: ⁶	paʔ ⁴ cu: ¹	na: ⁶	อา
45.	saʔ ⁵ ru: ³ wa: ³ li:ŋ ³	ke:ŋ ¹ li:ŋ ²	ke:ŋ ¹ li:ŋ ²	ke:ŋ ¹ naj ²	กางเกงใน

4. นอกจากคำศัพท์ที่ปรากฏใช้เฉพาะภาษาพิเทนที่มีจำนวน 375 คำแล้วผู้วิจัยสังเกตว่ามีคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่แม้จะไม่เหมือนกับภาษาดากไบ ภาษาสะกอมและภาษากิ่นได้ปัตตานีแต่คำศัพท์เหล่านั้นกลับเหมือนภาษามลายูท้องถิ่นปัตตานี เช่น

/du: ² wi: ³ /	‘เงิน’	
/sa ³ to ³ /	‘กาบหมาก’	
/la: ³ mu: ⁶ /	‘แกงสมรม’	
/ma ⁴ /	‘แม่’	
/pa ⁵ /	‘พ่อ’	
/ni: ³ ka ⁵ /	‘แต่งงาน’	
/ba: ² lo ⁴ /	‘โต้เถียง’	
/si: ⁶ ro: ¹ /	‘น้ำเชื่อม’	เป็นต้น

สาเหตุหลักที่ส่งผลให้ภาษาพิเทนปรากฏใช้ศัพท์จำนวนหนึ่งเหมือนกับภาษามลายูอาจสืบเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีนับถือศาสนาอิสลาม (กระทรวงมหาดไทย 2528 : 53) อีกทั้งชาวบ้านบางคนก็เปลี่ยนไปใช้ภาษามลายูถิ่นปัตตานีแทนภาษาเดิมของตนเมื่อเป็นเช่นนี้จึงอาจเป็นไปได้ว่าภาษาพิเทนถูกปะปนด้วยภาษามลายูที่ชาวบ้านบางกลุ่มใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยเห็นความโดดเด่นของระบบเสียงวรรณยุกต์และเสียงพยัญชนะบางเสียงผนวกกับการเก็บข้อมูลภาษาพิเทนครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของชาวบ้านหมู่ที่ 2 บ้านพิเทนจำนวน 40 คนที่ยังคงใช้ภาษาพิเทนในชีวิตประจำวัน พบว่าชาวบ้านทุกคนให้ความเห็นตรงกันว่า ภาษาพิเทนไม่ใช่ภาษาย่อยของภาษาดากไบ ภาษาสะกอมและภาษากิ่นได้ปัตตานีเพราะมีศัพท์เฉพาะถิ่นจำนวนหนึ่งที่สื่อสารกันไม่เข้าใจอีกทั้งมีสำเนียงที่แตกต่างกันด้วย พร้อมกันนี้ชาวบ้านพิเทนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางอนุรักษ์และสืบทอดภาษาพิเทนไว้หลายประการ อาทิ การสอนบุตรหลานให้ใช้ภาษาพิเทนในชีวิตประจำวัน การเปิดสอน วิชาภาษากิ่นพิเทนที่โรงเรียนบ้านพิเทน เป็นต้น จากทัศนคติของชาวพิเทนที่มีต่อภาษากิ่นพิเทนสะท้อนให้เห็นว่าหากไม่มีการศึกษาและสืบทอดภาษาพิเทนอาจอยู่ในภาวะวิกฤตได้ในอนาคต

5. เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลของอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีอย่างละเอียด พบว่า ภาษาพิเทนจัดเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาวบ้านอำเภอทุ่งยางแดง โดยเฉพาะชาวพิเทนซึ่งภาษากิ่นของพวกเขาได้รับการยกย่องให้เป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญประจำอำเภอ ที่ว่า

“ทุ่งทองกว้างไกล พรุใหญ่แหล่งปลา ภาษากิ่นพิเทน พี่ณรรเชื้อสายเก่า
ขุนเขาช้างคลาน อุทยานนางम्मหอม”

คำขวัญดังกล่าวแสดงให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์ของภาษาถิ่นพิเทนประกอบกับการเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยเห็นว่าภาษาพิเทนกำลังประสบภาวะวิกฤตเพราะผู้พูดเป็นผู้มีอายุมากและมีจำนวนน้อยภาวะดังกล่าวส่งผลให้ชาวบ้านทั้งอำเภอทุ่งยางแดงและชาวบ้านตำบลพิเทนต่างพยายามคิดหาแนวทางอนุรักษ์ภาษาถิ่นพิเทนของพวกเขาให้คงอยู่ต่อไปจึงยกภาษาถิ่นพิเทนให้เป็นส่วนหนึ่งของคำขวัญประจำอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภาษาพิเทนเป็นอีกภาษาหนึ่งในภาษาตระกูลไทและมีแนวโน้มที่จะสูญหายไปจากชุมชนหากไม่มีแนวทางฟื้นฟูและสืบทอด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์เฉพาะหมวดในภาษาพิเทน อาทิ ศึกษาคำเรียกญาติในภาษาพิเทนเนื่องจากภาษาพิเทนปรากฏคำเรียกญาติที่ค่อนข้างมีลักษณะเฉพาะถิ่นเป็นจำนวนมาก เช่น /toʔ⁵ cha:j³/ ‘ตา’ /toʔ⁵ paŋ¹/ ‘ทวด’ /paʔ⁴ pa³ na:³ kan²/ ‘น้ำผู้ชาย’ /maʔ⁴ pa³ na:³ kan²/ ‘น้ำผู้หญิง’ /maʔ⁴ ke:²/ ‘ป้า’ /toʔ⁵ cha:j³/ ‘ปู่’ /paʔ⁴ ke:²/ ‘ลุง’ เป็นต้น
2. ควรศึกษาคำศัพท์ภาษาพิเทนเปรียบเทียบกับภาษาตากใบ ภาษาสะกอม ภาษาถิ่นใต้ปัตตานีและภาษามลายูเพื่อพิสูจน์ว่าภาษาพิเทนปรากฏการใช้ศัพท์ร่วมกับภาษาถิ่นใดมากที่สุด
3. ควรศึกษาการสัมผัสภาษา เช่น การปนภาษาหรือการสลับภาษาระหว่างภาษาพิเทนกับภาษามลายูและภาษาไทยถิ่นใต้ของชาวบ้านบางกลุ่มในหมู่ที่ 2 บ้านพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
4. ควรศึกษาแนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาพิเทนมิให้สูญหายไปจากสังคมไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฤษณ์ วัฒนวิชัย. “การศึกษาเรื่องศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส”

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.

จริยา หนูดีด. “การจัดกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยเกณฑ์สระสูง พยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย”

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2554.

เจริญ สุวรรณรัตน์. “การศึกษาคำและความหมายในภาษาไทยถิ่นใต้ตำบลพิเทน กิ่งอำเภอยะรัง

แควง จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534.

ฉันทส ทองช่วย. ภาษาและอักษรถิ่น (เน้นภาคใต้). สงขลา : โอเดียนสโตร์, 2534.

_____. ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้. สงขลา : โอเดียนสโตร์, 2536.

เฉลิม มากนวล. ภาษาสะกอม. ปัตตานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2526.

เชิดชัย อุดมพันธ์. “ความสัมพันธ์ทางเชื้อสายของภาษาสะกอมกับภาษาดากใบและภาษาสงขลา”

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,

2543.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. ศาสนาและวัฒนธรรมไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. สมบัติไทยมุสลิมภาคใต้. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2527.

พุทธชาติ โปธิบาล และชนานันท์ ตรงดี. รายงานการวิจัยเรื่องสถานะของภาษาดากใบในภาษาไทย

ถิ่น : โครงการระยะที่ 2. ปัตตานี : สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี, 2541.

พูนศรี ศรีขวัญ. “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหา

วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.

มหาดไทย, กระทรวง. ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดปัตตานี. กรุงเทพฯ : บางกอกสานส์,

2528.

รัตติยา สาและ. “ภาษามลายูถิ่นภาคใต้ของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหา

บัณฑิต ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529.

เรื่องเดช ปันเจ็อนจัตย์. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์

ราชวิทยาลัย, 2531.

วิจิตร ศรีสุวิธานนท์. หน่วยเสียงภาษาดากใบ. ยะลา : วิทยาลัยครูยะลา, 2523.

_____. “การจำแนกภาษาโดยใช้คำศัพท์เป็นเกณฑ์ : ภาษาดากใบ”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์และภาษาเอเชียอาคเนย์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. การศึกษาภาษาถิ่น : ภาษาตระกูลไท. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์, 2551.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ และกันทิมา วัฒนประเสริฐ. รายงานการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การใช้คำและ
การแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทย
ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540.

สำนักงานจังหวัดปัตตานี. บรรยายสภาพภูมิศาสตร์จังหวัดปัตตานี ปี 2552 : สำนักงานจังหวัด
ปัตตานี, 2552.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2548.

สัมภาษณ์

ดาโอ๊ะ หวัง. ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี. สัมภาษณ์, 28
กันยายน 2554.

ภาษาต่างประเทศ

Brown, J Marvin. From Ancient Thai to modern dialect. Bangkok : Sience Association Press
of Thailand, 1965

Chailert Kitprasert. “A Tonal Comparison of Tai Dialect : Tak Bai Group” M.A. Thesis. Faculty
of Graduate Studies Mahidol University, 1985.

Chamberlain, James R. “A New Look at the History and Classification of the Tai Language.” In
Studies in Tai Linguistics in Honor of William J. Gedney. 49-66. Edited by jimmy
G.Harris and James R. Chamberlain. Bangkok : CIEL, 1975.

Gedney, William J. “A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects.” In Studies in
Linguistics in Honor of Geoge L. Trager. 423 – 437. Edited by M.Estellie Smith. The
Hangu : Mouton, 1973.

Li, Fang Kuei. “Classification by Vocabulary : Tai Dialects.” Anthropological linguistics 1.2
(1959) : 15-21.

สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก

สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์

มหาวิทยาลัย ศลบากร

แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์

การวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพินอิน คำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของ วิลเลียม เจ เก็ดนีย์ (William J. Gedney) คำแรกของแต่ละช่องของแบบทดสอบ คือ คำที่ใช้เป็นหลักในการเปรียบเทียบและทดสอบเสียงวรรณยุกต์ส่วนคำอื่นๆจะใช้ยืนยันศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์แต่ละช่อง ดังตารางต่อไปนี้

	A	B	C	DL	DS
1	หู ขา หัว	ไข่ ผ้า เข้า	ข้าว เสือ ไข่	ขาด เหงือก หาบ	หมัด สุก ผัก
2	ปี ตา กิน	ป่า ไก่อ แก	ป่า กล้า ต้ม	ปอด ปีก ตอก	กบ ตับ เจ็บ
3	บิน แดง ดาว	ป่า ป่าว คำ	ป่า บ้าน อ้า	แดด อาบ ดอก	เบ็ด ดิบ อก
4	มือ กาง นา	พี่ พ่อ ไร่	น้ำ น้อง ม้า	มิด ลูก เลือด	นก มัด ลัก

ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์นี้ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์กับเสียงพยัญชนะของคำตลอดจนลักษณะโครงสร้างของพยางค์ โดยกำหนดให้คำในตารางเป็นคำพยางค์เดี่ยวและมีลักษณะดังนี้

แถวที่ 1 คำที่มีพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /ph, th, kh, ch, f, s, h, m, r, l, w และ j/ เสียงเหล่านี้ อาจแทนด้วยอักษรสูง < ผ ถ ฐ ข ฉ ฝ ศ ย ส ห > หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ คือ < หม หน หง หล หล หล หล หล หล หล หล หล หล > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะในแถวที่ 1 นี้มีลักษณะทางศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม หรือเสียงเสียดแทรก

แถวที่ 2 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้เป็น /p, t, k และ c/ เสียงเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง < ป ต ก จ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะแถวที่ 2 นี้มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม

แถวที่ 3 คำที่มีเสียงพยัญชนะต่อไปนี้เป็น /b, d และ ʔ/ เสียงเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง < บ ด และ อ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะแถวที่ 3 นี้มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงคอดหอยกัก หรือคอดหอยกักร่วม

แถวที่ 4 คำที่มีพยัญชนะต้นต่อไปนี้เป็น /ph, th, kh, ch, f, s, h, m, n, r, l, w, ɲ, ŋ และ j/ เสียงเหล่านี้แทนได้ด้วยอักษรต่ำ < พ ภ ท ฐ ฒ ฑ ค ฌ ช ฬ ซ ฮ ม น ง ล ร ว ย และ ฉ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะแถวที่ 4 นี้มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง

แถว A พยางค์เป็นหรือคำเป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

แถว B พยางค์หรือคำเป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์เอกกำกับ

แถว C พยางค์หรือคำเป็น ซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์โทกำกับ

แถว DL พยางค์ตายหรือคำตายสระเสียงยาว

แถว DS พยางค์ตายหรือคำตายสระเสียงสั้น

สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก ข

รายการคำศัพท์ภาษาพินอิน ตำบลพินอิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

รายการคำศัพท์ภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอยางแดง จังหวัดปัตตานี

เรียงตามลำดับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542

หมวด ก

กกไข่	fak ³ khaj ¹	กระดาษ	ki: ² da:t ⁵
กบ	kɔp ²	กระดาษดำ	ki: ² da:n ² dam ⁵
ก้ม	kw:m ⁵	กระดุม	ka: ² ciŋ ²
กรงนก	raŋ ³	กระเด็น	ki: ² chu:t ³
กรน	kron ²	กระโดด	wi:ŋ ⁴ kha:m ⁵
กรรไกร	ki: ² traj ²	กระต่าย	ʔe: ² ri: ³ na: ¹
กรวด	lo:k ⁴ hi:n ¹	กระต่ายขูดมะพร้าว	lɛk ⁴ khu:t ⁵
กรอ (ด้าย)	trɔ: ²	กระตุก	si ³ thɔk ⁴
กรอก	the: ³	กระตุกกระตัก	duk ⁵ dik ⁵
กรอกแกรก	krok ⁵ krek ⁵	กระตุ้งกระตึ่ง	nɔ:n ⁶ nɛ: ⁶ nɔ:n ⁶ nɛ:n ⁶
กรอด	kro:k ³ kro:k ³	กระถิน	bi: ² taj ² mianŋ ³
กร่อย	pa: ⁵ jaw ¹	กระถิบ	ke: ² sɔt ⁴
กระจกเงา	wɛ:n ⁴	กระทบ	ki: ² thɔp ⁴
กระจง	bit ⁵ coŋ ²	กระท้อน	si: ³ tho:n ⁶
กระจาย	ki: ² cat ⁵	กระท่อม	si: ³ tho:m ³
กระจูด	kra: ² cu:t ³	กระทืบ	ki: ² thi:p ⁴
กระโจน	thaʔ ⁴	กระเทียม	ki: ² thiam ³ kha:w ¹
กระโจมอก	ka: ² man ¹	กระแทก	ki: ² the:k ⁴
กระลอก	ki: ² chu:t ³	กระแทกเบาๆ	ki: ² the:k ⁴ nɔ:j ¹ nɔ:j ¹
กระซอน	ki: ² tro:ŋ ²	กระบวย	ka: ² joŋ ⁵
กระชาก	si ³ thɔk ⁴	กระบอง	ma:j ⁶ kho:n ⁶
กระเชอทรงสูง	ki: ² cha: ³	กระบอง	bɔ:ŋ ²
กระเช้า	tha ³ lɛ:ŋ ³ lɛn ³	กระปลกกระเปลี้ย	lɔ: ⁶ mɔʔ ⁴

กระซิบกระซาบ	bi ² sip ⁴	กระปุก	ku: ² li: ⁶
กระเซ็น	ki ² chu:t ³	กระเป๋	peʔ ⁵
กระดอน	den ⁵	กระเป๋าคือ	beʔ ⁵
กระดังกา	ki: ³ na: ³ ɲa: ³	กระเป๋าสื่อ / กางเกง	ko: ² ceʔ ⁵
กระดาก	si ³ ne: ²	กระโปรง	ki: ² pro:ŋ ²
กระดานชนวน	loʔ ⁴	กระพี	ka phe: ⁶
กระรอก	co:n ²	กลางคืน	kla:ŋ ² khi:n ³
กระวนกระวายใจ	he:ŋ ¹ ci: ² jo: ¹ phru: ³	กลางวัน	kla:ŋ ² wan ³
กระสอบป่าน	ku: ² ni: ³	กล้าหาญ	ha:n ¹
กระสุน	sun ¹	กลิ้ง	kli:ŋ ⁵
กระเสือกกระสน	ka: ² cha ¹	กลีบ	kli:p ³
กระออม	ki: ² ʔo:m ²	กลีบดอกไม้	kli:p ³ do:k ³ ma:j ⁶
กระแอม	kri: ² he:m ¹	กลุ้ม	mi: ³ pi: ² huŋ ¹
กรับ	sa: ¹ reʔ ⁴	กวาด	laj ⁴
กราบ	wa:j ⁵ , kra:p ³	กวน	kuan ²
กราว	pra:w ²	ก๊วยเตี๋ยว	miŋ ⁶
กริบ (คม)	cik ⁵	กัวกมื่อ	kwak ⁵ mi: ³
กรี๊ด	mo: ⁵ ʔeŋ ²	กว้าง	kwa:ŋ ²
กรุ่น (กลิ่น)	fu:ŋ ⁶	กวาด	kwa:t ³
กรูด (ถอย)	kru:t ³	กอด	ma ³ ko: ²
กลบ	klɔp ⁵	ก่อกวน	wɔ:n ³
กลม	klom ²	ก๊อง	du ² wɔ: ⁵
กล้วย	kluaj ⁵	กอด	ko:t ³
กล้วยแขก	kluaj ⁵ tho:t ⁴	กะ, คะเน	ʔa ² ko: ²
กล้วยฉาบ	le: ³ pe: ²	กะทะ	ki: ² thaʔ ⁴
กล้วยบวชชี	pi: ² ɲa:t ³	กะทิ	ki: ² theʔ ⁴
กลอง	klo:ŋ ²	กะปริดกะปรอย	rup ⁴ rip ⁴
กลิ้ง	lo:m ³ mo:ŋ ³	กะปิ	bi ² can ²

กล่อม	cha: ⁵	กะโหลกกะเผลก	lo: ⁶ moʔ ⁴
กลอย	klɔ: ² j	กะพ้อ	ki: ² pho: ⁶
กลักไม้ขีด	ra:ŋ ³ co: ² loʔ ⁴	กะเพรา	ki: ² phraw ³
กลัด	klat ⁵	กะรุ่งกะริ่ง	ru: ⁶ ri: ⁶
กลับ	ti ² loʔ ⁵	กะละมัง	taj ²
กลัว	klua ²	กะละแม	do: ² doʔ ⁵
กล้วยคอก	kw: ² mo: ¹ pa:k ³	กะลา	ki: ² phrok ⁴
กลาก	kla:k ³	กัก	kak ⁵
กั้งหัน	lo:k ⁴ lom ³	กิน	kin ²
กัญชา	ka: ² ŋw: ³	กิน (ตะกละ)	tɛ:k ³ liat ⁴
กั๊ด	khɔp ⁵	ก๊ีบ	ŋia ³ ki: ²
กั๊น	si ³ kat ⁵	กั๊ว	kiw ²
กั๊นดาร์	bɔk ⁵	กั๊ดขวาง	khwa:ŋ ¹
กา	ka: ²	กั๊ง	lo:k ⁴ kuŋ ⁵
ก้าง	ka:ŋ ⁵	กั๊งส้ม	pla: ² ra: ⁶ lo:k ⁴ kuŋ ⁵
กางเกง	nɛp ⁵ phlaw ³	กั๊งแห้ง	lo:k ⁴ ku:ŋ ⁵ hɛ:ŋ ⁵
กางเกงขาขาว	nɛp ⁵ phlaw ³ ja:w ³	กั๊ว	ku: ²
กางเกงขาสั้น	nɛp ⁵ phlaw ³ sa:n ³	กั๊ว, ตะโกน	ku:k ³
กางเกงใน	saʔ ⁵ ru: ³ wa: ³ li:ŋ ³	เก็ง	kɛŋ ²
ก้าน	ka:n ⁵	เกณฑท์	ma: ³ sa: ¹
กาบหมาก	sa ³ toʔ ³	เกีบ	kɛp ⁵
กาแฟ	kw: ² pi: ² nom ³	เกีบออม	sa ³ roʔ ⁴
กาแฟ (ดำ)	kw: ² pi: ² ʔw: ⁵	เกี๊ริง	khɛ:ŋ ¹
ก้าม(ปู)	ka:m ⁵	เกรงว่า	sa: ¹ sa: ¹
ก่าย(มือ,เท้า)	pha:t ⁴	เกรียม	kriam ²
การพลู่	ka:n ² phlu: ³	เกลา	law ¹
กาว	ka:w ²	เกลี๊ยง	kli ⁵
กั๊ว	ja:ŋ ⁴	เกลี๊ยด	kliat ³

กำ	kam ²	เกลือ	klia ²
กำกวม	ma:j ⁶ to: ² tu: ²	เกลือกกลัว	ki ² li:ŋ ⁵
กำกึ่ง	si ² ba: ⁵ phit ⁵	เกลืออน	klia ⁵
กำขำ	ri ³ ma:k ⁴	เกลือย่น	ba: ² tu: ² ka: ² ŋua ³
กำลั้ง	ri ³	เกะกะ	kha: ⁵ ru: ¹
กำไล	ki: ² mi: ³ laj ³	เก๋า	kaw ²
กึ่งกำ	pɔʔ ⁵ ka: ²	เก๋า	ka:w ⁵
กึ่งไม้	kiŋ ² ma:j ⁶	เก๋อื่อ	kri: ² si: ¹
เกินเหตุ	lo: ¹ he:t ³	เกาะ	kɔʔ ⁵
เกียจคร้าน	khi: ⁵ khra:n ⁵	แก่มาก	ke: ² ma:k ⁴
เกี่ยวข้อง	kiaw ² kho:ŋ ⁵	แก้มือ	tham ³ thi: ³ ʔi:n ²
เกี่ยวข้าว	kep ⁵ kha:w ⁵	แกระ (ผม)	keʔ ⁵
เกี่ยวผู้หญิง	ŋɛʔ ³ jɛʔ ² phu: ⁵ ŋiŋ ¹	แกลั้ง	kle:ŋ ⁵
เกือกูด	cia ²	แกวก	kwe:k ³
แก	su: ¹	แก้วน้ำ	cɔ:k ³
แก๊	ke: ⁵	แกระ, ศึก	tham ³
แกง	ke:ŋ ²	ไก้งไก้ง	ko:ŋ ⁵ kho:ŋ ⁶
แกงกะทิ	ke:ŋ ² ki: ² theʔ ⁴	โกน	ko:n ²
แกงจืด	ke:ŋ ² ci:t ³	โกรธ	khi:ŋ ⁵
แกงไตปลา	ke:ŋ ² phuŋ ³ pla: ²	โกรธจัด	khi:ŋ ⁵ re:ŋ ³
แกงเลียง	ke:ŋ ² saj ¹ na:m ⁶	โกรน (หัว)	hua ¹ la:n ⁶
แกงส้ม	ke:ŋ ² so:m ⁵	โกหก	khi: ⁵ hɔk ⁵
แกงสมรม	la: ³ mu: ⁶	โกหก	hɔk ⁵
แกงเหลือง	ke:ŋ ² ku ² niŋ ¹	ไก่	kaj ²
แก่แดด	ca: ² lit ⁵	ไก่ป่า	kaj ² thian ¹
แก่น	ra:j ⁶	ไก่ย่าง	kaj ² pi:ŋ ⁵
แก่นบน	ke: ⁵ bon ²	ไก่ลลิตตา	klaj ² ha:j ¹ hu:t ³

ไกว	we: ³		
หมวด ข			
ขึ้น	khin ⁵ khin ⁵	ขนมดีข้า	kha ³ nom ¹ hu: ¹
ขนพอง	pho:ŋ ³ khon ¹	ขนมถ้วยฟู	ʔa ² pam ² ni:ŋ ²
ขนมกรวย	kha ³ nom ¹ pe: ²	ขนมทราย	kha ³ nom ¹ khi: ⁵ miaw ³
ขนมโก๋	kha ³ nom ¹ nu: ¹ tu: ²	ขนมบัวลอย	lo:k ⁴ kri: ² ko: ² kri: ² theʔ ⁴
ขนมครก	kha ³ nom ¹ ki: ² daŋ ² kha:w ¹	ขนมเบื้องไทย	kha ³ nom ¹ ʔa ² pam ² phaw ¹
ขนมคล้ายขนมเปียกปูน	ko: ² ɭeʔ ⁴	ขนมเปียะ	kha ² nom ¹ piaʔ ²
ขนมเค็ก	kha ³ nom ¹ khaj ¹	ขนมมด	kha ³ nom ¹ khi: ⁵ pheʔ ⁴
ขนมโค	lo:k ⁴ ki: ² kho: ²	ขนุน	khi: ¹ nun ¹
ขนมจีน	kha ³ nom ¹ ci:n ²	ขนมูกขะมอม	mɔ:m ³ mɔ:m ³
ขบขัน	na: ³ ka: ²	ขัง	khaŋ ¹
ขม	khom ¹	ขัง (น้ำ)	tit ⁵
ข่ม	khom ¹	ขัด	ka: ² daŋ ²
ข่มเหง	khom ¹ heŋ ¹	ขัดคอ	khwa:ŋ ¹
ขมื่น	khi: ¹ min ⁵	ขันทองเหลือง	khan ¹ tho:ŋ ³ de:ŋ ²
ขมิบ	mut ⁵ mit ⁵	ขันน้ำ	khan ¹
ขโมย	lak ⁴	ขั้บรด	pha: ³ ba: ² tu ² ka: ²
ขย่ม	khi: ¹ ŋo:k ³	ขั้ว	cho: ⁴
ขยะแยง	ki: ¹ li: ¹ man ⁶	ข่า	kha: ¹ ŋaj ³
ขยับ	ke: ² soʔ ⁴	ขาก (น้ำลาย)	kha:k ³
ขยาย	phe:j ¹ ʔo:k ³	ขาโค้ง	pe ² ka: ²
ขยำ	kha ¹ jam ¹	ข้าง	kha:ŋ ⁵

ขยับตา	klip ⁵ ta: ²	ขาดทุน	kha:t ⁴ thun ³
ขี้	kha ¹ ɲɛʔ ³	ขานรับ	kha:n ¹
ขรุขระ	khro:k ³ khra:k ³	ขาเป๋	pho: ³ la: ¹
ขลาด	khla:t ³	ข้าพเจ้า	ku: ²
ขลิบ	si:n ¹	ข้าม	kha:m ⁵
ขลุ่ยขลุ่ย	khlu:k ⁵ khlik ⁵	ข้ามต้ม	ki: ² tɔ:m ⁵
ขลุ่ย	pu: ² li:ɲ ³	ข้ามต้มมัด	tu ² pa ³ da: ² ka: ⁵
ข่วน	kri ² ka:j ²	ขาย	kha:j ¹
ขวนขวาย, แสวงหา	ka: ² chaŋ ⁵	ข้าว	kha:w ⁵
ขวาง	khwa:ɲ ¹	ข้าวคั่ว	kha:w ⁵ khua ⁵
ขวาน	kaʔ ⁵ paʔ ⁴	ข้าวตอก	tɔ:k ³
ขวิด	tho: ³	ข้าวตัง	ki ¹ daŋ ² kha:w ⁵
ขี้	kho: ⁵	ข้าวบูด	kha:w ⁵ bu:t ³
ขี้	ki: ² sa: ²	ข้าวผัด	kha:w ⁵ ko: ² rɛŋ ⁶
ขอด (เกตุศปลา)	sia ¹ klet ⁵	ข้าวโพด	ca ² khoŋ ³
ขอนไม้	kho: n ¹ ma:j ⁶	ข้าวโพด	kha:w ¹ di:t ³
ข้อศอก	sɔ:k ⁴	เข็ดหลาบ	la:p ³
ข้าวขำ	kha:w ⁵ jam ³	เข้มน	khem ¹
ข้าวหมาก	ta: ² pɛ: ²	เข้มน	khem ⁵
ข้าวหลาม	niaw ¹ la:m ¹	เข้มนกั๊ด	lo:k ⁴ ka: ² ciŋ ²
ข้าวเหนียว	khi ¹ niaw ¹	เขา	khaw ¹
ข้าวเหนียว	caŋ ²	เข้ย	khia ¹
ข้าวเหนียวมูน	ʔa ² rɔ:n ¹ ki: ² niaw ¹	เข้ยง	la:ŋ ³ khan ³
จิง	khi:ɲ ¹	เข้ยด	khiat ³
จี้	kha: ¹	เข้ยว	khiw ¹
จี้เกียด	khi: ⁵ khra:n ⁶	เข้ยวเข้มน	khiw ¹ pat ⁵
จี้กุกจี้ตะราง	khi: ⁵ khuk ⁴ khi: ⁵ je: ⁴	เข้ยงมาก	po:k ³
จี้บ่น	cɛ: ² kap ⁵ bon ⁵	เข้ยง	kha ¹ nɛ:ɲ ¹

ชี้แย	ma: ³ ma: ³	แขวน	khwe:n ¹
ชี้โรค	khi: ⁵ phi: ³ ja:t ⁴	แขวะ(พูด)	chi:k ³
ชี้เห่	?u: ⁵ do? ³	โจก	khov? ⁴
ชี้เหล็ก	khi: ⁵ lɛk ⁵	ไซ้	cha ³ lo:m ³
ชี้อ่อน	ma: ³ ma: ³	ไซ้เค็ม	khaj ¹ chi: ³ rok ⁴
خين	khi:n ⁵	ไซ้เลีย	khaj ¹ thov:t ⁴
خينرا	khi:n ⁵ het ⁵	ไซ้ทรพิษ	kha:j ⁵ khon ³ di: ²
خينอิด	fɔk ⁴	ไซ้ลูกเขย	ha ¹ ca: ² khaj ¹
ขุด	khut ⁵	ไซ้เลือดออก	kha:j ⁵ liat ⁴ ?ov:k ³
ขุ่น	khon ⁵	ไซ้วัว	ka: ⁵ daj ²
ขู่ (คน)	pra:p ³	ไซ้หวัด	kha:j ⁵ wat ⁵
ขู่ (สัตว์)	thut ⁵	เขก	khe:k ³
ขูดขีด	khru:t ⁴		
หมวด ค			
คดข้าว	khov ⁴	คน	khon ³
คดเคี้ยว	khov ⁴ khov ⁴	คบเพลิง	khov ⁴
คม	khom ⁴	คอ	khov: ⁴
ครก	khrok ⁴	ค้อน	khov:n ⁶
ครกกระเบื้อง	khrok ⁴ sa: ¹ man ¹	ค้อย ๆ เบา ๆ	khov:j ⁴ khov:j ⁴
ครกไม้แป้ง	khrok ⁴ han ¹	คะยั้งคะยอ	khe:p ³
ครกสีขาว	khrok ⁴ han ¹	คัดเลือก	liak ⁴
ครอบ	khrov:p ⁴	คั้น	khan ³
ครั้นเนื้อครั้นตัว	sa: ¹ ri: ³ kov:m ⁵	คั้น	wa:ŋ ¹ kla:ŋ ²
คราง	khra:ŋ ³	คั้น	pa:n ⁵
คราด	khra:t ⁴	คั้นไถ	khan ³ thaj ¹
ครุ่ม	chum ²	คับ	khat ⁴
คลอเคลีย	kliak ³	คับใจ	ŋu:ŋ ⁴ phuŋ ³

คลอง	khlo:ŋ ³	คู้ว	khua ⁴
คลอง	khlo:ŋ ⁶	คา	kha: ³
คลองค (คน)	khlo:t ⁴	ค่าง	kha:ŋ ⁴
คลองค (สัตว์)	kə:t ²	คางคก	kha:ŋ ³ khok ⁴
คลังไคลี้	bo: ⁵ laŋ ⁶	ค้ำคาว	kha:ŋ ⁶ kha:w ³
คลาน	khla:n ³	คาด	rat ⁴
คลาย (เชือก)	khla:j ³	ค้ำน	ha:m ⁵
คลี่	mi: ³ la:j ³	คาบ	kha:p ⁴
คลัง	khliŋ ³	คาย	kha:j ³
คลิ่น	khli:n ⁴	คำราม	kri: ² hu:m ²
คลิ่นไส้	sa ³ ka ² phuŋ ³	คิด	khit ⁴
คลุกให้เข้ากัน	cha ³ ra:w ³	คิดถึง, นึก, ระลึก	ri: ³ nik ⁴
คลัง	fuŋ ⁶ fo:t ⁴	คิดว่า	sa: ¹ wa: ⁴
คลุม	khlum ³	คืบ	khi:p ⁴
ควัก	khot ⁴	คืบคัก	khik ⁴ khak ⁴
คว่ำ	ŋom ³	คินนี้	kla:ŋ ² ni: ⁶
ควาย	khwa:j ³	คูนเคย	ki: ² daj ² phop ⁴
คว่ำ	khwa:m ⁴	คู้ย	khuj ⁵
คุย, ไม้	ke: ² ce ² ŋaj ¹	เคียว	mi:t ⁴ si: ¹ thap ⁴
คู้ยเจีย	khia ¹	เคียว	khiaw ⁶
เคย	hə:n ¹	เคียวเจ็ญ	pra:p ³
เคยชิน	ki: ² daj ²	เคื่อง	khi:ŋ ⁵
เครื่องมือจับหนู	ba: ² ra: ³ kap ⁵	แคะกระเร็น	krɛn ²
เครื่องมือวิดน้ำ	cha? ⁴ lo:ŋ ¹	ไค้ง	ŋw: ⁴
เคล็ด	khlit ⁴	ไค้ง	khot ⁴
เคลิบเคลิ้ม	ka: ² lep ⁴	ไค้งงอ	ŋw: ³
เคลือบ	lo: ¹ mo:n ⁵	โคน	kho:n ³
เคาะ	khə? ⁴	โค่น	pra:m ² ma:j ⁶

เคียม	khiam ⁴	โคลน	kho:n ³
หมวด ข			
หม่อง	kho:ŋ ⁶	เหมียน, ตี	ti: ²
ฆ่า (เชือดคอ)	si: ³ mi: ³ ɛʔ ⁴		
หมวด ง			
งง	bri: ² ɲoŋ ¹	จ้าง	ri: ³ ɲo:ŋ ³
งม	ŋom ³	งาน	ŋa:n ³
ง้วนอน	haw ¹ ɲo:n ³	งาม	ŋa:m ³
งวด	he:ŋ ³	จ่าย	ŋa:j ⁴
งอ	khət ⁴	งู	ŋu: ³
ง้อ	lo:m ³	งูกะปะ	ŋu: ³ ka ² paʔ ⁵
งอก	ŋo:k ⁴	งูจาง	ŋu: ³ bo:ŋ ² sa: ³ la: ¹
งอน (ก้น)	tu: ⁵ heʔ ⁵	งย	ŋo:j ³
งอน (ขนตา)	deʔ ⁵	เงาะ	lo:k ⁴ phruan ³
งอม	suk ⁵ jap ⁴	เงียบ	sa ³ ŋat ⁵
ง่อย	ceʔ ⁵ di ² ra: ³	เงียบกริบ	si: ³ ŋat ⁵ si: ³ ŋiap ⁴
เงื่อ	jɔk ⁴	โง่	mo: ⁴
แง่ง	hua ¹	โงกเงก	lut ⁵ lit ⁵
หมวด จ			
จด	cət ⁵	จาง	kra: ² phu: ⁶
จนปัญญา	mi:t ⁴ phuŋ ³ mət ³		
	khit ⁴	จ้าง	ca:ŋ ⁵
จบ	cɔp ⁵	จาน	cha:m ³
จม	com ²	จาม	ca:m ²
จรจัด	kha: ⁵ ru: ¹	จ่าย (เงิน)	cha:j ⁶

จระเข้	ci ² khe: ⁵	จาว	ki: ² phuam ³
จริง	ciŋ ²	จำ	cam ²
จวก	cuak ³	จำนวนนิดหน่อย	noŋ ¹
จ้วง	tak ⁵	จำปา	ci: ² pa: ² ka: ²
จอก	ke: ² mam ³	จำปาตะ	cam ² pa: ² do: ²
จ้อง	do:m ²	จำปี	cam ² pa: ² ka: ² de:ŋ ²
จอด	jut ⁵	จ้ำม๋า	phi: ³ , tu ² di: ²
จอบ	co:p ³ ŋo: ³	จิก	cik ⁵
จอมปลวก	pluak ³	จิก	to:t ³
จัก (ตอก)	pha: ¹	จั้งจก	co:k ⁵
จ๊กจี้	ki: ² diam ²	จั้งหรีด	caŋ ² ri:t ³
จัญไร, อุบาทว์	caŋ ² raj ³	จั้งเหลน	thi: ³ le:n ¹
จัด	ri: ³ dap ⁵	จู้	lo:k ⁴ lo: ³ keŋ ⁵
จัดให้เป็นระเบียบ	dap ⁵	จู้ด	ci:t ³
จันมะพร้าว	sa ² la: ⁵ pit ⁵	จุก	soŋ ³ soŋ ³
จับ	ca:p ⁵	จุกขวด	cuk ⁵
จับกุม	cap ⁵	จูด (ตะเกียง)	to:t ³
จับโกหก	ba ² haj ¹	จุ่ม	cu:m ²
จ้ำ	chaw ⁶	จุง	cu:ŋ ²
จวบ	du:t ³	เจียว, ทอด	tho:t ⁴
เจ็ด	ce:t ⁵	แจก	ha:j ⁵
เจ็บ	cep ⁵	แจ้ง	ce:ŋ ⁵ , ha ¹ du: ⁵
เจ้อ (ปาก)	ki: ³ le: ³ be: ⁵	โจยจัน	ke: ² ceŋ ³
เจาะ	coŋ ³	ไจอาย	to:k ⁵ caj ² ha:j ¹
เจิม	the:t ³		
หมวด ฉ			
ฉก (งู)	cuak ³	ฉิ่ง	chi:ŋ ⁵
ฉมวก	sa: ³ ra: ³ paŋ ²	ฉีก	chi:k ³

นลอง	kin ² ɲaj ¹	นืด (ยา)	cɔʔ ³
นวย	chuj ¹	นุด	pha: ³ lɛn ⁴
น้อโกง	pra ² hi: ⁴ hi: ⁴ lat ⁴	นออะแอะ	chəʔ ⁴ chəʔ ⁴
นััน	raw ³	แน	bo:k ³
นั๊บ	chap ⁵	แอะ	chɛʔ ⁴ chɛʔ ⁴
หมวด ข			
ขก	chok ⁴	ข้อน	ti: ⁵ nan ¹
ขง	chɔŋ ⁴	ขอบ	phɔ: ³ caj ²
ขด	mik ⁴	ขะเง้อ	ji: ² ɲɔʔ ⁴ lɛ: ³
ขน	chon ³	ชนะนี้	ma: ³ wɔ: ¹
ขน	kha: ⁵ ru: ¹	ชะมวง	ka: ² ne: ³
ชนะ	chi: ³ naʔ ⁴	ชะแลง	chɛ: ³ lɛŋ ³
ชนะ	cha ³ naʔ ⁴	ชัก	si: ³ thɔk ⁴
ขมพู่	ja: ² mu: ³ na:m ⁶	ขั่ง	chaŋ ⁴
ขวน	chuan ³	ขัน	khi: ¹ lik ⁴ , khlit ⁴
ช่วย	chuj ⁴	ขัน (หาง)	tho:ŋ ¹
ข่อน	loɲ ⁵	ขันสูตร	pɛ: ² sat ⁵
ขัวครู้	khi:n ³ ne: ⁵	เข้า	chaw ⁶
ชา (เหน็บ)	tɛ: ²	เข้าครู้	chaw ⁶ mi:t ⁴ mi:t ⁴
ชา	tɛ: ² ʔɔ: ²	เชิญแขก	bo:k ³
ซ้ำ, เชื้อนแซ	cha: ⁶	เชื้อ	ha ³ rap ⁵
ชิง, แย่ง	chi:ŋ ³	เชื้อก	chiak ⁴
ชิน (เคย)	ka ² daj ²	เชื้อกใส่จุมกั่ว	chiak ⁴ ci: ² mu:k ³
ชี้	chi: ⁶	เชื้อด	chiat ⁴
ชั้นขอบ	pɔ: ² ɲ ²	เชื่อม	bi: ² ti: ² ri: ¹
ชูป	ci: ² lu:m ⁵	แช่	chɛ: ⁴
ชุมเห็ด	chum ³ hɛt ⁴	แช่ง	chɛ:ŋ ⁴

เซ็ด	chɛt ⁴	แข่ง	chɛŋ ⁴
เข่น	ku ² jon ³	โชค	bun ²
เช่า	chaw ⁴	ใช้สอย	cha:j ⁶
หมวด ข			
ซ้อม	la: ³ ɨw: ²	เข้าซื้อ	ba: ² da: ⁵
ซ่อมแซม	tɛ:ŋ ²	เซาะ	thɛ:ŋ ³
ขับ	ci: ² lu:m ⁵	แถม	sɛ:m ³
ชา (ฝน)	rup ⁴ rip ⁴ , sa ³ rɛ: ³	โชค	so: ⁴
ชุก, สุ่ม	chɔ:n ⁵	โชคดา	so: ³ da: ²
ชุบฉาบ	bi: ² sip ⁴	ไซ	saj ³
ชุ่ม	lop ⁵	ไซ้	sa:j ⁶
ชุบซีด, ผอมลง	si: ³ rɔ:k ⁴ tua ²		
หมวด ด			
ดม	cu:p ³	ดวงอาทิตย์	tu: ² wan ³
ค้วง	nɔ:n ¹ duan ⁵	ค่วน	ka ² doʔ ³ ka ² doʔ ³
ดวงจันทร์	thɛ:n ¹	ค่วน	dun ⁵
ค้วง	duj ⁵	ดินโคลน	din ² sa ³ lut ⁵
ค้วงกัน, พร้อกัน	thi: ³ diw ² kan ²	ดินโคลน	tip ⁵
ดอก	do:k ³	คืดทูนทุราย	thɛ:k ⁴
ดอก (ไม้)	dɔ:k ³	คินประสิ่ว	ja: ³ pi:n ²
ดอกแค	khe: ³	คินสอ	ka: ² lam ³
ดอกไม้	do:k ³ ma:j ⁶	คินเหนียว	din ² niaw ¹
ดอกหญ้า	do:k ³ ɲa: ⁵	คืด	di:t ³
คอง	chi: ³ rɔk ⁴	คืด	dik ⁵
คัก	si: ³ kat ⁵	คืด	thɔk ⁴
คั่ง (เสียง)	me: ¹	คืด	mik ⁴

ดั้งเดิม	ja ² man ³ ki:n ²	คือมัน	do:n ⁵
คัด	dat ⁵	ดู, ว่า	pra:p ³
คัดจริต	pra: ² san ¹ , mi: ³ koʔ ³	ดู, มอง	le: ³
คืบ	dap ⁵	ดูด	du:t ³
ค่า	che:ŋ ⁴	เค็ง	deŋ ⁵
ค่าง	ta: ² po ²	เค็ด	de: ²
คาบ	da:p ³	เคิน	do:n ²
คาม	khi:p ⁴	เคียนี่	ka ² diw ²
คายหญ้า	sia ¹ ɲa: ⁵	เคือด (น้ำ)	khlak ⁴
คาว	da:w ²	เคือนม็ด	dian ² cap ⁵ kan ²
คาวตก	da:w ² tɔk ⁵	เคือนหงาย	dian ² ce:ŋ ⁵
คาวรุ่ง	da:w ² mu: ¹	เคัดคั้น	ɲa: ³ ju: ²
คาวเรือง	da:w ² riaŋ ³	เค็งเข้ม	de: ² ru: ⁴
คาวลูกไก่	da:w ² wi: ³	เคด	de:t ³
คาวหาง	da:w ² ha:ŋ ¹	เคดจ้า	de:t ³ ro:n ⁶
คั้ง	di:ŋ ⁵	เคดเปรี้ยง	de:t ³ pri: ⁵
คิน	din ²	เคียน	daŋ ²
คั้น	pla:m ⁵		

หมวด ต

ตก	tɔk ⁵	ตอแย	to: ² ɲe: ¹
ตกใจ	tɔk ⁵ caj ²	ต๋อรอง	to: ² wa: ¹
ตกอับ	ja:k ³	ตะกร้อ	se: ³ pat ⁵ la: ³ ko: ³
ตด	tɔt ⁵	ตะกร้า	ki: ² sa: ³
ตั้น	to:n ⁵	ตะกรุดเบ็ด	pra: ² mut ⁵ be: ⁵
ตบ	tɔp ⁵	ตะกละ	kin ² ɲaj ²
ตัม	to:m ⁵	ตะกวด	le:n ³
ตรง	tron ² , chon ³ kan ²	ตะเกียงแก๊ส	ci: ² kian ² ko: ² ba: ⁵

ตรง	tron ²	ตะแกรง	ki: ² ca ² rɛ:ŋ ³
ตรวจ	truat ³	ตะแกรงร้อนแป้ง	rɛ:ŋ ³
ตระหนั	la ³ ?it ⁵	ตะขาบ	ci: ² kha:p ³
ตริง	ki: ⁵ poŋ ²	ตะคริว	chak ⁴ ci? ² khriw ³
ตลก	na: ³ ka: ²	ตะครูป	tha? ⁴
ตวง	tuan ²	ตะคอก	thut ⁵
ตวาด	thut ⁵	ตะค่อม	ta ² khum ⁴
ตอ	to: ²	ตะแคง	ti: ² khe:ŋ ³
ต้อ	to: ²	ตะไกร	ci: ² khraj ³
ตอก	to:k ³	ตะบองเพชร	hua ¹ jak ⁵
ตอด(ปลา)	kru ² ti? ⁵	ตะบันหมาก	thim ⁴
ตอดอาหาร (ปลา)	thup ⁴	ตะพานน้ำ	la: ³ bi: ⁵
ต้อตัน	ha:m ⁵	ตะล่อม	kwa:t ³
ต้อ้น	laj ⁴	ตะลึงปลิง	ma ³ fian ³ ma:j ⁶ phaj ¹
ตอนเย็น	kla:ŋ ⁵ jen ³	ตะวัน	tu: ² wan ³
ตอบ	to:p ³	ตะหลิว	so: ³ det ⁵
ตอม	to:m ²	ตัก	tak ⁵
ต้อย	to:j ²	ตักเตือน	so:n ¹
ต้อย (ผึ้ง)	khop ⁵	ตักแตน	tok ⁵ tɛ:n ²
ต้ง	ta:ŋ ⁵	ตี	ti: ²
ต้งครรภ	phun ³ ɲaj ²	ตีหินไฟ	chok ⁴ faj ³
ต้งเค้า	tham ³ tha: ⁴	ต้ง	sa ³ re ¹
ต้งใจท่า	ta:ŋ ⁵ caj ²	ต้ง	ti:n ²
ต้งใจฟ้ง	drap ⁵	ต้ง	tɛ:n ⁵
ตัด	ban ²	ตักแก	tok ⁵ kɛ: ²
ตัดผม	khi:p ⁴	ต้อมหู	tu: ² phan ³
ตัน	ta:j ²	ตู่	to: ⁵
ตา	ta: ²	ตุม	tu:m ²

ตา (พ่อของแม่)	to ⁵ cha:j ³	เต็น	teŋ ⁵
ตาก	ta:k ³	เต้ม	tem ²
ตากแดด	lon ⁶ de:t ³	เต้มหมด	tem ² phip ⁴
ตาชั่ง	ka: ² ti: ²	เตยหอม	pa: ² nan ¹
ตาบอด	ta: ² bo:t ³	เต็ยม	ri ³ dap ⁵
ตาฟาง	ta: ² kla: ⁵ phu: ⁶	เต็ยมพร้อม	ri ³ dap ⁵ ha:j ⁵ si: ⁶ jap ⁵
ตาม	ta:m ²	เตะ	dro ⁵
ตาย	ta:j ² , do:j ²	เต๋า	taw ²
ตาลโตนด	ti: ² no:t ³	เตาไฟ	ti: ² faj ³
ตำ (น้ำพริก)	thim ⁵	เติม	the:m ¹
ตำ (หนาม)	thim ⁴ , co ⁵ , the:ŋ ³	เตี้ย	tam ²
ตำลึง	ka: ² ma:j ⁶	เตียง	khre: ⁴
ตำให้ละเอียด	thim ⁵ ha:j ⁵ la ³ ?it ⁵	เตียน	them ³ kan ²
ติ	ti ⁵	เดือน	bo:k ³
ติด	tit ³	แตก	te:k ³
ติดค้าง	tit ⁵ ne: ⁵	แตกเนื้อนุ่ม	te:k ³ ba:w ²
ติดต่อ	ha: ¹	แต่ง	ri ³ dap ⁵ , te:ŋ ²
ติดเป็นพืด	phe: ¹	แดงกาว	te:ŋ ² kwa: ²
ติดอ่าง	ka: ⁵ ka? ³	แต่งงาน	ni ³ ka? ⁵
แดงโม	te:ŋ ² ci:n ²	เตะ	te? ⁵
แดน	te:n ²	โตงแดง	to:ŋ ² te:ŋ ²
แต่้ม	tha: ³	โต้เถียง	ba: ² lo? ⁴
แตร	pe: ²		

หมวด ถ

ถนอม	phi ³ ja:t ⁴ , ci ² ri ² mat ⁴	ถั่วลิสง	thua ¹ din ²
ถนัด	ro: ⁶	ถาก	tha:k ³

ถม	kɔ:ŋ ² , ta: ² mo:ŋ ¹	ถาง	tha:ŋ ¹
ถม	thom ² , thuj ¹	ถ่าง	ka:ŋ ²
ถลอก	mu: ³ bu: ² ruj ¹ , ku: ⁵ ri? ⁴	ถาด	mɛ: ⁴ ka: ²
ถล่ำ	ra: ³ jɔ: ⁴	ถ่าน	tha:n ¹
ถ้วย	thuaj ⁵	ถ่านแก๊ส	ja: ³ ko? ⁵ ba? ⁵
ถ่อ	tho: ²	ถ่านไฟฉาย	ja: ³ ci: ² kiaŋ ² bi:p ³
ถอด	tho:t ³	ถาม	tha:m ¹
ถอน	tho:n ¹	ถามหา	tha:m ¹ kha:w ¹
ถ่อมตัว	hi: ² na: ⁴ ki ² tua ²	ถ่าย	bɛŋ ⁵
ถอย	tho:j ¹	ถ่ายรูป	bu ² ko: ² ka: ² ma: ⁶
ถักเปีย	di:n ² dan ⁵	ถัก	the: ¹
ถักน้ำ	bri: ² di: ²	ถักยิบ	the: ¹ pik ⁵
ถัก	ke: ² so:t ⁴	ถัก	thiŋ ¹
ถั่ว	thua ¹	ถักใจ	thiŋ ¹ caj ²
ถั่วขาว	thua ¹ kha:w ¹	ถัก	thi: ¹
ถั่วเขียว	thua ¹ khiaw ¹	ถักเท้า	sa ² tu: ² ke:ŋ ²
ถั่วอก	thua ¹ ŋɔ:k ⁴	ถัก	thuj ¹
ถั่วดำ	thua ¹ dam ⁵	ถัก	thu: ¹
ถั่วฝักยาว	thua ¹ fak ⁵ ja:w ³	ถัก	tɔ:ŋ ⁵
ถั่วพู	thua ¹ phlu: ³	ถักชะตา	phɔ: ³ caj ²
เถลไถล	thiw ⁴ paj ² thua ⁴	เถก	thɛ:k ³
เถาวัลย์	chiak ⁴	เถบ	thɛ:w ¹
เถิก (หัว)	khi:w ⁶ cho:k ³	๓เือก	thaj ¹
เถิด	khlo:t ⁴	๓เือกโรค	thaj ¹ thiak ⁴
เถียง	da: ² kan ²	๓เิกนา	thaj ¹ na: ³
เถื่อ	thia ¹		

หมวด ท

ทน	than ¹	ทั้กทาย	thak ⁴
ทวง	khɔ: ¹ lop ⁵	ทั้ด (ประ)	that ⁴
ทวด	toɿ ⁵ ɲaŋ ¹	ทั้บ	thap ⁴
ท่วม	na:m ⁶ pha ⁴	ทั้บทั้ม	thap ⁴ thim ³
ทอ	tho: ³	ทั้พทั้	ci: ² wak ⁴
ท้อง	phuŋ ³	ทา, ระบาย	le: ⁶ se: ³
ทองกวาว	tho:ŋ ³ la:ŋ ¹	ทาก	tha:k ⁴
ท้องซึ้น	sa ³ kaɿ ² phuŋ ³	ท่าน	tha:n ⁴
ท้องฟ้า	kla:ŋ ² fa: ⁶	ทาบ	ta: ² ɿo: ²
ท้องเสี่ย	ceɸ ⁵ phuŋ ³ phi: ⁵ chu: ¹	ทาม	ha:m ¹
ท้องอืด	si ³ kaɿ ⁵ phuŋ ³	ทาย	si ³ ko: ²
ทอดมัน	bo: ² to: ²	ท่า	tham ³
ทอดตา	sa ³ loɿ ⁴ ta: ²	ท่าเครื่องหมาย	ta: ² na: ¹
ทอดอย	maj ⁴ ro:t ⁴	ท่าลาย	khe: ³ nat ⁴
ทอน (เงิน)	the:m ¹	ท่าสัญญา, ตกลง	cha: ³ ɲi: ¹
ทะลวง	si ³ the: ⁴	ท่าหมั้น (คน)	lot ⁴
ทะลึ่ง	khəɿ ⁴	ท่าหมั้น (สัตว์)	lot ⁴
ทะเล	le: ³	ท่าให้บาง	cia ²
ทะเลาะ	so: ¹ kan ²	ทั้ง	sat ⁴
ทั้ก	thak ⁴	ทั้ศตวันตก	kha:ŋ ⁵ siɿ ⁴ tɔk ⁵
ทั้ศตวันออก	kha:ŋ ⁵ siɿ ⁴ ɿo:k ³	ทุเรียนน้ำ	rian ³ nok ⁴
ทั้ศใต้	kha:ŋ ⁵ huŋ ¹ no:n ³	เท	lo: ¹
ทั้ศเหนือ	kha:ŋ ⁵ siɿ ⁴ ti:n ²	เทา (สี)	khi: ⁵ kaj ²
ทั้	the: ⁴	ทั้ียง	kla:ŋ ² thiaŋ ⁴
ทั้ลุ่ม	lum ⁴	ทั้ียว	thiaw ⁴
ทั้ินทั้ก	ka: ⁵ koɿ ⁵	ทั้ียว	thiaw ⁴

ทื่อ (มิด)	pa:n ⁵	แทง	the:ŋ ³
ทุ่น	pla: ² poŋ ²	แท้ง (คน, สัตว์)	khɛ: ³ nat ⁴ , sa: ⁴ lo: ¹
ทุบ	tu: ² mo: ³	แทงห้อง	the:ŋ ³ phuŋ ³
ทุ้ม	ku: ⁵ wi: ⁵	แทน	the:n ³
ทุ่ม (ของลงจากป่า)	sat ⁴	แท่น	ba: ² la: ³ sa ³ pan ²
ทุย (ศิรยะ)	tro ²	แทรก	si ³ li: ¹
ทอรนทุราย	pla:m ⁵	แทะ	klet ⁵
ทุเรียน	rian ³	ไทร	saj ³

หมวด ๕

ธนู	lo:k ⁴ pa: ² no: ³	ธูระ	thu: ³ ra? ⁴
-----	---	------	------------------------------------

หมวด ๖

นก	nok ⁴	นกพร้าว	ma? ⁴ ŋaŋ ⁵
นกกระจอก	nok ⁴ cɔ:k ³	นกหวีด	lo:k ⁴ wi:t ⁴
นกกระจิบ	nok ⁴ na:m ⁶ kha:w ⁵	นมคายน	nom ³ khwa:j ³
นกกระเต็น	mɛ: ² pha? ⁴	นมแมว	nom ³ miaw ⁵
นกกวัก	nok ⁴ khru: ³ wak ⁴	นวด (ข้าว)	nuat ⁴
นกกลางแขน	nok ⁴ bin ² cu: ² la: ¹	นวด (คน)	bi:p ³
นกคุ้ม	nok ⁴ khum ⁵	นวม	sa ³ ro:ŋ ³ muaj ³
นกเค้าแมว	nok ⁴ phi: ¹	น่อง	no:ŋ ⁶
นกคูหาว่า	nok ⁴ tu: ² wu: ³	นอน	no:n ³
นกเป็ดน้ำ	nok ⁴ pe: ⁵ na:m ⁶	นอนหลับ	lap ⁵
น่อยหน้า	le: ³ naŋ ¹	น้ำตาลสด	tu ² wa:k ³ ro:n ⁶
นั๊ก	cha: ³ ŋi: ⁵	น้ำชูดู	na:m ⁶ pa: ² ra: ⁶
นั้ง	na:ŋ ⁴	น้ำปลาหวาน	na:m ⁶ pla: ² wa:n ¹
นัต (ยานัตถ์)	nat ⁴	น้ำผึ้ง	na:m ⁶ phiŋ ⁵
นั๊บ	nap ⁴	น้ำพริก	na:m ⁶ chup ⁴

น้ำ	na: ⁶	น้ำพุ	na:m ⁶ thu: ³
นาก	na:k ⁴	น้ำหวาน	na:m ⁶ sa: ³ ka: ²
น้ำเกลียด	klit ³	น้ำหอม	li: ³ man ³ ho:m ¹
น่าน	drik ⁵	น้ำอบ	ʔu: ² kop ⁵
น่าน	na:n ³	นินทา	mu: ³ pat ⁵
น้ำผู้ชาย	paʔ ⁴ pa ³ na: ³ kan ²	นึ่ง	ti: ² ki: ² li:ŋ ³
น้ำผู้หญิง	maʔ ⁴ pa ³ na: ³ kan ²	นึ่งนวล (เนื้อ)	ʔo:n ²
นาฬิกา	ja:m ³	นึ่ง	ri: ³ nik ⁴
นาฬิกาข้อมือ	ja:m ³ saj ¹ mi: ³	นึ่ง	ni:ŋ ⁴
น้ำ	na:m ⁶	นุ่ง	nuŋ ⁴
นำ, พา	pha: ³	นุ่น	ka: ² bu: ²
น้ำแกง	na:m ⁶ keŋ ²	นมรมิต, ชุบชีวิต	ba: ² kat ⁵
น้ำแข็ง	na:m ⁶ hi:n ¹	เนา	na:w ⁴
น้ำค้ำ	na:m ⁶ mo:k ³	เนา (ผ้า)	ta: ² na: ¹
น้ำจิ้ม	na:m ⁶ cum ⁵	เนา, เสียด (แดงโม)	pen ² fa:j ⁶
น้ำเขียว	ma:m ⁶ chiw ⁴	เนิน	kho:k ⁴
น้ำเชื่อม	si: ⁶ ro: ¹	เนียนก	kru: ² waʔ ⁴
น้ำตัก	na:m ⁶ tok ⁵	เนื้อ	nia ⁶
น้ำตาลกรวด	sa: ³ ka: ² hi:n ¹	เนื้อต้ม	nia ⁶ , to:m ⁵
น้ำตาลทราย	sa: ³ ka: ²	เนื้อหยาบ	sa:k ⁴
น้ำตาลเมา	tu ² wa:k ³ so:n ⁵	แน่น (คน)	ne:n ⁴
น้ำตาลแว่น	na:m ⁶ phiŋ ⁵ we:n ⁴	แน่นหนา	ki: ² chap ⁴
น้ำตาลสด	tu ² wa:k ³ wa:n ¹	เนาะ	so:n ¹

หมวด บ

บั้งชี	chi: ⁶	บาง	ba:ŋ ²
บด	han ¹	บางที	ba: ² thi: ³
บ่น	bon ²	บ้ำจี้	la: ³ ta: ⁵

บ่ม	bom ²	บาด	ba:t ³
บรรทุก	pi ² thup ⁴	บาดหมาง	sa: ¹ bia ²
บวก	buak ³	บาน	ba:n ²
บ่วง	chiak ⁴ khlo:ŋ ³	บานไม่รู้โรย	se: ³ sip ⁵ wan ³
บวช	buat ³	บ่าย	kla:ŋ ⁵ jen ³
บัววน	buan ⁵	บิดพลิ้ว	bit ⁵
บวบ	buap ³	บิน	bin ²
บวม	fɔk ⁴	บิน	ri ² beŋ ³
บอก	bɔ:k ³	บิบกั้น	khom ² heŋ ¹
บอกใบ้	mi: ³ se: ¹	บึ้ง	waŋ ³
บอด	bɔ:t ³	บึ้ง	sɔ:m ⁵
บอน	bɔ:n ²	บุก	ti ² mi ³ roŋ ⁴
บอบบาง	phɔ:m ¹	บุกเบิก	bɔ:k ³
บ่อข	li:n ³ li:n ³	บุบ	ki ² ri ² phɔŋ ³
บอระเพ็ด	taw ² hua ¹ li: ¹	บุชา	pu: ⁵ cha: ³
บังเอิญ	phɔp ⁴	บุด	bu:t ³
บัดกรี	bi: ² ti: ² ri: ¹	บุ๊ป	bi: ² jo: ⁵
บัน	fan ³	เบ่ง	beŋ ²
บันได	ki: ² daj ²	เบ็ด	ta: ² beŋ ⁵
บันทึก	ta: ² na: ¹	เบน	wian ⁶
บัว	bua ²	เบา	baw ²
บ้า	ba: ⁵	เบียดเบียน	biɔn ²
เบียดเสียด	biət ³	แบ่ง	pan ²
เบี้ยว	biaw ⁵	แบ่งปัน	cua ³
เบื้อ	bia ²	โบก (มือ)	kwɛ:ŋ ²
เบื้อ (ยา)	ra: ³ cun ²	ใบ้	bi: ⁵ su: ¹
แบ	phə:j ¹	ใบเตย	trə:j ²
แบก	bɛ:k ³	ใบไม้	baj ²

หมวด ป

ปรนเปรอ	ta:m ² ʔi ² ro:j ¹	ปลงตก	pha ³ do:ŋ ⁵
ประกบ	pi: ² kop ⁵	ปลด	plot ⁵
ประกบ	ti ² khop ⁴	ปลิ้น	ro: ³ pɔʔ ⁵
ประกอง	pi: ⁵ pen ²	ปลวก	pluak ⁴
ประเคน	ha:j ⁵	ปล้อง	plo:ŋ ⁵
ประชด	mɨ ³ ŋa: ³ ju: ⁵	ปลอบ	lo:m ³
ประชุม	pi ² chum ³	ปลอม	plɔ:m ²
ประดับ	ri ³ dap ⁵	ปล่อย	plɔ:j ²
ประดิษฐ์	lu: ⁶ kiʔ ³	ปลา	pla: ²
ประคู้	pi: ² do: ²	ปลากระดี	pla: ² de: ²
ประเคิม	rɛ:k ⁴ so: ⁶ , so: ⁶ ko:n ²	ปลากัด	pla: ² khi: ⁵ rim ¹
ประท้วง	pi ² thuaŋ ⁶	ปลาจระเมียด	pla: ² ca: ² ra ⁴ mɛt ⁴
ประทุ	pi ² thuʔ ⁴	ปลาชอน	pla: ² cho:n ⁴
ประสานงา	chon ³	ปลาชีว	pla: ² siw ³
ประหยัด	cə: ² rə: ³ mat ⁴	ปลาตุก	pla: ² duk ⁵
ปรับ	ka: ² na: ³	ปลาทุ	pla: ² ki ² moŋ ¹
ปราบ	pra:p ³	ปลาปิ้ง	pla: ² pi:ŋ ⁵
ปริ, รั้ว	prat ⁵	ปลาข้าวสาร	pla:j ² ki: ² sa:n ¹
ปรีกษา	ka: ⁵ ma ³ kan ²	ปลาช่าง	pla: ² ja:ŋ ⁴
ปรง	ka: ⁵ kaj ²	ปลาหมอ	pla: ² mo: ¹
ปลาไหล	pla: ² laj ¹	ปากกา	ka: ² lam ³ da: ² wa:t ⁴
ปล้ำ	pla:m ⁵	ปาด	pa:t ³
ปลิง	pli:ŋ ²	ปาด	pa:t ³
ปลิ้น	pe:n ⁶	ปาด (เหงื่อ)	chet ⁴
ปลิว	bin ²	ปาด (มีด)	chiat ⁴
ปลี	ja: ³ toŋ ²	ปาน	ta: ² puŋ ²

ปลุก	pluk ⁵	ป้าย	ci: ² lo? ⁴
ปลุก	plo:k ³	ป่าว	wa: ¹ wa: ¹
ปวด	cep ⁵	ปั้ง	pi:ŋ ⁵
ปวดท้อง	cep ⁵ phuŋ ³	ปิด	pit ⁵
ปวดศีรษะ	tip ⁵	ปิ่นโต	te: ² kat ⁵
ป่วย	kha:j ⁵	ปิ่นปักผม	ma:j ⁶ klat ⁵
ป่วยการ	ma: ³ sa: ¹	ปี่	pe: ²
ป่วยหนัก	cep ⁵ nak ⁵	ปีกุน	kun ²
ปอก(ผลไม้)	lit ⁴	ปีขาล	kha:n ¹
ป่อง	cia? ³	ปีจอ	co: ²
ป้อน	po:n ⁵	ปีฉลู	cha ³ lu: ¹
ปะ	pe? ³	ปีชวด	chu:t ⁴
ปะปน	pon ²	ปีเถาะ	tho? ⁴
ปัก	pak ⁵	ปิ่น	pi:n ²
ปักรูป	ro: ³ jaŋ ¹	ปิ่นต้นไม้	ka: ⁵ to:ŋ ⁵
บัด	pat ⁵	ปีมะเมีย	mi: ³ mi: ³
บัดชา	se: ³ pat ⁵ kha: ¹	ปีมะแม	mi: ³ me: ³
ปั้น	pan ²	ปีมะโรง	mi: ³ ro:ŋ ³
ปั้น	pa:n ⁵	ปีมะเส็ง	mi: ³ siŋ ¹
ปั้น (ด้าย)	khliŋ ³	ปีระกา	ka: ²
ปั้น (จักรยาน)	thi:p ³	ปีวอก	wɔ:k ⁴
ป่า	ma? ⁴ ke: ²	เปลือกมะพร้าว	ti: ² phot ⁴
ปิ่น	pi:n ²	เปลื้อง	bo: ² ro:j ⁴
ปู้งกี	sa: ³ ki: ²	เปลือยกาย	ke: ⁵ pliaj ²
ปู้บปู้บ	ka ² do? ³	เป่า	paw ²
ปู	pu: ²	เปิด	phə:j ¹
ปู	to? ⁵ cha:j ³	เปื้อน	pho:ŋ ³
เป็ด	pet ⁵	เปื่อย	po:j ²

เปิดเทศ	sa ³ ra: ³ ti: ²	แป้งข้าวเจ้า	pɛ: ⁵ ki: ² ca:w ⁵
เป็น	pen ²	แป้งข้าวเหนียว	pɛ: ⁵ ki: ² niaw ¹
เป็นประจำ	som ¹	แปด	pɛ:t ³
เป็นพยาธิ	pen ² si ¹ dian ²	แปรง	bruɯ ²
เป็นลม	pi: ⁵ taŋ ²	แปล	ba: ² leʔ ⁴
เป็นห่วง	bi: ² maŋ ³	แปลก	plɛ:k ³
เปรียบ	tɛ: ⁵ waj ⁴	แปลง	ɾɔ: ³ cɔʔ ³
เปรี้ยว	sɔ:m ⁵	แปลบ(เสียว)	wap ⁴
เปล	ple: ²	โพรยปราย	rup ⁵ rip ⁵
เปลี่ยน	lɛ:k ⁴ , sa: ³ len ¹	โปะ	pu: ⁵ poʔ ³
เปลี่ยว	pliw ²	ไป	paj ²
เปลือก	pliak ³		

หมวด ผ

ผด ผื่น	nuaj ¹ ʔap ⁵ ɲia ¹	ผสม	ca: ² pon ²
ผม	phom ¹	ผสมพันธุ์	saj ¹ phan ³
ผล	lo:k ⁴	ผอม	phɔ:m ¹
ผลัก	ci: ² ru:n ¹ , phlak ⁵	ผักกระเฉด	kra: ² che:t ³
ผลัดเปลี่ยน	ki: ⁵ le: ⁵	ผักกูด	phak ⁵ ku:t ³
ผลาญ	phla:n ¹	ผักตบชวา	bo:n ² bo: ² cɛ: ²
ผลิ	ʔɔ:k ³	ผักหวาน	phak ⁵ wa:n ¹
ผลีผลาม	maj ⁴ phi ³ ʔa:t ³	ผื่น	han ¹
ผ้า(ไม้)	pha: ²	ผึ่ง	phiŋ ² , si ³ daj ²
ผ้า(ผลไม้)	fa:n ³	ผึ่ง	phiŋ ⁵
ผ้าขาวม้า	pha: ⁶ sak ⁴ thaj ³	ผุ	phuk ⁴
ผ้าคลุมศีรษะ	pha: ⁶ plo:j ²	ผุด	phut ⁵
ผ้าโจงกระเบน	pha: ⁶ co:ŋ ² ki: ² be:n ²	ผูก	pho:k ³

ผ้าเช็ดหน้า	pha: ⁶ ba: ² nc: ¹	ผูกปม	choʔ ⁴
ผ่าน	pho:n ¹	เผ็ด	phɛt ⁵
ผ่าน (รถ)	plɔ:j ²	เผย	phə:j ¹
ผ้าฟืน	pha: ²	เพยอ	ri ³ ŋaŋ ⁴
ผ้าโสร่ง	pha: ⁶ sa: ⁵ ro:ŋ ⁵	เปลอ	ka: ² lep ⁴
ผ้าห่ม	pha: ⁶ hom ²	เผา	phaw ¹
ผ้าไหม	pha: ⁶ maj ²	เผาให้สุก	mɔk ⁵ , phaw ¹
ผิง	fi:ŋ ¹	เพื่อ	?a: ⁵ da ⁵
ผิด	ma:j ⁶ tɔ:ŋ ⁵	แผนการ	phɛ:n ¹
ผิวปาก	paw ² fiw ¹	แผลงฤทธิ์	?ɔ:k ³ rit ⁴
ผีเสื้อ	mɛ:ŋ ³ bin ² sia ⁵	โพล่	lo: ⁴

หมวด ๘

ฝน	fon ¹	ฝ่ามือ	fa: ¹ mo: ¹
ฝน (ยา)	lap ⁴ , fon ¹	ฝ่าโอ่ง	fa: ¹ kaj ²
ฝนลูกเห็บ	mɔ: ⁵ neʔ ⁴	ผี	pi ² chi: ⁶
ฝอยขัดหม้อ	khi: ³ lek ⁴	ฝีกฝน	fik ⁵
ฝัก	fak ⁵	ฝืด	fi:t ³
ฝั่ง	klop ⁵	ฝืนใจ	ti: ⁵ neʔ ⁴
ฝิ่น	fan ¹	เฝ้า	faw ⁵
ฝ่า (มือ)	fa: ¹	เฝือก	fiak ³
ฝาก	fa:k ⁴	แฝง	lop ⁵
ฝ้าย	fa:j ⁵	แฝด	kw ² ma: ¹
ไฟ	khi: ⁵ mɛ:ŋ ³ wan ³		

หมวด ๙

พก	nep ⁵	พอก	tɛ: ² pɛʔ ³ ro:p ⁴
พ่น	phɔn ⁴	พอง	fɔk ⁴
พั่น	phi ³ nan ³	พอดี้	pho: ⁴ di: ²

พบ	phɔp ⁴	พ่อตา	toʔ ⁵ bi: ² ta: ²
พบปะ	thaʔ ⁴	พ่อบุญธรรม	paʔ ⁴ jok ⁴
พยักหน้า	ha: ³ ho:k ³	พ่อเลี้ยง	paʔ ⁴ liaŋ ⁶
พยายาม	man ²	พ่อสามี	ceʔ ³
พวยง	jo:k ⁴	พัก	jut ⁵
พรม	pha: ⁵ bi: ² ri: ³ du: ²	พั่ง (คันทนา)	la:j ³ hua ¹ na: ³
พรวดพรวด	pliw ² pliw ²	พั่งทลาย	ru: ³ thum ⁶
พรวน	ba: ² leʔ ⁴	พั่งพอน	phaŋ ³ pho:n ³
พรวง	sa ³ ʔi:t ³	พัด	phat ⁴
พริ้ว	phro:m ⁶	พัดลม	phat ⁴ lo:m ³
พราง	so:n ³	พั้น	pho: ³ rot ⁴
พริ้วมัว	kla: ² phu: ⁶	พับ	phap ⁴
พริกขี้หนู	bit ⁵ ci:n ²	พา	pha: ³
พริกไทย	phrik ⁴	พากย์	pha:k ⁴
พุ้งนี้	phro:k ⁴	พาด	pha:t ⁴
พรุน	ru: ³ fu: ⁶	พาย	pha:j ³
พลบค่ำ	pri: ² ja:m ³ phruŋ ⁶ phle: ⁶	พาล	kha: ⁵ ru: ¹
ปลั่ว	so: ³ do: ²	พิกุล	bu: ² kun ²
พลาด	tok ⁵	พิง	phi:ŋ ³
พลิก	phlik ⁴	พิมพ์	phim ³
พวง	ku: ⁵ kuj ²	พิมพ์หัวแม่มือ	peʔ ⁵ hua ¹ me: ⁴ mu: ³
พ้อ	paʔ ⁴	พื่อ	phi: ⁴
พึ่งพา	phlo:j ²	เพ็ลย	maj ⁴ ro:t ⁴
พืมพำ	bro:t ⁵ bro:t ⁵	เพ็ลย	bi: ² no: ³
พุด	tha ¹ le:ŋ ¹	เพ็ลยพล้า	phla:t ⁴
พุดชัศคอ	khwa:ŋ ¹	พื่อ	tha ¹ le:ŋ ¹ ma:k ⁴
พุดทวงบุญคุณ	ba: ² ket ⁵	เพาะเลี้ยง	phoʔ ⁴

พูดไม่รู้เรื่อง	troʔ ³	เพียบ	ci: ⁵ com ²
พูดให้เป็นกลาง	tha ¹ lɛ:ŋ ¹ pen ² la:ŋ ³	แพ้ว	phɛ: ⁶
พูน	thu:n ³	เพลง (เท้า)	phlɛ:n ³ ti:n ²
เพชร	ta: ² ʔi: ² tam ²	แพะ	phɛʔ ⁴
เพ็ญ (วัน)	phen ³	โพล่ง	phlo:ŋ ⁴
เพราะ	ʔa ² rɔ:j ¹	ไพล	hua ¹ phlaj ³
เพล (เวลา)	phe:n ³		

สำนักหอสมุดกลาง

หมวด ฟ

ฟอก	khi: ¹ ɲɛʔ ³	ฟ้าแถบ	mle:p ⁴
ฟ่อง	ʔa ² du: ⁵	ฟุ้ง	fɔ:n ³
ฟักเขียว	khi: ⁵ phra: ⁶	ฟุ้ง	ka: ² mo: ⁶
ฟักทอง	na:m ⁶ ta:w ⁵	ฟู	bu: ² weʔ ⁴
ฟัน	fan ³	ฟุก	lɛ: ³ mɛ: ³
ฟันผุ	nɔ:n ¹ kin ² fan ³	ฟูไฟ	faj ³
ฟาด	fa:t ⁴	ไฟฉาย	kiaŋ ² bi:p ³
ฟ้ามัว	fa: ⁶ mi:t ⁴	ไฟดับ	faj ³ ta:j ²
ฟ้าร้อง	fa: ⁶ kri: ² hi:ŋ ¹	ไฟป่า	faj ³ pa: ²
ฟาล์น	fa: ⁶ la:n ⁴		

หมวด ก

ภูเขา	phu: ⁵ khaw ¹		
-------	-------------------------------------	--	--

หมวด ม

มด	mɔt ⁴	มะแว้ง	ma ³ wɛ:n ⁴
มดคันไฟ	mɔt ⁴ faj ³	มะอึ๊ก	ma ³ ʔik ⁵
มดแดง	mɔt ⁴ dɛ:ŋ ²	มัต	mat ⁴

มดตะนอย	mɔt ⁴ nɔ:j ¹	มดจํา	cha:j ⁶ ci ² kram ²
มวน	muan ³	มัน	man ³
ม้วน	muan ⁶	มันจี้หนู	man ³ ki: ² li:ŋ ³
มอง	lɛ: ³	มันเทศ	man ³ ti: ² la: ¹
มอด	mɔ:t ⁴	มันสำปะหลัง	man ³ ma:j ⁶
มอบ	ha:j ⁵	มั่ว	mi:t ⁴
มอม	ja: ³ mu: ³	มั่ว	ŋaŋ ¹
มะกอก	lo:k ⁴ kɔ:k ³	มั่วหอม	mo:n ⁴⁴
มะขาม	ma ³ kha:m ¹	มา	ma: ³
มะขามพริกเล็ก	ma ³ kha:m ¹ khi: ⁵ miaw ⁵	ม้า	ma: ⁶
มะเขือ	ma ³ khia ¹	มาก	ma:k ⁴
มะเขือพวง	ma ³ khia ¹ bra: ² na: ⁵	มากมาย	ma:k ⁴
มะปราง	ma ³ pra:ŋ ²	ม่าน	ta: ² pe: ²
มะปริง	ma ³ priŋ ²	มิด	mi:t ⁴
มะพร้าว	phra:w ⁶	มี	ŋaŋ ³
มะไฟ	lo:k ⁴ faj ³	มีข่า	daŋ ² kha:w ¹
มะม่วง	lo:k ⁴ muaw ⁴	มิด	mi:t ⁴
มะม่วงหิมพานต์	tɛ: ³ rɛ: ³	มิดพร้าว	phra: ⁶
มะยม	ci: ² ri: ² ma: ¹	มิดอีโต้	mi:t ⁴ to: ⁵
มะระ	pri: ² jɔ: ³	มิ่ง	miŋ ³
มะรืนนี้	mu: ³ ru: ³	มินง	mɔ:n ¹
มะเร็ง	ma ³ reŋ ³	มิด	mi:t ⁴
มะละกอ	ti: ² la: ¹	มิดสนิท	mi:t ⁴
มะลิ	mle? ⁴	มุ้ง	kra: ² mu: ³
มุง (หลังคา)	saj ¹ ca:k ³	แมลงวัน	mɛ:ŋ ³ wan ³
มุด	lo:t ⁴	แมลงสาป	mɛ:ŋ ³ sa:p ³
เมฆ	khi: ⁵ me:k ⁴	แมลงหี	mɛ:ŋ ³ wi: ¹

เม็ดแดงโม่	nuaj ¹ tɛ:ŋ ² ci:n ²	แม่ยาย	toʔ ⁵ miʔ ⁴ ja:j ³
เม่น	mɛn ⁴	แมลงปอ	mɛ:ŋ ³ ki: ² bi:n ²
เม้ม	pa:n ⁵	แมลงเม่า	mɛ:ŋ ³ ma:w ⁴
เมล็ด	mi: ³ lɛt ⁴ , nuaj ¹ naj ³	แม่เลี้ยง	maʔ ⁴ liaŋ ⁶
เมา	maw ³	แมว	miaw ³
เมิน	tham ³ maj ⁴ hen ¹	โม่เม	ka: ⁵ ma: ⁴
เมียน้อย	mia ³ num ¹	โม่โท	po: ² haʔ ³
เมี่ยงหลวง	mia ³ kɛ: ²	โม่แข็งแรง	maj ⁴ ri:t ⁴
เมือก	mliak ⁴	โม่คนหม้อ	so: ³ dɛt ⁵
เมื่อคืน	rɛ:k ⁴ khi:n ³	โม่เท้า	ma:j ⁶ tha:w ⁶
เมื่อข	nɛt ⁵	โม่เป็นจีนเป็นอัน	khon ³ le:w ¹
เมื่อวานนี้	wa: ³ su: ³	โม่เป็นระเบียบ	tham ³ ta:m ² sa: ¹ man ¹
เมื่อสักครู่	ka ² diaw ²	โม่ฟัน	fi:n ³
แม่	maʔ ⁴	โม่ยราบ	na:m ¹ ŋap ⁴
แมงกะซอน	mɛ:ŋ ³ cho:n ³	โม่รู้จักกาลเทศะ	ca: ² ra: ¹ ba: ² sa: ³
แมงมุม	mɛ:ŋ ³ mum ³	โม่รู้สึก	tham ³ maj ⁴ da: ² , ki: ² man ¹
แม่่นยำ	tro: ²	โม่หนีบผ้า	ka: ² peʔ ⁵
แม่บุญธรรม	maʔ ⁴ jok ⁴		

หมวด ย

ยก	jo:k ⁴	ย่น	jo: ⁴
ยกยอ	jo: ³	ย่น (หน้า)	jo:n ¹
ยวง	ŋuan ⁵	ยี่สิบเอ็ด	ji: ⁴ sip ⁵ ?ɛt ⁵
ยอ (จับปลา)	kəʔ ⁵ cə:ŋ ²	ยี่ด	ji: ⁴
ย่อ	pha: ³ kha:w ⁵ ha:j ⁵ sa: ⁵	ยี่ด	ji:t ⁴

ขอ(ผลไม้)	kw: ³	ขีดตัว	deŋ ²
ข้อง	khɔ:j ⁴ ja:ŋ ⁴	ขึ้น	ji:n ³
ขอตัว	kw:n ⁴ loŋ ³	ขึ้น	jian ⁴ , lo: ⁴
ขอน	ki ² ri ³ di: ⁵ , ko ² reʔ ³	ขึ้นยืน	sak ⁵ si: ¹
ขอม	kw:m ³	ขุง	kwŋ ³
ข้อม	chup ⁴	ขู่	kwŋ ²
ขัด	cuk ⁵	ขู่ย	kw:ŋ ⁶
ขั่ว	tham ³	ขู่แท้	joʔ ⁴
ขั่วโมโท	je:k ³ ha:j ⁵ kho: ⁵	ขู่ยี้	ji:n ¹ ji:n ¹
ขา	cuk ⁵	เข็น	jen ³
ข่า	toʔ ⁵	เขียบ	jeɸ ⁴
ข้าง	ja:ŋ ⁵	เขี้ย	to: ² neŋ ¹
ข้างพารา	ja:ŋ ³	เขอะ	ma:k ⁴
ขาม (เวลา)	pri ² ja:m ³	เขี่ยมเขียน	jiam ⁴
ขาย	toʔ ⁵ kw:ŋ ¹	เขี้ยว	jiaw ²
ขาย	ʔa: ² le: ⁴	เขียวยา, รักษยา	ma: ³ ja: ¹
ขาว	kw:w ³	เขี้ย	je: ⁶
ขำ	jiap ³	เขก	je:k ⁴
ข้ำ	sa:m ⁶ sa:m ⁶	โขก	khi ³ kw:k ³
ขิง	jiŋ ³	โขง	jo:ŋ ³
ขี้ม	ki:m ⁶	โข่ง	jo:k ³ je:k ³
ขี้มหาน	ki:m ⁶ wa:n ¹	โขง (ข้าว)	kuan ²
ขี้ลึบ	ji: ⁴ sip ⁵	โขน	jo:n ³
		โขเย	khi: ⁵ ro: ⁴

หมวด ร

รด	rot ⁴	ราก	ra:k ⁴
รบ	rop ⁴	รากแก้ว	ra:k ⁴ co:t ³
รม	lon ³	รากฝอย	ra:k ⁴ fo:j ¹

รุ่ม	klot ⁵	ร่าง	lu: ³ ki? ³
รุ่ม (แตก)	rom ⁴	ราน้ำ	ra:ŋ ³ na:m ⁶
รวง	ruaŋ ³	รวงวัล	lo: ⁴
รวบ	ruap ⁴	ราด	la:ŋ ⁶
รวม	mua ²	ร่ายแรง	tro? ³
ร่วมกัน, รวมกัน (คน)	pa? ³ kan ²	ร้าว	ri ³ ta? ⁵
รวย	mi: ³	ร้าว	prat ⁵
รอ	tha: ⁵	รำคาญใจ	si ³ ra: ³ but ⁵
รองเท้า	ka: ² so? ⁵	รดสีดวง	raŋ ⁶ si: ² duaŋ ²
ร้องเพลง	pha: ³ phle:ŋ ³	ริน	ri:n ³
ร้องไห้เอาทุกข์เอาชัย	di: ² ke: ²	ริน	ri:n ⁶
ร้องไห้	ro:ŋ ⁶	รด	li:t ⁴
รอด	ro:t ⁴	รีบ	ka: ² do? ⁵
ร้อน	ro:n ⁶	เรือ	ro: ⁶
รอยค่าง	ta: ² po ²	รุ่ง	ru:ŋ ⁶
ระคาย	kha:j ³	รุ่ม	ra: ³ tap ⁵
ระบม	cha: ⁶	รุ่มร่าม	si ³ lɛ ³ ce: ⁵
ระวัง	phi: ³ jat ⁴	รู้	ro: ⁶
ระแวง	soŋ ¹ saj ¹	รู้ด	ru:t ⁴
รัก	rak ⁴	รู้สึกตัว	sa: ¹ tua ²
รักมาก	rak ⁴ ma:k ⁴	รู้สึกว่า	sa: ¹ wa: ⁴
รีบ	rap ⁴	เร่ง	ka ² do? ³
รื้อ	rua ⁴	รื้อร่อน	jo: ¹ maj ⁴ pen ² the: ⁴
รา	ra: ³	โรคกระเพาะ	cep ⁵ naj ³ phuŋ ³
เรื้อ	re:w ³	โรคตาแดง	cep ⁵ ta: ²
เรา	raw ³	โรคตาปลา	ta: ² dian ²
เริ่ม	ro:m ⁵	โรคเท้าช้าง	ti:n ² naj ¹
เรียก	riak ⁴	โรย	wa:n ²

เรียบ	them ³ kan ²	ไร (ไก่)	raj ³
เรียว	riw ³	ฤดูกาล	pi: ² ja:m ³
เรื่อย ๆ	sov ⁴ mo: ²		

หมวด ล

ลง	loŋ ³	ลื้อเลียน	jaj ³
ลด (น้ำ)	sa ³ ro:k ⁴	ละเมอ	mi: ³ mo: ³
ลด (ราคา)	sov ⁴	ละตาย	le:w ¹
ลม	lom ³	ละเอียด	la ² ?it ⁵
ลุ่ม	lom ⁴	ลักปิดลักเปิด	rat ⁴ sa ¹ duan ² fan ³
ลุ่ม	lom ⁶	ลั้งเล	maj ⁴ ro: ⁶ ci: ⁵
ลมแรง	lom ³ ro: ³	ลัด	lat ⁴
ลุ่มเอาก้นลง	fat ⁴ bu ² ho:ŋ ¹	ลัด	la:n ⁴
ลวก	ci: ² lu:m ⁵	ลัด	lap ⁴
ลวก ๆ	le:w ⁶ le:w ⁶	ลัด ๆ ล่อ ๆ	lap ⁴ lap ⁴ lo: ⁴ lo: ⁴
ล้วง	fuan ⁶	ลั้ง	la:ŋ ⁶
ล่อ	lo: ⁴	ลาง ๆ	pha: ³ pha: ³
ลอก	lo:k ⁴	ลางสาด	lan ³ sa:t ⁴
ลอกบ่อ	ro: ⁶ bo: ³	ล่าช้า	cha: ⁶
ลอง	lo:ŋ ³	ลาด	tam ²
ลอด	lo:t ⁴	ลาด (ทาง)	la:t ⁴
ลอดร่อง (เท้า)	tha ³ luan ¹	ลาย	la:j ³
ล่อนจ้อน	ko: ⁵ plo:j ² mot ⁴	ล้าบาก, ตกยาก	sov ⁴ sa: ¹
ลอย	lo:j ³	ลิ่ง	li:ŋ ³
ลิปสติค	le: ³ cu: ²	ลูกเห็บ	lo:k ⁴ hep ⁵
ลิว	lo:j ³ phrat ⁴	ลูกอม	kha ¹ nom ¹ ?u ² lom ¹
ลือก	lik ⁴	ลูกแอก	lo:k ⁴ ?ε:k ³

ลั่นไหล	mli:n ⁴	ลูน	lu:p ⁴
ลิ่ม	li:m ³	ลูนกล่ำ	khlam ³
ลิ่มตา	mli:n ³	เล็ก ๆ น้อย ๆ	sa ² ?i:t ³
ลื่อ	li: ³	เลข	le:k ⁴
ลูกชิ้น	loʔ ⁴ khi:n ⁵	เลี้ยง	pa ² tiŋ ²
ลูกบุญธรรม	lo:k ⁴ jok ⁴	เล่น	lɛn ⁵
ลูกสี่ลูกสน	lun ¹ lan ¹	เล่นตัว	tuk ⁵ tik ⁵
ลุง	paʔ ⁴ ke: ²	เลี่ยม	lem ³
ลุ่ม	lum ⁴	เลว	le:w ³
ลุ่ม ๆ ดอน ๆ	su: ¹ tam ²	เล่า	la:w ⁴
ลุยน้ำ	ha ³ re:ŋ ¹ na:m ⁶	เล็ก	lə:k ⁴
ลูก	lo:k ⁴	เลีย	lia ³
ลูกกัญแจ	lo:k ⁴ ko: ² ci: ²	เลี้ยงดู	lian ⁶
ลูกเขย	lo:k ⁴ kha:j ¹	เลียบ	liap ⁴
ลูกคนสุดท้อง	lo:k ⁴ haʔ ⁴ lo:j ³ sut ⁵	เล็ก	liak ⁴
ลูกคนหัวปี	lo:k ⁴ khon ³ rɛ:k ⁴ , lo:k ⁴ ke: ²	เล็กท่าเต	ci ² mu:k ³ tɛ:k ³ khem ¹
ลูกชาย	lo:k ⁴ phu: ⁵ cha:j ³	เลี่ยน	?a ² leʔ ³
ลูกประจำ	lo:k ⁴ sa: ⁵ beʔ ⁵	เลี่ยนราง	khwa: ¹ khwa: ¹
ลูกมาก	lo:k ⁴ dɔk ⁵	เลีย	ka: ² ji: ⁶
ลูกเลี้ยง	lo:k ⁴ lian ⁶	เลีย	liaj ⁶
ลูกสะใภ้	lo:k ⁴ tiʔ ⁵ pha:j ⁶	แต่, ซ้ำแหละ	chiat ⁴
ลูกสาว	lo:k ⁴ sa:w ¹	แลก	lɛ:k ⁴
ลูกหมู	lo:k ⁴ mu: ¹	เล่น	len ⁴
ลูกหี	lo:k ⁴ kra: ²	แลบ	lɛ:p ⁴
ลูกหว่า	lo:k ⁴ kra: ² ɲi: ¹	โลก	lo:k ⁴
โล้น	la:n ⁶	โลก	da: ² waʔ ³

หมวด ว

วก	han ¹	วิด	wit ⁴
วง	won ³	วุ่นวาย	kha: ⁵ ru: ¹
วัด	wat ⁴	วุ่นเส้น	ra:k ⁴ ma:j ⁶ phaj ¹
วันขึ้น 15 ค่ำ	wan ³ phen ³	เวลา 00.05 น.	ha: ⁵ na: ³ thi: ³
วันจันทร์	can ²	เวลา 01.00 น.	ti: ² niŋ ¹ kla:ŋ ² khi:n ³
วันต่อจากวันมะรือ่ง	ma ³ laj ³	เวลา 05.00 น.	ti: ² ha: ⁵ kla:ŋ ² khi:n ³
วันพฤหัสบดี	si ² mi: ³ di: ²	เวลา 06.00 น.	ti: ² hok ⁵ kla:ŋ ² chaw ⁶
วันพุธ	phut ⁴	เวลา 07.00 น.	ti: ² cɛt ⁵
วันแรม 15 ค่ำ	wan ³ re:m ³	เวลา 09.00 น.	pri: ² ja:m ³ ke: ⁵ thaj ¹
วันศุกร์	suk ⁵	เวลา 12.00 น.	ti: ² sip ⁵ so:ŋ ¹
วันเสาร์	saw ¹	เวลา 13.00 น.	ti: ² niŋ ¹ kla:ŋ ² wan ³
วันอังคาร	?a:ŋ ² kha:n ³	เวลา 18.00 น.	ti: ² hok ⁵
วันอาทิตย์	?a: ² thit ⁴	เวลา 19.00 น.	ti: ² cɛt ⁵ kla:ŋ ² khi:n ³
วัยหนุ่ม	dek ⁵ num ¹	เวลารุ่งสาง	kaj ² lon ³ ran ³
ว่าง	jo: ¹ plaw ²	แว่นตา	wɛ:n ⁴ ta: ²
วาด	wa:t ⁴	แวะ	wɛ? ⁴
วาน	wa:n ³	ไ่ว้	?u: ² wa:j ⁶
ว้าเหว่	ru: ³ si ³	ไ่ว้ใจ	ha ² rap ⁴ caj ²
วัง	lɛn ⁴		

หมวด ศ

สกด	si ³ kat ⁵	สนิม	sa ¹ nim ¹
ส่ง	son ¹	สนุก	ra: ³ maj ¹

สงบ	nɛŋ ⁴	สบาย	sa ¹ ka: ⁵
สงสาร	ŋa: ¹ ŋa: ⁵	สไบ (ผ้า)	si ² baj ² pha: ⁶
สด	sɔt ⁵	ส้ม	pe:n ⁶
ส้มเขียวหวาน	sɔ:m ⁵ ki: ² da:t ³	สะเทือน	si ³ thian ³
ส้มโอ	sɔ:m ⁵ jaj ¹	สะบัด	si ³ bat ⁵
สรรเสริญ	jo: ³	สะบ้า	lo:k ⁴ si: ³ ba: ⁵
สร้อยข้อมือ	chiak ⁴ kha: ¹ mi: ³	สะพาย	khreʔ ⁴
สร้อยคอ	chiak ⁴ kho: ³	สระระแหน	lep ⁴ ma: ⁴
สร้าง	tham ³	สะอึก	si ³ ʔik ⁵
สร้าง (ไข่)	si ³ ka: ⁵	ตัก	sak ⁵
สลด	ma:k ¹ ta: ² lo: ³	ตักนืด	sa ¹ ʔi:t ³
สลัก	sa ³ lak ⁵	ตั้ง	saŋ ²
สลัว	ʔam ² ʔuj ²	ตัญญา	cha: ³ ŋi: ¹
สวน	suan ¹ , ti: ² li: ⁵ seʔ ⁴	ตื้น	sa:n ⁵
สวมใส่	saj ¹	ตับ	cha:p ⁵
สวย	ŋa:m ³	ตับปลับ	khi: ⁵ hɔk ⁵
สอง	sɔ:ŋ ¹	ตับประรด	lo:k ⁴ la: ⁵ nat ⁵
สอด	saj ¹	ตับเปลี่ยน	le:k ⁴ plian ²
สอน	sɔ:n ¹	ตับสน	ca: ² pon ²
สอบ	sɔ:p ³	ตากล	kha:j ³
สอย	kiaw ²	ตาน	sa:n ¹
สะกดรอย	sa ³ kɔt ⁵	ตาดาน	si ³ bɔt ⁵
สะกิด	tu: ² wit ⁵	ตาด	sa:p ³
สะกืด	ki: ² mɛ: ¹	ตาด	sa:m ¹
สะอึก	tɔk ⁵ caj ³	ตาดลืบ	sa:m ¹ sip ⁵
สะอึก	si ³ dut ⁵	ตาดลืบเอ็ด	sa:m ¹ sip ⁵ ʔɛt ⁵
สะเดา	si: ¹ taŋ ²	ตาดน้ำ	tha:ŋ ³ na:m ⁶
สะเดาะ	sa ³ dɔʔ ⁵	ตาดร่าย	si: ³ ra:j ¹

สะท้อน	su ³ lo ⁴	สำรวจ	truat ³
สะท้อน	ti ⁷ tha:n ⁶	สำเร็จ	le:w ⁵
สิง	kha:w ⁵	สำคัญ	si ³ mlak ⁴
สืบ	sip ⁵	เสียชีวิต	si ³ da:j ²
สืบเอ็ด	sip ⁵ ?et ⁵	เขียน (ผัก)	phak ⁵ chi: ³ rok ⁴
สิ่ว	siw ¹	เสียบ	siap ³
สี่	se: ²	เสียม	siam ³
สี่ข้าว	saj ¹ kha:w ⁵	เสียม	lap ⁵
สี่สืบ	se: ¹ sip ⁵	เสียว	siaw ¹ , si ³ liaw ¹
สี่สืบเอ็ด	se: ¹ sip ⁵ ?et ⁵	เสียวพัน	li ³ ke: ²
สี่เหลือง	ku ² niŋ ¹	เสื่อ	sia ¹
สี่กรอ	si ³ riat ³	เสื่อ	sia ⁴
สี่บ	si:p ³	เสื่อ	sia ¹
สุก	suk ⁵	เสือก	cha:ŋ ⁴
สุก ๆ ดิบ ๆ	suk ⁵ suk ⁵ dip ⁵ dip ⁵	เสือกดำ	sia ¹ kho:ŋ ³
สุ่ม	sum ¹	เสือกกลม	sia ¹ kho: ³ klom ²
สุ่มไก่	sum ³	เสี้ยนในผู้หญิง	sia ¹ cha:n ⁶
สุ่มไว้	kw:ŋ ²	เสี้ยนอก	sia ¹ ko? ⁵
สุรุษสุร่าย	bw: ² rv:j ²	เสียดัด	sia ¹ ju:j ⁴
สู	so: ⁵	แสดง	len ⁵
สูญหาย	ha:j ¹	แสบ	se:p ³
สูญหาย	su:n ¹	แสยะ	kri: ² ni? ⁵
สูด	su:p ³	แสดง	phit ⁵
สูบ	du:t ³	ไส (ผิว)	phoŋ ²
สูบ (บุหรี)	du:t ³ , kin ²	ไสกลอน	sa ³ lak ⁵
เสย	lu:p ⁴	ไสควม	hok ⁵ saj ¹ , saj ¹ chua ⁴
เสย	ha:j ⁵	ไส	ki ² ta: ² ma:j ⁶ , bu ² ru: ⁵ paj ²

เสียงดัง	phɛ:t ⁵	ไต้เดือน	si ¹ dian ²
----------	--------------------	----------	-----------------------------------

หมวด ห

หก	hɔk ⁵	หนึ่งหมื่น	mə:n ¹ niŋ ¹
หกสิบ	hɔk ⁵ sip ⁵	หนึ่งหมื่นเอ็ด	mə:n ¹ niŋ ¹ ?ɛt ⁵
หงอนไก่	ŋɔ:n ¹ kaj ²	หนูน	rɔ:ŋ ³
หงายหลัง	ŋa:j ¹	หนู	nu: ¹
หญาคา	tɔ: ² kha: ³	หมด	mɔt ⁵
หญาเจ้าชู	khi: ⁵ trə:j ²	หม้อ	mɔ: ⁵
หนวกหู	hu: ¹ nak ⁵	หมอก	mɔ:k ³
หน่อ	no: ²	หม้อแกงลิง	mɔ: ¹ kɛ:ŋ ² li:ŋ ³
หนอง	wan ³	หมอน	mɔ:n ¹
หนอนค้วง	nɛŋ ²	หมั่นไ้	ki ² ra:m ⁶
หนอนมีขนตามตัวมีพิษ	nɔ:n ¹ ra:n ⁴	หมา	ma: ¹
หนัก	nak ⁵	หมาบ้า	ma: ¹ ba: ⁵
หนัง	nan ¹	หมี	mi: ¹
หนา	na: ¹	หมีน	han ¹
หน้าผา	kam ² phɛ:ŋ ³	หมูนกลับ	wɔk ⁴
หนาม	na:m ¹	หมูนเร็วมาก	han ¹ rew ³
หนาว	na:w ¹	หมูป่า	mu: ¹
หนี	lɛn ⁴	หยด	jut ⁴
หนีบ	khi:p ⁴	หยอกเข้า	jɔ:k ³
หนึ่ง	niŋ ¹	หยอกลื้อ	ci ² rɔk ⁴ kan ²
หนึ่งพัน	phan ³ niŋ ¹	หยอด	jɔ:k ³
หนึ่งพันเอ็ด	phan ³ niŋ ¹ ?ɛt ⁵	หย่อน	jɔ:n ¹
หนึ่งร้อย	rɔ:j ⁶ niŋ ¹	หย่อน(เบ็ด)	jaŋ ²
หนึ่งร้อยเอ็ด	rɔ:j ⁶ niŋ ¹ ?ɛt ⁵	หย่อนก้นลง	jɔ:n ¹
หนึ่งล้าน	la:n ⁶	หยาบ	thi: ¹

หนึ่งแสน	se:n ¹ niŋ ¹	หย่าร้าง	sia ¹ kan ²
หนึ่งแสนเอ็ด	se:n ¹ niŋ ¹ ʔet ⁵	หยิก	bit ⁵
หยิก (ผม)	ku:t ³	ห้วย	waŋ ³
หยิ่ง, ถือตัว	ko:ŋ ² , lom ⁶ , mi ³ kɔʔ ⁵	หวาดกลัว (คน)	klua ²
หยูด	jut ⁵	หวาดกลัว (สัตว์)	klua ²
หยูดร้องไห้	neŋ ⁴	หวาดเสียว	siw ¹
หรี (ตะเกียง)	bit ⁵	หวาน	wa:n ¹
หรี (ตา)	ru: ³ du: ⁵	หวาน	wa:n ¹
หลง (ทาง)	loŋ ¹	หวานมาก	wa:n ¹ ʔa: ² li:m ⁵
หลง ๆ ลืม ๆ	loŋ ¹ loŋ ¹ li:m ³ li:m ³	หวาย	wa:j ¹
หลงลืม	ŋa: ² ŋɔʔ ⁵	หวี	wi: ¹
หลบ	lop ¹	ห่อ	ho: ²
หลวม	luam ¹	หอก	ho:k ³
หล่อ	lo: ²	หอก	ho:k ⁴
หลอกลวง	ti: ⁵ pu: ²	หอน	haw ¹
หลอกหลอน	jo:k ³	หอบ (ของ)	ho:p ³
หลับ	lap ⁵	หอบ หืด	hi:t ³
หลับใน	lap ⁵ bi: ² coŋ ²	หอม (กลิ่น)	ho:m ¹
หลาน	la:n ¹	หอมแดง (หัว)	ki: ² thiam ³ de:ŋ ²
หลานเขย	la:n ¹ kha:j ¹	ห้อย	ho:j ⁵
หลานชาย	la:n ¹ cha:j ³	หอยขม	ho:j ¹
หลานสะใภ้	la:n ¹ tiʔ ⁵ pha:j ⁶	หอยแครง	ki: ² pɔʔ ³
หลานสาว	la:n ¹ sa:w ¹	หัก	hak ⁵
หลิน	la: ¹	หัด	hat ⁵
หลีก	wɛʔ ⁴	หัน	han ¹
หลุด	lu:t ³	หัน	chiat ⁴
หวง	si ³ da:j ²	หันขวับ	hu:t ³
หวงใย	pen ² huaŋ ¹	หันหน้า	han ¹ na: ⁵

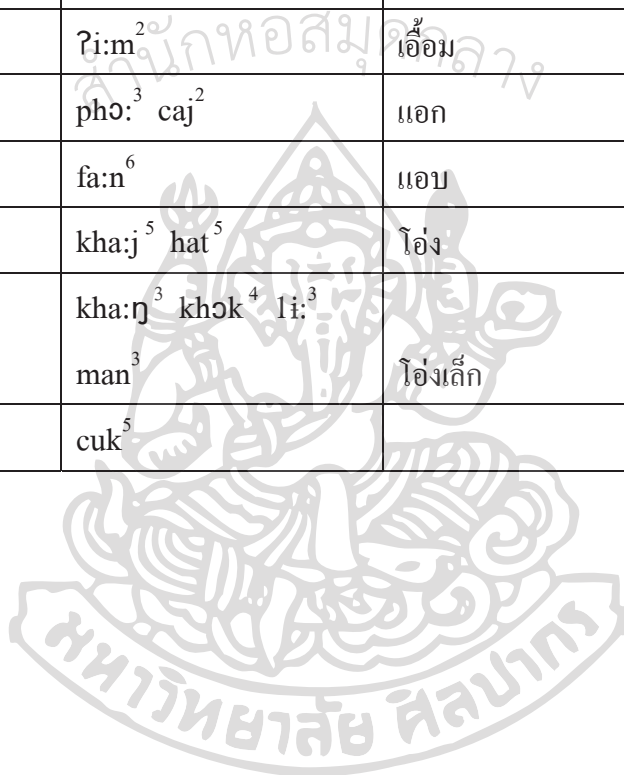
หวด	ti: ²	หั่ว	hua ¹
หวน	tə: ⁵ lɔp ⁵	หั่วกะทิ	hua ¹ ki: ² the? ⁴
หั่วคิ้ว	hua ¹ khon ¹ khi:w ⁶	เห็ดเสม็ด	hɛt ⁵ sa ² mɛt ⁵
ห้วนม	kw: ² son ³	เห็ดหูหนู	hɛt ⁵ hu: ¹ nu: ¹
ห้วนมัน	hua ¹ man ³	เหิน	hen ¹
หั่วล้าน	hua ¹ la:n ⁶	เหน็บ	nɛp ⁵
หั่วเหง้า	do: ² mo: ⁵	เหนียง	ŋiaŋ ¹
หา	ha: ¹	เหนียม	?a:j ²
ห้ำ	ha: ⁵	เหน้อย	niaj ²
หางกะทิ	ha:ŋ ¹ ki: ² the? ⁴	เห็บ	hɛp ⁵
หางคิ้ว	pla:j ² khon ¹ khi:w ⁶	เหม็น	men ¹
หางตา	ha:ŋ ¹ ta: ²	เหมือนกัน	mo: ¹ kan ²
ห่าน	?a ² sa: ¹	เหรือ	rə ⁴
ห้ำม	ha:m ⁵	เหล่	le: ²
หาย	ha:j ¹	เหล็กใน	khiaw ⁵
หาเรื่อง	ha: ¹ rian ⁴	เหลน	le:n ¹
หึ่ง	hiŋ ³	เหลว	le:w ¹
หึ่งห้อย	hiŋ ¹ hɔ:j ⁵	เหลลา	thi ³ liam ⁵
หิด	khan ³ bɔ:t ³	เหล้า	la:w ⁵
หิ้ว	hi:w ⁵	เหล็ง	da:j ⁵ caj ² , ma: ³ jɔ: ¹
หิว (ข้าว)	ja:k ³	เหลือก	chi ³ liak ³
หึ่ง	hiŋ ¹	เหลือบ	han ¹
หุงข้าว	hu:ŋ ¹ kha:w ⁵	เหลว	he:w ¹
หุน	pit ⁵	เหลียง	ha ³ jo:n ¹
หุ้ม	hu: ⁵	เทา	haw ¹
หูกวาง	hu: ¹ kwa:ŋ ²	เท่า	haw ¹
หูด	ki: ² tut ⁵ khi: ⁵ khra: ⁶	เทา	hɔ? ³
หูน้าหนวก	thaŋ ³ thə:ŋ ⁶	เหียน	ki ² riat ³

เห็งือก	ŋiak ³	แห	phɛ: ³
เห็ด	hɛt ⁵	แห	hɛ: ³
แห่	mi: ³ la: ³	โหม่ง	mɔ: ³
แห้ง (ผลไม้)	dro:k ³	โหระพา	ho: ¹ ra ³ pha: ³
แหงน	ŋɔ: ³	ใหม่	maj ¹
แหบ	hɛ:p ³	ไห	haj ³
แหย่	rɔ: ³ jɔ? ⁴	ไหปลาร้า	ki ² do:k ³ kho: ³
แหลม	khom ³	ไห้ม	ma:j ⁵
แห้ว	hɛ:w ⁵	ไหล	laj ¹
แหวก	kwɛ:k ³	ไหล่	hua ¹ ba: ²
แหวน	wɛ:n ¹	ไหว้	wa:j ⁵
โหม่ง	jan ¹		

หมวด อ

อก	ʔɔk ⁵	ออกมา	niŋ ¹
อด	ʔɔt ⁵	ออชะะ	krɛ: ² ɲɛ? ³
อบรม	sɔ:n ¹	อดอ้อน	ʔɔ:n ² kho: ⁵
อม	ʔom ²	อ้อน, นิ่ม	ʔɔ:n ²
อยาก	ja:k ³ , khi: ³ ram ³	อ้อม	dɔ:n ² wian ³
อยาก (ขาสพติด)	ti ² kɛ: ² han ¹	อ้อย	ʔɔ:j ⁵
อยู่	jo: ¹	อั้งไฟ	fi:ŋ ³ faj ³
อรั้อย	ʔa ² rɔ: ¹	อัด	cuk ⁵
อวด	hɛ: ⁵ nɛŋ ¹	อา	pa? ⁴ pa ³ na: ³ kan ²
อวดรู้เกินตัว	pra ² san ¹	อ้า	ʔa: ⁵
อวน	pu ² kat ⁵	อาฆาต	ri ³ nik ⁴ ci: ⁵ khi:ŋ ⁵
อ้วน	phi: ³	อ้าง	da: ² le? ⁴
อวบ (รูปร่าง)	pɔŋ ²	อ้างถึง	druk ⁵
อหิวาตกโรค	cɛp ⁵ phuŋ ³	อาเจียน	ra:k ⁴

ออ	ʔɔ: ² , mu:n ⁵	อ่าน	ʔa:n ²
ออก	ʔɔ:k ³	อุตสาหกรรม	ka: ² chaŋ ¹
อาบ	ʔa:p ³	อุ้น	ʔun ²
อายุ	ʔa:j ²	อู๋ม	ʔu:m ⁵
อ่าว	la: ³ coʔ ²	เอน, เซ	ʔe:n ²
อิจฉา	di: ² ki: ²	เอ็นร้อยหวาย	ʔen ² loŋ ³
อินทผลัม	ta: ² ma: ¹	เอา	ʔaw ²
อู๋ม	ʔi:m ²	เอื่อม	ji: ³ ba: ⁵ , ji:n ⁴ , lo: ⁴
อู๋มอกอู๋มใจ	phɔ: ³ caj ²	แอก	ʔɛ:k ³
อีเก้ง	fa:n ⁶	แอบ	lo:p ⁵
อีสุกอีใส	kha:j ⁵ hat ⁵	โอง	haj ¹ ɲaj ²
อึ้งอ่าง	kha:ŋ ³ khɔk ⁴ li: ³ man ³	โองเล็ก	haj ¹ ha ³ lo:j ³
อูด	cuk ⁵		

สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาเขียน

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อภาษาพิเทน
(เอกสารประกอบการศึกษา “ระบบเสียงภาษาพิเทน ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี”)

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ..... นามสกุล..... เพศ..... อายุ.....
ระดับการศึกษา..... อาชีพ.....
ที่อยู่.....

2. ทศนคติที่มีต่อภาษาพิเทน

2.1 ท่านมีความคิดเห็นที่ภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาเดียวกับภาษาตากใบหรือไม่

ใช่ ไม่ใช่ อื่นๆ

หมายเหตุ.....

2.1 ท่านมีความคิดเห็นที่ภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาเดียวกับภาษาสะกอมหรือไม่

ใช่ ไม่ใช่ อื่นๆ

หมายเหตุ.....

2.1 ท่านมีความคิดเห็นที่ภาษาพิเทนจัดเป็นภาษาเดียวกับภาษาถิ่นใต้ปัตตานีหรือไม่

ใช่ ไม่ใช่ อื่นๆ

หมายเหตุ.....

3. ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ภาษาพิเทน

.....
.....
.....
.....

สำนักหอสมุดกลาง

ภาคผนวก ง

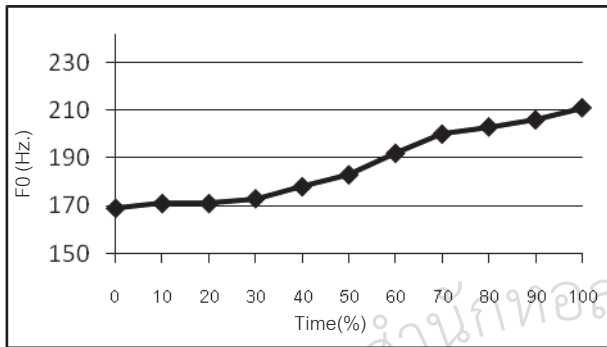
ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพืเทน ตำบลพืเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

โดยใช้โปรแกรม Praat

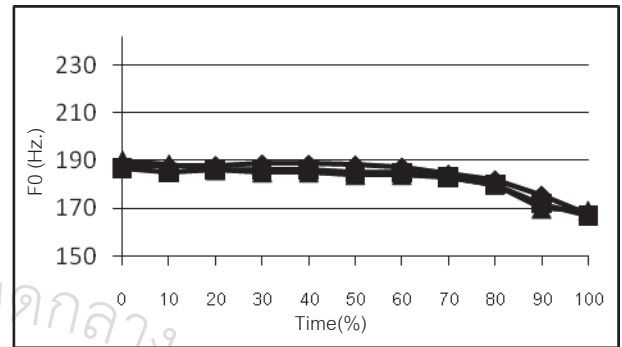
ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพืเทน ตำบลพืเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

โดยใช้โปรแกรม Praat

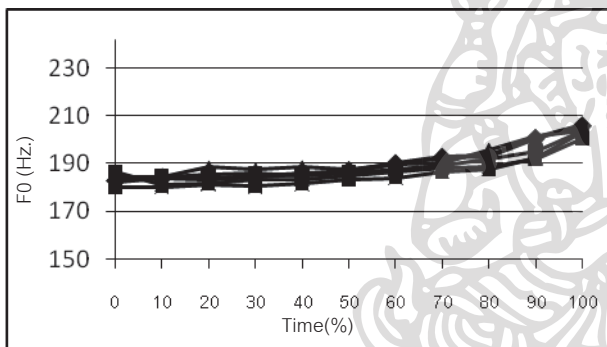
ว.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (24) ปรากฏในช่อง

A1 ในคำว่า หู

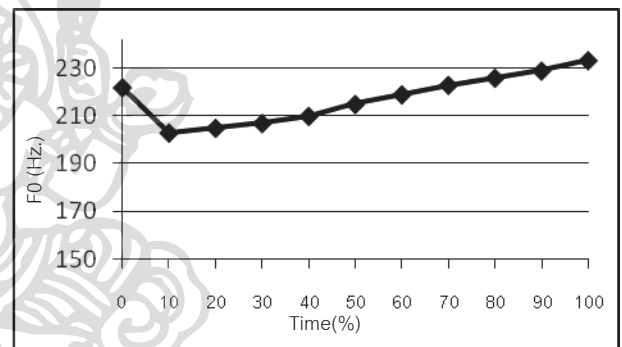
ว.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ตก (32)

ปรากฏในช่อง C 1 2 3 เช่นคำว่า ข้าว ป้า บ้า

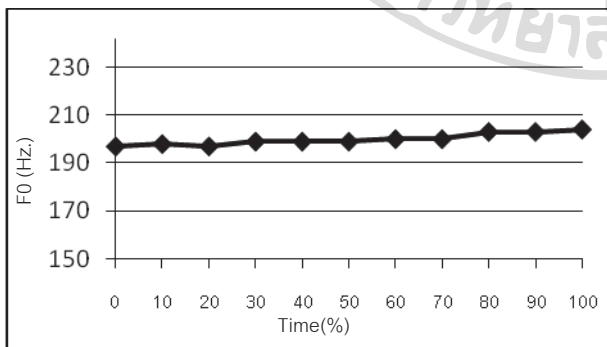
ว.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34) ปรากฏในช่อง

A 2 3 เช่นคำว่า ปี่ บิน และ B 1 2 3 เช่นคำว่า ไข่ ป้า บ้า

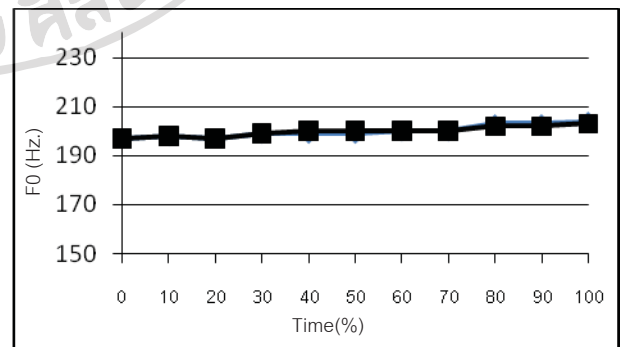
ว.6 น้ำ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก-ขึ้น (545) ปรากฏ

ในช่อง C 4 เช่นคำว่า น้ำ

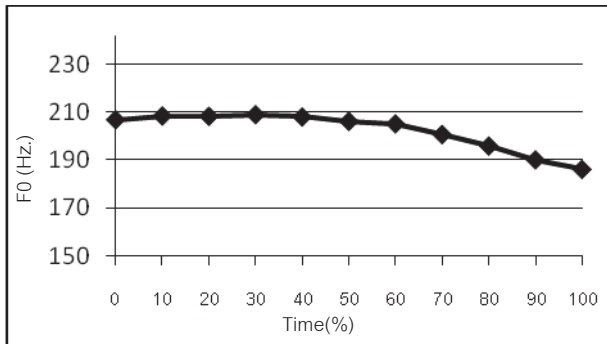
ว.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (44) ปรากฏในช่อง

A 4 เช่นคำว่า มือ

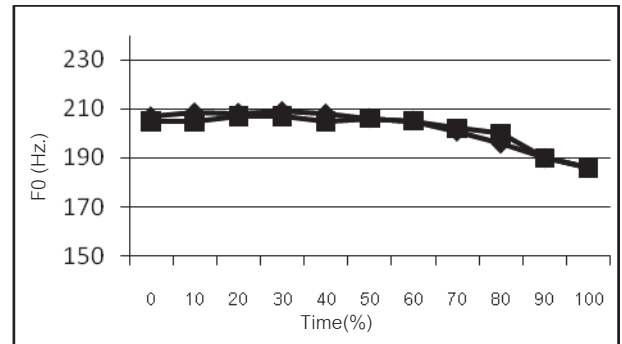

ว.3 DL หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ระดับ (44) ปรากฏใน

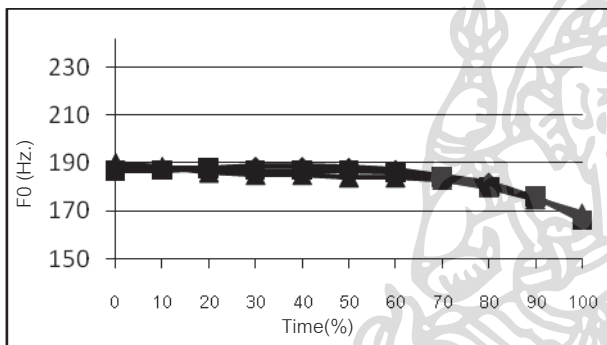
ช่อง DL 1 2 3 เช่นคำว่า ขาด ปอด แดด

ว.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (43) ปรากฏในช่อง B 4 เช่นคำว่า พี่

ว.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก (43) ปรากฏในช่อง DL 4 เช่นคำว่า มีด และ DS 4 เช่นคำว่า นก

ว.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ-ตก (332) ปรากฏในช่อง DS 1 2 3 เช่นคำว่า หมัด กบ เบ็ด

